

Cyd-Bwyllgor Corfforedig y Canolbarth;
Mid Wales Corporate Joint Committee

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Canolbarth
Cymru

CYNNWYS

RHAGAIR **1**

1 CYFLWYNIAD **3**

1.1	CWMPAS Y CYNLLUN	3
1.2	CYNLLUNIAU DEFNYDD TIR PRESENNOL AC YN Y DYFODOL A STRATEGAETHAU ECONOMAIDD	10
1.3	CYFNOD Y CYNLLUN	10
1.4	CYSYLLTIADAU Â BLAENORIAETHAU LLYWODRAETH CYMRU	13
1.5	ADOLYGIAD O BOLISÏAU, CYNLLUNIAU AC ASTUDIAETHAU RHANBARTHOL A LLEOL	16

2 YMGYSYLLTU **20**

3 MATERION A CHYFLEOEDD **22**

4 GWELEDIGAETH AC AMCANION **37**

5 RHYNGDDIBYNIAETHAU A CHWMPAS CTRHCC **39**

6 POLISÏAU CTRHCC **43**

6.2	POLISÏAU CYNLLUNIO DEFNYDD TIR	43
6.3	POLISÏAU HYGRYCHEDD	45
6.4	POLISÏAU NEWID YMDDYGIAD	48
6.5	POLISÏAU CYSYLLTEDD STRATEGOL	49
6.6	POLISÏAU NEWID MODDOL	53
6.7	POLISÏAU CERDDED, BEICIO AC OLWYNO	55
6.8	POLISÏAU AMGYLCHEDDOL	57
6.9	CYDNERTHEDD, DIOGELWCH A GWNEUD DEFNYDD GWELL O BOLISÏAU	59
6.10	POLISÏAU CYFNEWID AC INTEGREDDIO	60

7	GWIRIADAU STATUDOL	63
7.1	ARFARNIAD LLESIANT INTEGREDIG	63
8	CYNLLUN CYFLAWNI TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL	67
8.1	TROSOLWG O'R CYNLLUN CYFLAWNI TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL	67
8.3	ARIANNU'R CYNLLUN CYFLAWNI TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL	139
9	MONITRO A GWERTHUSO	142

ATODIADAU

Atodiad 1 – Achos dros Newid

Atodiad 2 – Diagramau Canolog a Chysylltiedig

Atodiad 3 – Polisiâu, cynlluniau ac astudiaethau sydd wedi llywio CTRhCC

Atodiad 4 – Cynllun Ymgysylltu

Atodiad 5 – Arfarniad o amcanion CTRhCC yn erbyn blaenoriaethau ac uchelgeisiau Llwybr Newydd ac uchelgeisiau llesiant Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth

Atodiad 6 – Adroddiad Amgylcheddol Asesiad Amgylcheddol Strategol

Atodiad 6, Atodiad A – Asesiad o'r cysylltiadau rhwng amcanion CTRhCC a blaenoriaethau ac uchelgeisiau Llwybr Newydd

Atodiad 6, Atodiad B – Ymatebion i'r ymgynghoriad a dderbyniwyd yn y cam cwmpasu

Atodiad 6, Atodiad C – Adolygiadau o gynlluniau, polisiâu a rhaglenni

Atodiad 6, Atodiad D – Gwybodaeth sylfaenol

Atodiad 6, Atodiad E – Asesiad Polisi CTRhCC

Atodiad 7 – Cynllun a Rhaglen Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol Canolbarth Cymru

Atodiad 8 – Offeryn Blaenoriaethu CCTRh

Atodiad 9 – Cynllun Gwerthuso a Monitro

1

RHAGAIR

RHAGAIR

Mae'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol (CTRh) wedi'i baratoi gan Gyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth sy'n cwmpasu Awdurdodau Lleol Powys a Cheredigion mewn ymateb i ofyniad Llywodraeth Cymru i gyflwyno Cynlluniau Datblygu Rhanbarthol erbyn 2025.

Mae'r gwaith o baratoi'r cynllun wedi ei oruchwylio gan Is-bwyllgor Trafnidiaeth y Cyd-bwyllgor Corfforedig. Mae'r Cynllun yn ddogfen statudol ar gyfer trafndiaeth yn y rhanbarth. Mae'r ddau awdurdod lleol yn gweithio gyda'i gilydd i hwyluso lles economaidd, cynllunio datblygu strategol a chludiant, sicrhau mynediad i bawb at wasanaethau a chyfleoedd, cynnal a gwella ansawdd bywyd cymunedol, a gwneud cyfraniad gweithredol at sero net o garbon ac ansawdd yr amgylchedd, trwy ddarparu system drafnidiaeth integredig a fforddiadwy yn y rhanbarth ar ffurf partneriaeth.

Mae'r CTRh yn ategu gwaith yr awdurdodau lleol o ran datblygu a chynllunio economaidd gan gynnwys cynlluniau a pholisïau statudol dau awdurdod. Nod y Cynllun yw mynd i'r afael â'r materion a'r cyfleoedd allweddol ar gyfer y Canolbarth:

- Anawsterau wrth gael mynediad at gyflogaeth a gwasanaethau, yn enwedig i bobl heb gar ac oherwydd yr angen i deithio pellteroedd hir.
- Cyfleoedd gwael ar gyfer pasio, mannau cul a chyfyngiadau ar y rhwydwaith ffyrdd strategol gan arwain at fwy o darfu a llai o ddibynadwyedd o ran amser teithio ar gyfer symud pobl a nwyddau yn y rhanbarth ac i gyrchfannau allweddol y tu allan i'r Canolbarth.
- Mwy o risgiau i gydnerthedd y rhwydwaith yn sgil effeithiau newid hinsawdd, gan gynnwys perygl llifogydd.
- Cyfleoedd i gynyddu cyfran moddau cerdded, olwyno a beicio a gwella iechyd a lles y gymuned leol a pharhau i wella'r cofnod diogelwch ar y ffyrdd.

Mae'r Cynllun yn ymdrin â rhaglen fanwl o 2025 i 2030 a fframwaith ar gyfer cynlluniau tan 2040 a thu hwnt. Mae'n nodi ystod o ymyriadau a chynlluniau ar gyfer pob dull teithio, rhai yn berthnasol ar draws y ddau awdurdod a rhai wedi'u lleoli'n lleol. Mae'r cynlluniau'n ymateb i'r materion ar gyfer trafndiaeth yn y rhanbarth ac yn ategu'r rhai sy'n cael eu datblygu ar lefel genedlaethol ac ar draws ffiniau. Nod y Cynllun yw gwella mynediad i gyrchfannau a marchnadoedd allweddol, gwella mynediad at gyflogaeth a gwasanaethau, gwella iechyd a lles trwy gynyddu lefelau cerdded a beicio, dod â gwell diogelwch a diogeledd ac, ar yr un pryd, dod â buddion a llai o effeithiau ar yr amgylchedd. Er bod y CTRh yn nodi materion a chyfleoedd ar gyfer pob agwedd ar drafnidiaeth, mae'r ymyriadau a'r cynlluniau wedi'u cyfyngu i'r rhai sydd o fewn cylch gwaith yr awdurdod trafndiaeth lleol ac nid ydynt, er enghraifft, yn cynnwys cynlluniau sy'n ymwneud â'r rheilffordd, y rhwydwaith cefnffyrdd na'r rhwydwaith bysiau cenedlaethol. Ymdrinnir â'r agweddau hyn gan Strategaeth Drafnidiaeth Cymru.

Mae Awdurdodau Lleol y Canolbarth yn edrych ymlaen at weithio gyda Llywodraeth Cymru i gyflwyno cynlluniau i fynd i'r afael â'r materion a'r cyfleoedd ar gyfer trafndiaeth yng Nghanolbarth Cymru. Bydd y graddau y gall y weledigaeth ddod yn realiti yn dibynnu ar lefel y buddsoddiad sydd ar gael mewn trafndiaeth o bob ffynhonnell yn y blynyddoedd i ddod. Bydd y sefyllfa ariannu yn gyfyngedig iawn yn y dyfodol rhagweladwy. Cydweithio'n agos rhwng awdurdodau y Canolbarth ochr yn ochr â Llywodraeth Cymru, gydag awdurdodau lleol a'r Llywodraeth dros y ffin, rhanddeiliaid trafndiaeth eraill, defnyddwyr trafndiaeth, sefydliadau'r sector gwirfoddol, a datblygwyr a busnesau, yw'r amgylchiadau gorau ar gyfer cyflawni'r weledigaeth hon ar gyfer y Canolbarth.

2

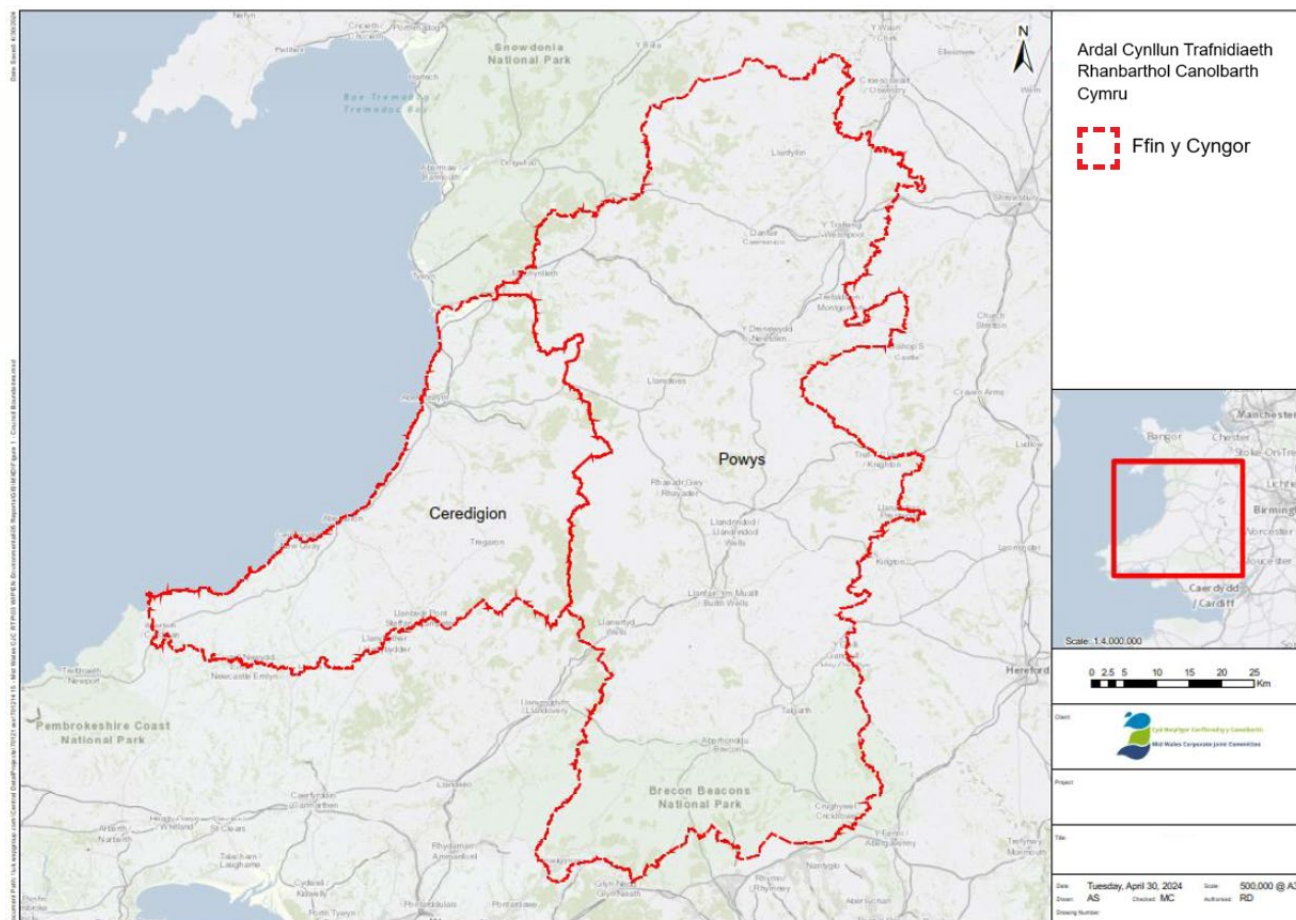
CYFLWYNIAD

1 CYFLWYNIAD

1.1 CWMPAS Y CYNLLUN

- 1.1.1 Mae'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol y Canolbarth (y cyfeirir ato yma wedi hyn fel CTRhCC) yn cwmpasu ardal Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth, sef ardaloedd awdurdodau lleol Ceredigion a Phowys. Dangosir yr ardal a gwmpesir gan CTRhCC hwn gan ffin y llinell goch yn **Ffigur 1-1**.

Ffigur 1-1 - Ardal CTRhCC

- 1.1.2 Mae Powys a Cheredigion yn siroedd gwledig yn bennaf, gan gyfrif am 34% o dirfas Cymru ac yn gartref i gyfanswm o 205,000 o bobl.¹ Erbyn 2030, rhagwelir y bydd poblogaeth y Canolbarth yn gostwng ychydig i 203,395, ac i 202,673 erbyn 2039². Mae'r gostyngiad hwn wedi'i gysylltu'n agos â'r strwythur oedran a'r rhagfynegiadau o ran tueddiadau oedran yn y dyfodol yn y rhanbarth. Er

¹ Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru – Cynllun Economaidd Strategol a Map Ffordd y Fargen Twf, Mai 2020

² [Amcanestyniadau poblogaeth yn ôl awdurdod lleol a blwyddyn \(llyw.cymru\)](#). DS Mae'r rhain yn amcangyfrifon sy'n seiliedig ar 2018.

enghraifft, mae gan y Canolbarth gyfran arbennig o uchel o breswylwyr 65 oed a hŷn, gyda Phowys â'r gyfran uchaf o holl awdurdodau lleol Cymru (27.9%)³. Amcangyfrifir y bydd gostyngiad o 16% yn y boblogaeth oedran gweithio a chynnydd o 37% yn y rhai dros 65 oed erbyn 2039 yn y Canolbarth⁴.

- 1.1.3 Mae gan y ddwy sir ddwysedd poblogaeth isel, aneddiadau gwasgaredig ac maent yn ddibynnol iawn ar gyflogaeth, gwasanaethau a chyfleusterau yn y trefi mwy yn y rhanbarth. Mae gallu cymunedau gwledig i gael mynediad at y gwasanaethau hyn yn hanfodol er mwyn diogelu a gwella llesiant y rhai hynny sy'n byw yn y Canolbarth. Mae natur wledig Ceredigion a Phowys yn cael ei chydabod yn eu Cynlluniau Datblygu Lleol priodol, gan gydnabod bod natur wledig yr ardal yn effeithio'n sylweddol ar lesiant economaidd, amgylcheddol, diwylliannol a chymdeithasol. Amlygir yr heriau gwledig hyn gan 'Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru' (Mai 2020), sy'n nodi, *'Mae maint, natur anghysbell, a phatrwm gwasgaredig aneddiadau yng Nghanolbarth Cymru yn cyflwyno heriau o ran cludo nwyddau a phobl'*.⁵
- 1.1.4 Mae 14 prif dref yn y rhanbarth, sydd wedi'u nodi trwy waith ar Gynlluniau Datblygu Lleol yr Awdurdodau Lleol perthnasol.⁶ Y rhain yw Aberaeron, Aberystwyth, Aberhonddu, Llanfair-ym-Muallt (gan gynnwys Llanelwedd), Aberteifi, Trefyclo, Llanbedr Pont Steffan, Llandrindod, Llandysul, Machynlleth, y Drenewydd, Tregaron, y Trallwng ac Ystradgynlais. Mae'r ymgysylltu â rhanddeiliaid wedi tynnu sylw at y ffaith bod cynlluniau ym Mhowys i gynyddu ffocws darparu gwasanaethau drwy ganolfannau ac ardaloedd, gyda'r prif drefi wedi'u nodi fel Aberhonddu, Llandrindod, y Drenewydd, Ystradgynlais a'r Trallwng. Mae hyn yn tynnu sylw at bwysigrwydd cysylltu CTRhCC â chynigion yn y dyfodol ar gyfer cynllunio defnydd tir a darparu gwasanaethau.
- 1.1.5 Mae gan y rhanbarth 945 km (587 milltir) o gefnffyrdd a ffyrdd A sy'n cysylltu'r rhanbarth â Gogledd a De Cymru a Gorllewin Canolbarth Lloegr.⁷ Fodd bynnag, mae rhwydwaith ffyrdd strategol un ffordd yn y Canolbarth yn golygu bod amseroedd teithio yn hirach o'i gymharu â llwybrau strategol fel yr M4, yr A470 a'r A55. Felly, pan fydd achosion traffig yn digwydd, gall fod oriau lawer o oedi a gwyriadau hir iawn i'r de o Ferthyr Tudful gan arwain at brysurdeb ar y rhwydwaith ffyrdd lleol.
- 1.1.6 Er gwaethaf yr heriau hyn, pwysleisiwyd rôl hanfodol y rhwydwaith priffyrdd yn y Canolbarth wrth ymgysylltu â rhanddeiliaid. Tynnwyd sylw at y rhwydwaith priffyrdd ar gyfer hygyrchedd rhwng cymunedau ac wrth ddarparu cysylltiadau â'r trefi mwy, cysylltedd rhanbarthol rhwng Gogledd a De Cymru, cludo nwyddau a'i bwysigrwydd ar gyfer gwasanaethau bysiau.

³ [Oedran - Mapiau Cyfrifiad, ONS](#)

⁴ Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru – Cynllun Economaidd Strategol a Map Ffordd y Fargen Twf, Mai 2020

⁵ Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru–Cynllun Economaidd Strategol a Map Ffordd y Fargen Twf, Mai 2020, t.35

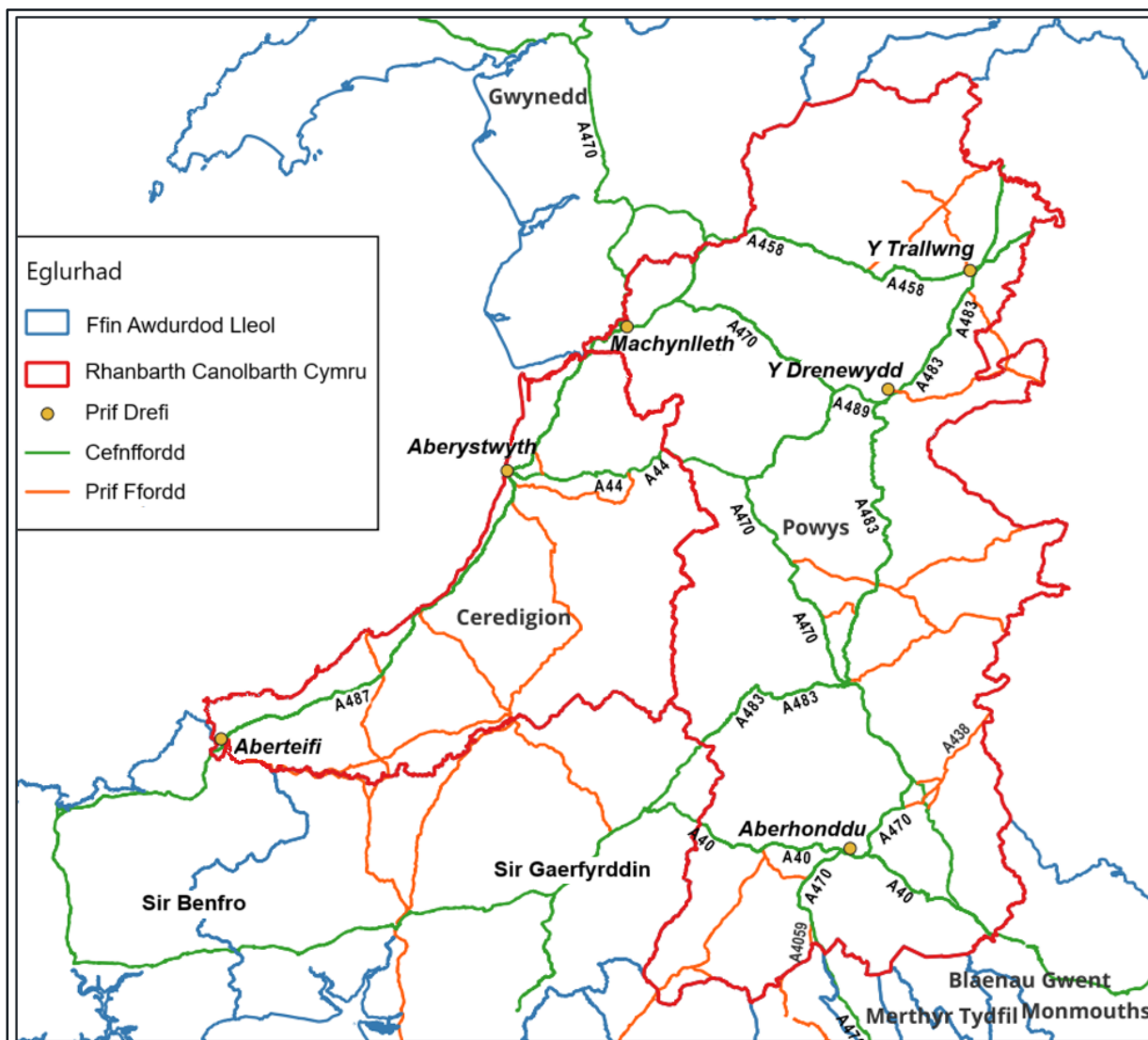
⁶ [Microsoft Word - 001 LDP Vol 1 Final English \(ceredigion.gov.uk\)](#); [Microsoft Word - Draft Settlement Strategy Back Paper for PS 2019 Eng \(ceredigion.gov.uk\)](#); Cynllun Datblygu Lleol Newydd Powys (2022-2037) – Aneddiadau Cynaliadwy a Chymunedau Gwledig Powys: Papur Cefndir Dadansoddi Clwstwr (Tachwedd 2023); [Microsoft Word - testun Aberhonddu print.doc \(beacons-mpa.gov.uk\)](#). DS. Cyfeirir at y rhain fel aneddiadau Haen 1 yn CDLI Powys a Chanolfannau Gwasanaethau Trefol yn CDLI Ceredigion.

⁷ Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru – Cynllun Economaidd Strategol a Map Ffordd y Fargen Twf, Mai 2020, td.16

1.1.7 Tynnwyd sylw at bwysigrwydd Canolbarth Cymru wrth 'gysylltu'r genedl' yn ystod yr ymgysylltu â rhanddeiliaid oherwydd yr angen i bob taith fynd drwy'r Canolbarth wrth deithio rhwng Gogledd a De Cymru. Mae gan y Canolbarth rôl hanfodol yn nyfodol system drafnidiaeth Cymru gyfan drwy fod yn allweddol i gysylltiadau trafndiaeth rhwng y gogledd a'r de a'r dwyrain a'r gorllewin.

1.1.8 Mae **Ffigur 1-2** yn dangos y llwybrau allweddol ar y rhwydwaith ffyrdd strategol yn y Canolbarth. Mae'r prif llwybrau sy'n rhan annatod o symudiad llafur a nwyddau yn cynnwys yr A483, llwybr trawsffiniol yr A458 sy'n cysylltu â Gorllewin Canolbarth Lloegr a'r A44 dwyrain-gorllewin ar draws y rhanbarth rhwng Aberystwyth a Swydd Henffordd. Nododd y Cynllun Trafnidiaeth Lleol ar y Cyd blaenorol mai cyswllt yr A483 o Swydd Amwythig yw'r prif lwybr ar gyfer teithiau i mewn ac allan o'r rhanbarth gyda'r llif Traffig Dyddiol Cyfartalog Blynnyddol (AADT) uchaf. Mae llwybrau nodedig eraill yn y Canolbarth yn cynnwys ffordd osgoi'r A483/A489 y Drenewydd, llwybr arfordirol yr A487 o Fachynlleth i Aberteifi, yr A470, a llwybrau'r A486 a'r A482 i mewn i Sir Gaerfyrddin a De Cymru.

Ffigur 1-2 - Rhwydwaith Ffyrdd Strategol Canolbarth Cymru

1.1.9 Mae natur wledig yr ardal yn effeithio ar argaeledd gwasanaethau bysiau gan nad yw llawer o wasanaethau'n gweithredu neu gweithredir cysylltiadau cyfyngedig mewn cymunedau llai o'i

gymharu â'r trefi mwy ar draws y Canolbarth. Er enghraifft, dim ond chwarter poblogaeth y Canolbarth sy'n byw llai na 400m o bellter cerdded o safle bws gydag o leiaf un bws yr awr⁸. Mae llai o ddarpariaeth yn y Canolbarth fel rhanbarth na'r rhanbarthau mwy trefol yng Nghymru sy'n achosi i bobl fod ag opsiynau teithio cyfyngedig wrth ddefnyddio gwasanaethau allweddol. At hynny, nid yw'r gwasanaethau sydd ar gael mewn rhai ardaloedd yn gweithredu ar ôl 18:00. Manylir ymhellach ar gyrhaeddiad a chyfyngiadau'r rhwydwaith bysiau yn y Canolbarth yn Achos Dros Newid CTRhCC (**Atodiad 1**) lle disgrifir crynodeb o'r prif weithredwyr bysiau yn y rhanbarth a'u hardal wasanaeth. Mae'r lleoliadau allweddol ar gyfer cyfnewid bysiau ar gyfer y gwasanaethau hyn sy'n darparu cysylltiadau strategol â threfi a dinasoedd mwy y tu hwnt i'r Canolbarth yn cynnwys Aberystwyth, y Drenewydd a'r Trallwng.

- 1.1.10 Dros y 5 mlynedd diwethaf mae coridorau bysiau strategol TrawsCymru wedi cael buddsoddiad gan Lywodraeth Cymru i wella cysgodfannau, sicrhau bod modd mynd ar y bws o dir gwastad a darparu amserlenni bysiau trydan a gwybodaeth amser real. Fodd bynnag, mae rhagor o leoliadau i'w huwchraddio o hyd a bydd angen cyflwyno rhaglen arall i wella'r seilwaith rhwydwaith bysiau rhanbarthol.
- 1.1.11 Ceir dwy reilffordd yng Nghanolbarth Cymru, Prif Lein y Cambrian a Lein Calon Cymru. Mae'r ddarpariaeth rheilffyrdd yn gyfyngedig o ran cyrraedd y rhwydwaith ac argaeledd ac amlder y gwasanaethau. Mae Prif Lein y Cambrian yn cynnig cysylltiadau o'r dwyrain i'r gorllewin rhwng Aberystwyth â'r dwyrain a rhwng Amwythig a Birmingham â'r gorllewin. Mae Rheilffordd Arfordir y Cambrian sy'n gysylltiedig hefyd yn darparu gwasanaethau sy'n cysylltu â Gogledd Cymru, gan gynnwys Pwllheli. Mae Lein Calon Cymru yn cynnig cysylltiadau o'r gogledd i'r de rhwng Llanelli ac Amwythig, ac mae rhai o'r gorsafoedd yng Nghanolbarth Cymru yn cynnwys Llanwrtyd, Llandrindod, ac i Drefyclo.
- 1.1.12 Mae'r defnydd presennol o orsafoedd trenau yn adlewyrchu lefel y ddarpariaeth rheilffordd yn y rhanbarth, gyda dim ond pedair gorsaf yng Nghanolbarth Cymru (Gorsafoedd Trenau Aberystwyth, Machynlleth, y Drenewydd a'r Trallwng) yn derbyn dros 50,000 o bobl sy'n cyrraedd ac yn gadael rhwng 2022 a 2023.⁹ Mae gan y rheilffyrdd yng Nghanolbarth Cymru amlder gwasanaeth isel, cyflymder lein araf, ac mae gwasanaethau uniongyrchol cyfyngedig i ddinasoedd mawr y DU, a'r unig wasanaeth rheolaidd yw'r llwybr bob dwy awr rhwng Aberystwyth a Birmingham International ar hyd Lein y Cambrian. Fodd bynnag, mae cyfnewidfa yn Birmingham International yn cynnig cysylltiadau rheilffordd â dinasoedd eraill ledled y DU gan gynnwys Caeredin, Manceinion a Llundain. Ceir hefyd rai gwasanaethau ychwanegol i Amwythig sydd, ynghyd â Birmingham International, yn darparu cyfnewidfa gyda gwasanaethau uniongyrchol i Ogledd a De Cymru a Gogledd Orllewin Lloegr.
- 1.1.13 Mae cysylltedd rhwng Canolbarth Cymru a rhanbarthau eraill yn bwysig, yng Nghymru ac ar draws Lloegr. Mae 'Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru' yn tynnu sylw at y ffaith bod 'cysylltedd trafnidiaeth y tu mewn a'r tu allan i Ganolbarth Cymru yn allweddol i lifoedd economaidd a thwf yn y

⁸ [supporting-information-transport-data-and-trends.pdf \(gov.wales\)](#)

⁹ [Nifer y teithwyr sy'n cyrraedd ac yn gadael gorsafoedd rheilffyrdd yng Nghymru fesul gorsaf a blwyddyn \(llyw.cymru\)](#)

dyfodol.' Mae hyn yn bwysig er mwyn sicrhau twf economaidd cynaliadwy, mynediad at gyflogaeth, a chysylltedd nwyddau. Mae cysylltedd trawsffiniol hefyd yn hanfodol ar gyfer cefnogi twf twristiaeth, gan fod cyrchfannau allweddol i dwristiaid yng Nghanolbarth Cymru, gan gynnwys Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog ac arfordir Gorllewin Cymru.

- 1.1.14 Mae data cymudo o'r Arolwg Blynnyddol o'r Boblogaeth yn dangos bod 12,400 o bobl wedi cymudo o ranbarth Canolbarth Cymru yn 2023 a 16,800 o bobl wedi cymudo i'r rhanbarth.¹⁰ O'r rhai a oedd yn teithio allan o'r ardal, teithiodd tua 3,200 i Sir Gaerfyrddin a 3,600 i Orllewin Canolbarth Lloegr. O'r rhai oedd yn teithio i'r ardal, roedd tua 4,000 yn dod o Dde-ddwyrain Cymru, 2,400 o Sir Gaerfyrddin a 5,100 o Orllewin Canolbarth Lloegr.¹¹ Mae'r gyfran o deithiau cymudo sy'n cael eu gwneud i ac o awdurdodau lleol cyfagos yng Nghymru a Lloegr yn dangos pwysigrwydd symud trawsffiniol ar gyfer gweithgareddau economaidd hanfodol fel cyflogaeth a chael mynediad at wasanaethau allweddol.
- 1.1.15 Mae cysylltedd trawsffiniol hefyd yn bwysig o ran cael mynediad at wasanaethau allweddol, gan ei bod yn ofynnol yn aml i drigolion Canolbarth Cymru deithio allan o'r ardal i gael mynediad at ofal iechyd ac addysg. Er enghraifft, mae'n ofynnol i bobl ym Mhowys deithio i rannau eraill o Gymru neu dros y ffin i Loegr ar gyfer apwyntiadau ysbyty. Yn yr un modd, yn aml mae'n rhaid i drigolion yng Ngheredigion deithio i apwyntiadau ysbyty yng Nghaerfyrddin neu Abertawe, amser teithio hir.
- 1.1.16 O ran cysylltedd yng Nghymru, mae **Ffigur 1-3** yn dangos pwysigrwydd llifoedd rhwng Canolbarth Cymru a De-orllewin Cymru, gyda llifoedd rhwng y ddau ranbarth yn cyfrif am 38% o'r holl deithiau rhyng-ranbarthol brig y bore yng Nghymru yn 2022 (sy'n cwmpasu pob dull a diben teithio). Mae hyn yn sylweddol uwch na'r llifoedd rhwng Canolbarth Cymru a'r ddau ranbarth arall yng Nghymru. Mae **Ffigur 1-3** yn dangos bod y llif rhwng Canolbarth Cymru a De-ddwyrain Cymru yn cyfrif am 13% o'r holl deithiau rhyng-ranbarthol Brig y bore yng Nghymru, a dim ond 7% oedd cyfanswm y llif rhwng y Canolbarth a Gogledd Cymru.

¹⁰ [Patrymau cymudo yn ôl awdurdod lleol a mesur Cymru \(llyw.cymru\)](#)

¹¹ [Patrymau cymudo manwl yng Nghymru yn ôl awdurdod lleol Cymru \(llyw.cymru\)](#)

Ffigur 1-3 - Llifoedd rhyng-ranbarthol o fewn Cymru¹²

Llifoedd rhyng-ranbarthol yng Nghymru

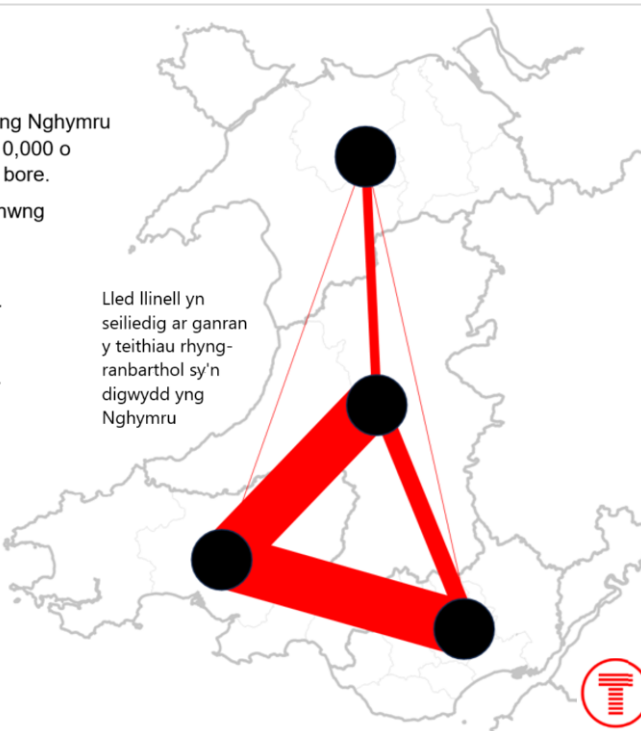
Symudiadau naturiol prysuraf yn y bore yn unig

Yn 2019, roedd y llif rhyng-ranbarthol mwyaf yn gyfan gwbl yng Nghymru rhwng De-ddwyrain Cymru a De-orllewin Cymru, gyda thua 10,000 o deithiau i'r naill gyfeiriad neu'r llall yn ystod cyfnod prysuraf y bore.

Yn 2022, roedd y llifoedd rhyng-ranbarthol a deugyfeiriadol rhwng ardaloedd Cymru, o'r mwyaf i'r lleiaf, fel a ganlyn:

- 1 **De-Orllewin Cymru a De-Ddwyrain Cymru**
12,272 o deithiau (41% o'r holl deithiau rhyng-ranbarthol yng Nghymru)
- 2 **Canolbarth a De-Orllewin Cymru**
11,420 o deithiau (38% o'r holl deithiau rhyng-ranbarthol yng Nghymru)
- 3 **De-Ddwyrain Cymru a Chanolbarth Cymru**
3,764 o deithiau (13% o'r holl deithiau rhyng-ranbarthol yng Nghymru)
- 4 **Canolbarth Cymru a Gogledd Cymru**
2,200 o deithiau (7% o'r holl deithiau rhyng-ranbarthol yng Nghymru)
- 5 **Gogledd Cymru a De-Ddwyrain Cymru**
59 o deithiau (<1% o'r holl deithiau rhyng-ranbarthol yng Nghymru)
- 6 **De-Orllewin Cymru a Gogledd Cymru**
35 o deithiau (<1% o'r holl deithiau rhyng-ranbarthol yng Nghymru)

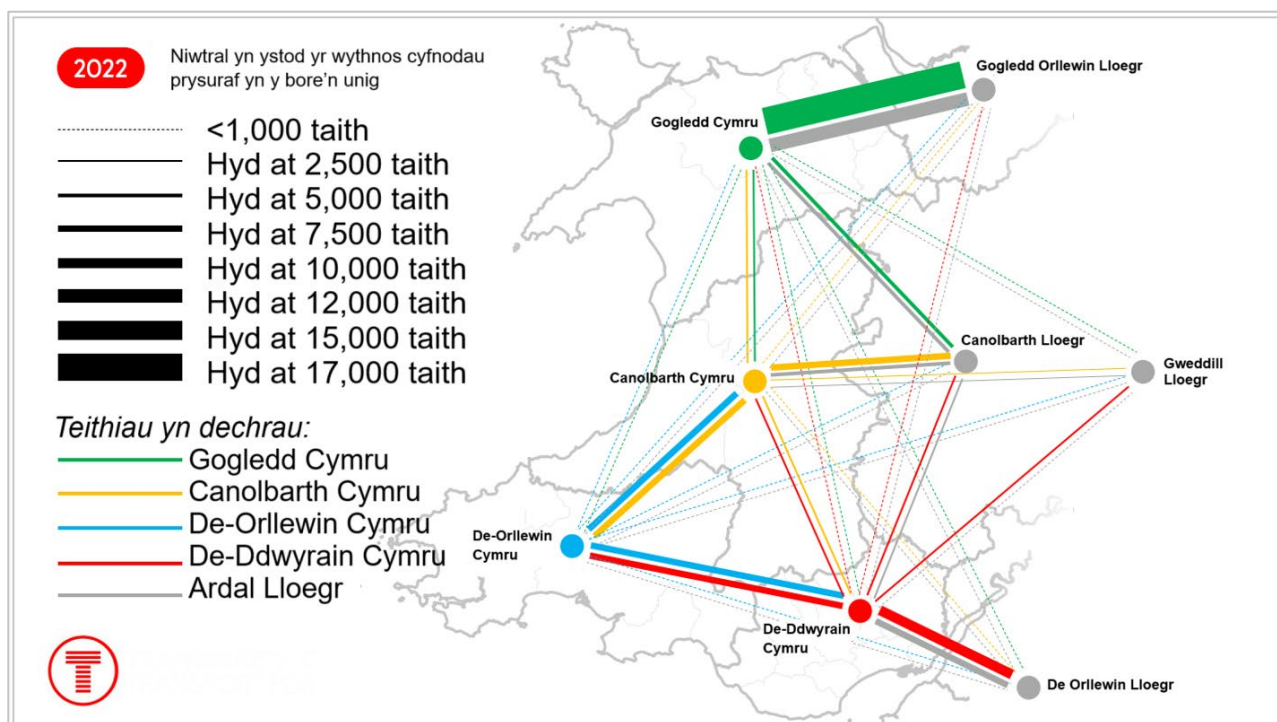
Lled llinell yn seiliedig ar ganran y teithiau rhyng-ranbarthol sy'n digwydd yng Nghymru

¹² Data a graffeg wedi'u darparu gan TrC ym mis Ebrill 2024 ac yn seiliedig ar fersiwn 2022 o set ddata rhwydwaith symudol TrC (MND).

- 1.1.17 Mae **Ffigur 1-4** hefyd yn dangos pwysigrwydd cysylltedd i/o Ganolbarth Cymru a De-orllewin Cymru, ond hefyd pwysigrwydd llifoedd rhyng-ranbarthol rhwng Canolbarth Cymru a Gorllewin Canolbarth Lloegr. Canolbarth Cymru sydd â'r ffin hiraf â Lloegr o'i gymharu ag unrhyw ran arall o Gymru ac mae cysylltedd trawsffiniol yn bwysig, yn enwedig gyda Swydd Amwythig a Swydd Henffordd o ran cael mynediad at wasanaethau. Ceir cysylltiadau cymudo sylweddol, yn ogystal â chysylltiadau cludo nwyddau, ar draws i Lloegr a'r Gororau.

Ffigur 1-4 - Llifoedd rhyng-ranbarthol i, o ac o fewn Cymru¹³

- 1.1.18 Mae dadansoddiad ar raddfa lai o deithiau cyrchfan tarddiad i'r prif drefi yng Nghanolbarth Cymru yn dangos pwysigrwydd llifoedd i'r trefi o'r cymunedau cyfagos. Disgrifir teithiau cyrchfan tarddiad ar gyfer rhai trefi allweddol yn y rhanbarth isod, ac mae'r mapiau cyrchfan tarddiad ar gyfer yr holl brif drefi i'w gweld yn **Atodiad 2**. Mae hyn yn cynnwys Aberystwyth, Aberaeron, Llanfair-ym-Muallt, Aberteifi, Trefyclo, Llanbedr Pont Steffan, Llandrindod, Llandysul, Machynlleth, y Drenewydd, Tregaron, y Trallwng, Ystradgynlais, ac Aberhonddu.
- 1.1.19 **Aberystwyth** - Mae nifer sylweddol o deithiau i mewn i Aberystwyth o bob cymuned gyfagos i'r gogledd, dwyrain a'r de, yn ogystal â llifoedd rhwng trefi allweddol yn yr ardal gan gynnwys Machynlleth ac Aberaeron. Mae nifer y teithiau mewnol o fewn Aberystwyth yn debyg iawn i nifer y teithiau sy'n dod i mewn, ac mae nifer y teithiau mewnol a theithiau sy'n dod i mewn yn cynyddu yn

¹³ Data a graffeg wedi'u darparu gan TrC ym mis Ebrill 2024 ac yn seiliedig ar fersiwn 2022 o set ddata rhwydwaith symudol TrC (MND).

ystod yr haf, sy'n debygol o adlewyrchu'r nifer cynyddol o dwristiaid ac ymwelwyr yn ystod y tymor hwn.

- 1.1.20 **Aberteifi** - Gan ei bod mor agor at Sir Benfro a Sir Gaerfyrddin, teithiau trawsffiniol o gymunedau yng Ngorllewin a De-orllewin Cymru megis Moylgrove a chyn belled â Chaerfyrddin yw cyfran fawr y teithiau cyffredinol i Aberteifi.
- 1.1.21 **Machynlleth** - Mae'r data cyrchfan tarddiad wedi dangos pwysigrwydd teithiau i Fachynlleth o gymunedau dros y ffin yng Ngogledd Cymru, gan gynnwys Dolgellau.
- 1.1.22 **Y Trallwng** - Oherwydd ei lleoliad canolog, ymddengys mai'r Trallwng yw'r gyrchfan ar gyfer dosbarthiad mwy eang o deithiau. Daw llifoedd i'r Trallwng o lawer o'r cymunedau cyfagos yng Nghanolbarth Cymru, tref y Drenewydd i'r de, ac mae teithiau trawsffiniol o Loegr hefyd yn bwysig, fel y rhai o Amwythig.
- 1.1.23 **Y Drenewydd** - Mae'r data cyrchfan tarddiad yn dangos pwysigrwydd teithiau o ogledd-ddwyrain y Drenewydd gan gynnwys y Trallwng a Threfaldwyn, yn ogystal â theithiau trawsffiniol i Loegr gan gynnwys Amwythig.
- 1.1.24 **Llandrindod** - Ymddengys mai Llandrindod yw'r gyrchfan ar gyfer dosbarthiad eang o deithiau o leoliadau cymharol gerllaw gan gynnwys Llanfair-ym-Muallt.
- 1.1.25 **Aberhonddu** - Mae cyfran sylweddol o'r teithiau i mewn i Aberhonddu yn dod o Barc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog, sy'n adlewyrchu ei arwyddocâd mewn teithiau twristiaeth a hamdden yn enwedig yn ystod yr haf. Mae Pontsenni a Chrughywel hefyd yn lleoliadau tarddiad poblogaidd ar gyfer teithiau i Aberhonddu.

1.2 CYNLLUNIAU DEFNYDD TIR PRESENNOL AC YN Y DYFODOL A STRATEGAETHAU ECONOMAIDD

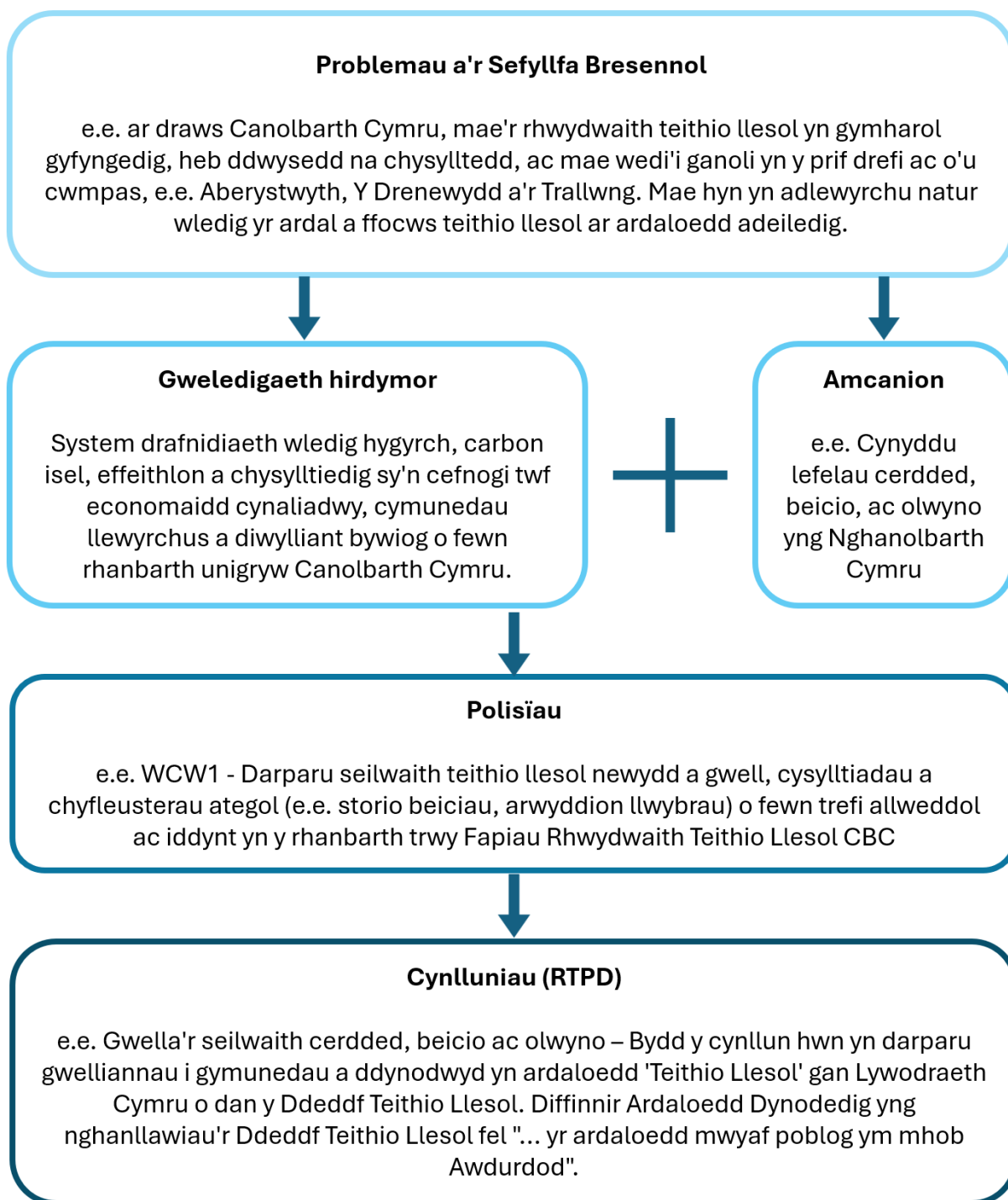
- 1.2.1 Bydd CTRhCC yn helpu i lywio'r Cynlluniau Datblygu Strategol sydd ar ddod drwy sicrhau bod polisïau CTRhCC yn dylanwadu'n gadarnhaol ar bolisïau'r Cynlluniau Datblygu Cynaliadwy.
- 1.2.2 Y Cynlluniau Datblygu Lleol (CDLI) sy'n weithredol ar hyn o bryd ym Mhowys a Cheredigion yw Cynllun Datblygu Lleol Powys 2011 - 2026 (mabwysiadwyd 2018) a Chynllun Datblygu Lleol Ceredigion 2007 - 2022 (mabwysiadwyd 2013). Mae'r CDLI yn nodi sut y bydd datblygu a defnyddio tir yn digwydd dros gyfnod y cynllun, a bennir drwy nifer o bolisïau.
- 1.2.3 Mae Cynllun Buddsoddi Rhanbarthol Canolbarth Cymru yn nodi'r blaenoriaethau ar gyfer buddsoddi dyraniad rhanbarthol Cronfa Ffyniant Gyffredin y DU (UKSPF) hyd at fis Mawrth 2025.

1.3 CYFNOD Y CYNLLUN

- 1.3.1 Datblygwyd y CTRhCC hwn ar y cyd gan Gydbwyllgor Corfforedig Canolbarth Cymru, Cyngor Sir Ceredigion a Chyngor Sir Powys. Mae'r Cyd-bwyllgor Corfforedig a'i awdurdodau lleol priodol wedi cydweithio i nodi'r materion a'r cyfleoedd ar gyfer trafndiaeth yn rhanbarth Canolbarth Cymru. Mae'r CTRhCC hwn yn adlewyrchu natur wledig Canolbarth Cymru a'r heriau trafndiaeth nodedig yn y rhanbarth. Mae gan Gydbwyllgor Corfforedig Canolbarth Cymru broses lywodraethu ffurfiol ar waith sydd wedi goruchwyllo datblygiad CTRhCC, ac mae hyn wedi cynnwys cerrig milltir allweddol a phwyntiau cymeradwyo gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig.

- 1.3.2 Datblygwyd CTRhCC yn unol â'r 'Canllawiau i Gydbwyllgorau Corfforedig ar Gynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol' (2023) a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru. Yn unol â'r canllawiau, mae CTRhCC yn cynnwys yr elfennau canlynol:
- Achos dros Newid sy'n nodi trosolwg ar sail tystiolaeth o'r sefyllfa bresennol o ran trafndiaeth a'r materion allweddol ar gyfer trafndiaeth a theithio yn y rhanbarth. Mae'n esbonio 'pam mae angen gwneud rhywbeth'.
 - Gweledigaeth ar gyfer CTRhCC a'r amcanion sy'n nodi'r hyn y dylai CTRhCC ei gyflawni.
 - Polisiâu ac ymyriadau lefel uchel ar gyfer trafndiaeth yn y rhanbarth, a fydd yn gweithio tuag at gyflawni gweledigaeth ac amcanion CTRhCC.
 - Arfarniad Llesiant Integredig sy'n dangos sut mae llesiant wedi cael ei ystyried yn y CTRhCC.
 - Cynlluniau ar gyfer monitro a gwerthuso cynnydd CTRhCC wrth gyflawni ei amcanion.
- 1.3.3 Mae CTRhCC yn gynllun pum mlynedd, sy'n cwmpasu'r cyfnod rhwng 2025 a 2030. Mae CTRhCC hefyd yn cynnwys Cynllun Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol (CCTRh), rhestr â blaenoriaeth o brosiectau a chynlluniau a gynigir i'w darparu yn y rhanbarth gan awdurdodau lleol y Cyd-bwyllgor Corfforedig. Bydd y polisiâu a nodir yn y CTRh gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn llywio gweithgareddau'r awdurdodau lleol a byddant yn cael eu nodi yn y CCTRh. Bydd y CCTRh yn cynnwys rhaglen o gynlluniau sy'n cwmpasu'r cyfnod o bum mlynedd rhwng 2025 a 2030. Bydd hyn yn cynnwys cynlluniau sydd angen cyllid datblygu yn ystod cyfnod y cynllun pum mlynedd ond a allai fod ag amserlenni cyflawni hirach.
- 1.3.4 Delweddir y cysylltiad rhwng elfennau CTRhCC (gan gynnwys materion a'r sefyllfa bresennol yng Nghanolbarth Cymru, a gweledigaeth ac amcanion CTRhCC, polisiâu a chynlluniau) yn **Ffigur 1-5**. Mae'n cynnwys enghreifftiau o bob un o'r elfennau sydd wedi'u nodi a'u datblygu drwy gydol datblygiad CTRhCC.
- 1.3.5 Bydd CTRhCC, pan gaiff ei gymeradwyo gan Weinidogion Cymru, yn disodli'r Cynllun Trafnidiaeth Lleol ar y Cyd Canolbarth Cymru (2015) blaenorol.

Ffigur 1-5 - Elfennau CTRhCC

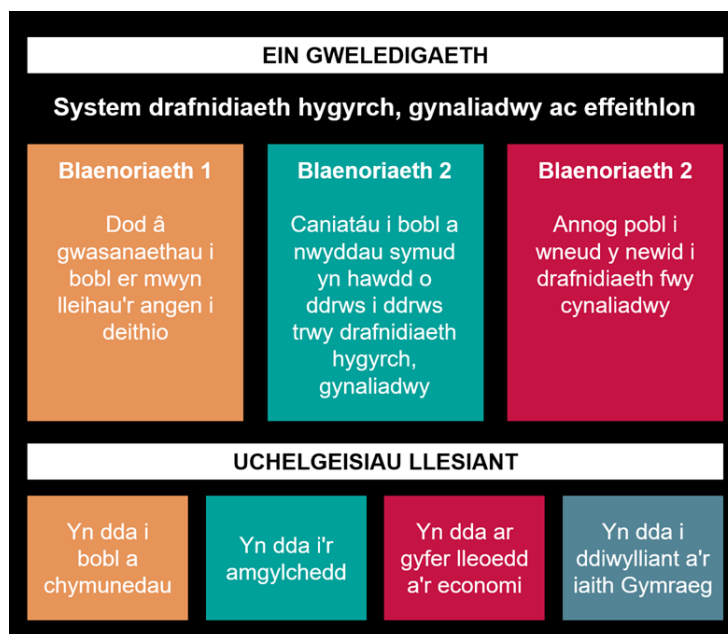

1.4 CYSYLLTIADAU Â BLAENORIAETHAU LLYWODRAETH CYMRU

Llwybr Newydd - Strategaeth Drafnidiaeth Cymru

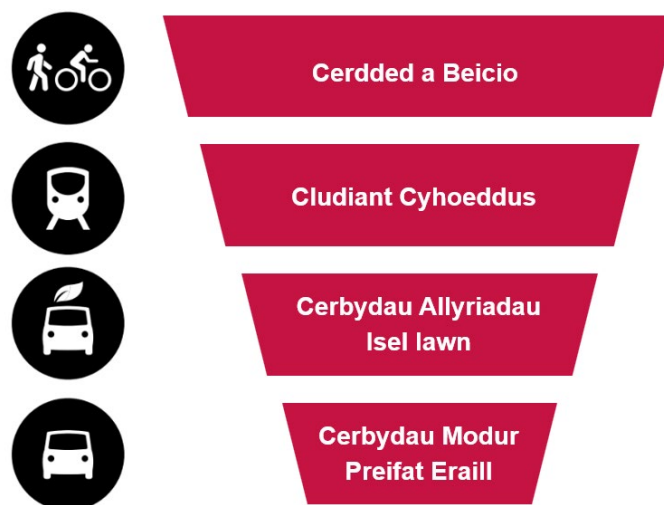
- 1.4.1 Mae Llwybr Newydd - Strategaeth Drafnidiaeth Cymru 2021 yn nodi gweledigaeth ar gyfer 'system drafnidiaeth hygrych, gynaliadwy ac effeithlon'. Cefnogir gweledigaeth gyffredinol Llwybr Newydd gan dair blaenoriaeth tymor byr, a fydd yn cyfrannu at bedair uchelgais llesiant hirdymor Llwybr Newydd, fel y dangosir yn **Ffigur 1-6**.

Ffigur 1-6 - Strategaeth Drafnidiaeth Cymru - Gweledigaeth, Blaenoriaethau ac Uchelgeisiau

- 1.4.2 Y Cynllun Cyflawni Cenedlaethol ar gyfer Trafnidiaeth (CCCT), sy'n cael ei gynhyrchu gan Lywodraeth Cymru, a'r pedwar Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol yng Nghymru, sy'n cael eu cynhyrchu gan y Cyd-bwyllgorau Corfforedig yw'r mecanweithiau cyflawni ar gyfer gwireddu blaenoriaethau ac uchelgeisiau Llwybr Newydd.
- 1.4.3 CTRhCC felly yw'r mecanwaith ar gyfer gweithredu'r Llwybr Newydd ar lefel ranbarthol Canolbarth Cymru. Bydd y polisïau a'r prosiectau sydd wedi'u cynnwys o fewn CTRhCC nid yn unig yn gweithio tuag at gyflawni amcanion y CTRh, ond hefyd blaenoriaethau ac uchelgeisiau Llwybr Newydd yng Nghanolbarth Cymru.
- 1.4.4 Mae'r cysylltiadau rhwng CTRhCC a blaenoriaethau ac uchelgeisiau Llwybr Newydd wedi eu pwysleisio ar bob cam o'r gwaith o ddatblygu CTRhCC. Er enghraifft, yn ystod yr ymgysylltu â rhanddeiliaid (**Adran 2**), datblygu amcanion CTRhCC (**Adran 4**), datblygu polisïau (**Adran 6**) a'r Cynllun Monitro a Gwerthuso (**Adran 9**). Mae polisïau CTRhCC wedi'u datblygu yn unol â gofynion y Llwybr Newydd, e.e. defnyddio'r Hierarchaeth Trafnidiaeth Gynaliadwy (**Ffigur 1-7**) lle mae angen seilwaith trafnidiaeth newydd, sy'n blaenoriaethu dulliau mwy cynaliadwy o deithio yn hytrach na cherbydau modur preifat.

Ffigur 1-7 - Hierarchaeth Trafnidiaeth Gynaliadwy

- 1.4.5 Mae Llwybr Newydd hefyd yn cynnwys naw cynllun bach sy'n nodi blaenoriaethau a chamau gweithredu ar gyfer dulliau trafndiaeth penodol ac mae'r rhain yn cael eu cefnogi gan bedwar llwybr trawsbynciol i sicrhau dull integredig o gyflawni o ran datgarboneiddio, cydraddoldeb, cynllunio teithiau integredig a thrafnidiaeth wledig. Mae CTRhCC yn cynnwys polisïau i gefnogi llawer o'r cynlluniau bach a'r holl themâu trawsbynciol, fel y nodir yn **Adran 6**. Bydd y CCTRh yn cynnwys prosiectau a chamau gweithredu i gyflawni'r rhain.
- 1.4.6 Mae Fframwaith Monitro Llwybr Newydd yn gyfres o fesurau a ddatblygwyd i asesu cynnydd yn erbyn y pedwar uchelgais yn Llwybr Newydd. Nod amcanion, polisïau a chynlluniau CTRhCC yw sicrhau'r cyfraniad mwyaf posibl i'r mesur yn Fframwaith Monitro Llwybr Newydd. Dangosir y cysylltiadau rhwng CTRhCC a Fframwaith Monitro Llwybr Newydd yng Nghynllun Monitro a Gwerthuso CTRhCC (**Adran 9**). Mae hyn yn cynnwys cysylltiadau â tharged Llwybr Newydd ar gyfer newid moddol o 45% o deithiau i'w gwneud ar dtrafnidiaeth gyhoeddus, cerdded neu feicio erbyn 2040 (cynnydd o 32% yn 2019).

Cynllun Cyflawni Trafnidiaeth Cenedlaethol 2022 i 2027

- 1.4.7 Mae'r CCCT yn nodi rhaglenni, prosiectau a pholisïau Llywodraeth Cymru am gyfnod o bum mlynedd ledled Cymru, a bydd yn fodd o gyflawni yn erbyn blaenoriaethau ac uchelgeisiau Llwybr Newydd ar lefel genedlaethol. Mae CTRhCC yn cyd-fynd â'r CCCT i sicrhau bod y rhaglenni, y cynlluniau a'r polisïau a ddarperir gan Lywodraeth Cymru yn ategu ac yn cysylltu â'r rhai a ddarperir ar lefel ranbarthol i ddarparu system dtrafnidiaeth gwbl integredig a hawdd ei defnyddio ar gyfer pob defnyddiwr. Mae'r CCCT wedi cael ei adolygu wrth ddatblygu CTRhCC ac amlygir cynlluniau penodol o fewn y rhaglen CCCT sydd yng Nghanolbarth Cymru yn **Adran 5**. Mae'r polisïau CTRhCC (**Adran 6**) yn cyfeirio at y CCCT lle bo hynny'n berthnasol ac yn pwysleisio'r angen i gyflawni prosiectau CCCT ledled Cymru i sicrhau'r cynnydd mwyaf posibl i amcanion CTRhCC ar lefel ranbarthol.

Cymru Sero Net - Cyllideb Carbon 2 (2021-2025)

- 1.4.8 Mae Cymru Sero Net yn nodi cynllun lleihau allyriadau ac uchelgeisiau datgarboneiddio Llywodraeth Cymru am gyfnod o bum mlynedd ac mae'n cyd-fynd â Llwybr at sero net erbyn 2050. Mae

datganiad uchelgais Cymru Sero Net ar gyfer trafndiaeth yn canolbwyntio ar fynd i'r afael ag allyriadau drwy dri maes lliniaru eang:

- Lleihau'r galw am deithio a newid moddol, e.e. yn cynnwys polisïau ar gyfer mwy o weithio gartref, mwy o deithio llesol a defnyddio trafndiaeth gyhoeddus, lleihau allyriadau o nwyddau, cynllunio defnydd tir.
- Technoleg a'r defnydd o gerbydau dim allyriadau neu allyriadau isel, e.e. yn cynnwys polisïau ar gyfer cynyddu'r nifer sy'n manteisio ar geir a faniau dim allyriadau, seilwaith gwefru cerbydau trydan, fflyd bysiau, tacsis a cherbydau nwyddau trwm dim allyriadau, datgarboneiddio'r rhwydwaith rheilffyrdd.
- Gwelliannau effeithlonrwydd tanwydd, e.e. yn cynnwys polisïau ar gyfer lleihau allyriadau o hedfan a llongau.

1.4.9 O ran heriau unigryw sy'n wynebu gwahanol ardaloedd, mae Cymru Sero Net yn datgan, *"Rhaid i ni barhau i ymgysylltu a gweithio gyda phobl ym mhob rhan o Gymru i ddeall materion, cyfleoedd a diddordebau rhanbarthol i gymunedau a gweithlu Cymru"*.

1.4.10 Mae CTRhCC wedi ystyried Cymru Sero Net yn ei ddatblygiad. Mae CTRhCC yn cynnwys amcanion a pholisïau penodol sy'n ymwneud â newid moddol a lleihau effeithiau amgylcheddol trafndiaeth, a fydd yn cyfrannu'n uniongyrchol at uchelgeisiau datgarboneiddio Cymru Sero Net.

Cynlluniau a pholisïau eraill Llywodraeth Cymru sy'n cael eu hystyried gan CTRhCC

1.4.11 Mae polisïau, cynlluniau a strategaethau allweddol eraill Llywodraeth Cymru sydd wedi llywio datblygiad CTRhCC yn cynnwys:

- Trafnidiaeth Gynaliadwy mewn Ardaloedd Gwledig - Canllawiau ar gyfer Cynllunio Trafnidiaeth Rhanbarthol (2024).
- Ein Map Ffordd i Ddiwygio'r Bysiau (2024).
- Y Strategaeth Buddsoddi yn Seilwaith Cymru - Diweddariad ar y Llif Prosiectau (Chwefror 2024).
- Bws Cymru: Cysylltu Pobl â Lleoedd (2023).
- Ymateb Llywodraeth Cymru i'r Adolygiad Ffyrdd (2023).
- Cymru'r Dyfodol - Y Cynllun Cenedlaethol 2040 (2021).
- Strategaeth Gwefru Cerbydau Trydan ar gyfer Cymru – Cynllun Gweithredu (2021)
- Defnydd Ynni yng Nghymru - Trydydd Argraffiad (2024).
- Polisi Cynllunio Cymru (2024).
- Canol Trefi yn Gyntaf (2024).
- Cynllun Aer Glân i Gymru: Awyr Iach, Cymru Iach (2024).
- Cynllun Gweithredu Sŵn a Seinwedd (2023).

1.4.12 Mae crynodeb o bob un o'r polisïau a'r cynlluniau hyn gan Lywodraeth Cymru a sut y maent wedi cyfrannu at ddatblygiad CTRhCC i'w gweld yn **Atodiad 3**.

1.5 ADOLYGIAD O BOLISIÂU, CYNLLUNIAU AC ASTUDIAETHAU RHANBARTHOL A LLEOL

1.5.1 Mae cynlluniau, strategaethau ac astudiaethau sydd ar waith ar lefel ranbarthol a lleol wedi llywio datblygiad Achos dros Newid, gweledigaeth ac amcanion, polisiâu, ymyriadau a chynlluniau lefel uchel CTRhCC. Mae'r rhain yn cynnwys y cynlluniau trafndiaeth blaenorol sydd wedi'u datblygu ar gyfer Canolbarth Cymru sef:

- Cynllun Trafnidiaeth Lleol ar y Cyd Canolbarth Cymru (2015).
- Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Canolbarth Cymru (2009).

1.5.2 Mae'r cynlluniau a'r astudiaethau rhanbarthol a lleol allweddol sydd wedi llywio datblygiad y CTRh wedi'u hamlinellu yn **Tabl 1-1**.

Tabl 1-1 - Polisiâu, cynlluniau ac astudiaethau rhanbarthol a lleol

Lefel	Polisi / Cynllun / Astudiaeth	Diben / Nod	Cysylltiad â CTRhCC
Rhanbarthol	Cynllun Trafnidiaeth Lleol ar y Cyd Canolbarth Cymru (2015)	Nodi rhaglen 5 mlynedd o gynlluniau trafndiaeth a dyheadau tymor hwy ledled Canolbarth Cymru.	Mae cynlluniau o fewn y rhaglen nad ydynt wedi'u cyflwyno na'u symud ymlaen hyd yma wedi cael eu hadolygu i'w cynnwys yng Nghynllun Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol CTRhCC sydd i ddod.
	Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Canolbarth Cymru (2009)	Asesiad manwl o faterion rhanbarthol ac yn nodi ystod o ymyriadau polisi i dargedu'r materion.	Mae croes-archwiliad wedi'i gynnal o'r materion a'r polisiâu sydd wedi'u cynnwys yng Nghynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol blaenorol Canolbarth Cymru, a'r rhai a gynigir yn y CTRhCC presennol.
	Cynllun Corfforaethol Cyd-bwyllgor Corfforedig Canolbarth Cymru 2023-2028	Nodi gweledigaeth, blaenoriaethau ac amcanion llesiant y Cyngor ar gyfer y rhanbarth, gan gynnwys cynllun gweithredu.	Mae cydweddiad strategol amcanion CTRhCC wedi'u hasesu yn erbyn amcanion llesiant y Cyd-bwyllgor Corfforedig wrth ddatblygu CTRhCC.
	Comisiwn Trafnidiaeth Gogledd Cymru - Adroddiad Terfynol (2023)	Asesu'r problemau, y cyfleoedd, yr heriau a'r amcanion ar gyfer gwireddu system drafndiaeth gynaliadwy, integredig ac amlfoddol yng Ngogledd Cymru.	Mae'r themâu a nodwyd yn y Datganiad Cynnydd wedi llywio datblygiad Achos Newid CTRhCC.
	Datganiad Cynnydd Comisiwn Trafnidiaeth Gogledd Cymru (2023)	Rhoi trosolwg o'r system drafndiaeth yng Ngogledd Cymru, gan gynnwys problemau, heriau a chyfleoedd.	Mae'r argymhellion wedi'u hadolygu a, lle bo'n berthnasol, wedi'u hymgorffori ym mholisiâu CTRhCC.
	Astudiaeth a Chynllun Gweithredu Twristiaeth Rhanbarthol Canolbarth Cymru -	Arwain a chefnogi datblygiad cynaliadwy twristiaeth yn rhanbarth Canolbarth Cymru.	Mae'r astudiaeth wedi llywio datblygiad Achos dros Newid, amcanion a pholisiâu CTRhCC.

	Adroddiad Cyfnod 2 (Hydref 2022)		
	Strategaeth Nwyddau Y Gororau a Chanolbarth Cymru (2021)	Adeiladu sylfaen dystiolaeth ar gyfer strategaeth bwrpasol i gefnogi'r twf economaidd yn y Gororau a'r Canolbarth	Mae dau bolisi CTRhCC wedi'u cynnwys sy'n cyfeirio'n benodol at Strategaeth Nwyddau y Gororau a Chanolbarth Cymru a'r angen i fwrw ymlaen â'i argymhellion.
	Fframwaith Economaidd Rhanbarthol Canolbarth Cymru (2021)	Nodi blaenoriaethau economaidd y rhanbarth.	Mae gweledigaeth CTRhCC wedi ymgorffori rhai geiriau allweddol o weledigaeth Fframwaith Economaidd Rhanbarthol Canolbarth Cymru.
	Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru - Cynllun Economaidd Strategol a Map Ffordd y Fargen Twf (Mai 2020)	Yn nodi gweledigaeth ar gyfer datblygu economi Canolbarth Cymru dros y 15 mlynedd nesaf.	Mae CTRhCC wedi ymgorffori amcanion a chymau gweithredu'r ddogfen ar gyfer trafndiaeth, lle bo hynny'n berthnasol.
	Astudiaeth Trawsffiniol Canolbarth Cymru a Swydd Amwythig - Strategaeth Derfynol (Chwefror 2020)	Ymchwilio i'r potensial i wella cysylltiadau rhwng Cymru a Swydd Amwythig.	Mae ymyriadau a nodwyd yn yr astudiaeth wedi'u cynnwys gyda pholisïau CTRhCC.
	Blaenoriaethau Economaidd Strategol ar gyfer Rhanbarth Canolbarth Cymru (Rhagfyr 2018)	Nodi'r Blaenoriaethau Economaidd Strategol ar gyfer Rhanbarth Canolbarth Cymru sydd â'r nod o sicrhau twf ar draws y rhanbarth dros y 15 mlynedd nesaf.	Mae Achos Newid CTRhCC wedi'i ddatblygu o wybodaeth am economi Canolbarth Cymru; ac mae ymyriadau trafndiaeth yn y ddogfen wedi cael eu hystyried wrth ddatblygu amcanion a pholisïau CTRhCC.
	Defnyddio Ynni yng Nghymru (2024)	Nodi'r defnydd o ynni yng Nghymru i gefnogi llunio polisïau. Mae'r sector trafndiaeth yn cyfrif am 25% o gyfanswm y defnydd o ynni yng Nghymru (o'i gymharu â 30% ar gyfer y DU). O fewn y Canolbarth roedd defnydd ynni trafndiaeth blyneddol yn 2021 ar gyfer Ceredigion rhwng 290-700 GWh ac ym Mhowys rhwng 700 a 1,100 GWh.	Mae CTRhCC wedi defnyddio'r ffigurau gwaelodlin ar gyfer trafndiaeth, lle bo hynny'n berthnasol.
	Cyfoeth Naturiol Cymru - Datganiad Ardal Canolbarth Cymru	Mae Datganiad Ardal Canolbarth Cymru yn offeryn strategol sydd â'r nod o fynd i'r afael â'r prif heriau sy'n wynebu'r amgylchedd naturiol. Mae'n ceisio nodi cyfleoedd newydd a meithrin cydweithio â phartneriaid a'r cyhoedd i wella rheolaeth ac adnoddau naturiol yn y rhanbarth.	Mae'r amcanion, polisïau ac ymyriadau a nodwyd gan CTRhCC yn ceisio diogelu a gwella'r amgylchedd naturiol.

Lleol	Powys: Cynllun Ynni Ardal Leol (2024)	Nodi'r ffordd fwyaf cost- effeithiol i ardaloedd lleol ddatgarboneiddio eu system ynni er mwyn helpu i gyrraedd y targed Sero Net erbyn 2050.	Mae prosiectau blaenoriaeth yn y Cynlluniau Ynni Ardal Leol wedi'u hymgorffori o fewn polisïau CTRhCC.
	Ceredigion: Cynllun Ynni Ardal Leol (2024)	Nodi'r ffordd fwyaf cost- effeithiol i ardaloedd lleol ddatgarboneiddio eu system ynni er mwyn helpu i gyrraedd y targed Sero Net erbyn 2050.	Mae prosiectau blaenoriaeth yn y Cynlluniau Ynni Ardal Leol wedi'u hymgorffori o fewn polisïau CTRhCC.
	Asesiad Llesiant - Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys (2022)	Darparu adolygiad cynhwysfawr o'r ffactorau economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol sy'n effeithio ar lesiant pobl leol.	Mae Achos Newid CTRhCC wedi'i lywio gan ganfyddiadau'r Asesiad Llesiant.
	Asesiad o Lesiant Lleol Ceredigion (2022)	Darparu adolygiad cynhwysfawr o'r ffactorau economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol sy'n effeithio ar lesiant pobl leol.	Mae Achos Newid CTRhCC wedi'i lywio gan ganfyddiadau'r Asesiad Llesiant.
	Cynllun Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys (2023)	Wedi'i lywio gan yr Asesiad Llesiant, mae'n nodi amcanion llesiant y BGCau a'r camau gweithredu sydd wedi'u cynllunio i gyflawni'r amcanion a gwella llesiant.	Mae Achos Newid CTRhCC wedi'i lywio gan ganfyddiadau'r Asesiad Llesiant.
	Cynllun Llesiant Lleol Ceredigion 2023-2028	Nodi amcanion llesiant y BGCau a'r camau gweithredu sydd wedi'u cynllunio i gyflawni'r amcanion a gwella llesiant.	Mae Achos Newid CTRhCC wedi'i lywio gan ganfyddiadau'r Asesiad Llesiant.
	Strategaeth a Chynllun Gweithredu Cerbydau Allyriadau Isel iawn Cyngor Ceredigion (2022)	Nodi argymhellion ar gyfer darpariaeth cerbydau allyriadau isel iawn yn y dyfodol yng Ngheredigion.	Mae'r polisïau CTRhCC a'r CCTRh wedi cael eu llywio gan ganfyddiadau ac argymhellion y Cynllun.
	Map Rhwydwaith Teithio Llesol Ceredigion	Dangos y llwybrau teithio llesol presennol ac arfaethedig yng Ngheredigion.	Mae'r Map Rhwydwaith Teithio Llesol wedi cael ei adolygu wrth ddatblygu Achos Dros Newid CTRhCC.
	Map Rhwydwaith Teithio Llesol Powys	Dangoswch y llwybrau teithio llesol presennol ac arfaethedig ym Mhowys.	Mae'r Map Rhwydwaith Teithio Llesol wedi cael ei adolygu wrth ddatblygu Achos Dros Newid CTRhCC.
	Cynllun Rheoli Asedau Priffyrdd Ceredigion 2019-2024	Dangos sut y bydd asedau priffordd yn cael eu rheoli a'u cynnal.	Mae maint ac argaeledd priffyrdd yng Ngheredigion wedi hysbysu Achos Dros Newid CTRhCC.
	Cynllun Rheoli Asedau Priffyrdd Powys 2019	Dangos sut y bydd asedau priffordd yn cael eu rheoli a'u cynnal.	Mae maint ac argaeledd priffyrdd ym Mhowys wedi hysbysu Achos Dros Newid CTRhCC.

	Cynllun Datblygu Lleol Ceredigion 2007-2022	Nodi'r polisïau ar gyfer datblygu a defnyddio tir yng Ngheredigion.	Mae'r polisïau wedi cael eu hadolygu i nodi a ddylid cynnwys unrhyw bolisïau neu brosiectau o fewn CTRhCC.
	Cynllun Datblygu Lleol Powys 2011-2026	Nodi'r polisïau ar gyfer datblygu a defnyddio tir ym Mhowys (ac eithrio Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog).	Mae'r polisïau wedi cael eu hadolygu i nodi a ddylid cynnwys unrhyw bolisïau neu brosiectau o fewn CTRhCC.

- 1.5.3 Darperir trosolwg manylach o bob un o'r cynlluniau, strategaethau ac astudiaethau rhanbarthol a lleol hyn yn **Atodiad 3**.

2 YMGYSYLLTU

- 2.1.1 Mae'r ymgysylltu â rhanddeiliaid wedi bod yn hanfodol ar bob cam o ddatblygu CTRhCC. Mae adborth gan randdeiliaid wedi llywio datblygiad CTRhCC:
- Achos dros Newid.
 - Gweledigaeth ac amcanion.
 - Polisiâu ac ymyriadau lefel uchel; a bydd yn hysbysu'r
 - Prosiectau a chynlluniau o fewn y CCTRh.
- 2.1.2 Mae Cynllun Ymgysylltu ar waith sy'n rhoi manylion am y gweithgareddau ymgysylltu sydd wedi'u cynnal ac sydd wedi'u cynllunio yn ystod datblygiad CTRhCC. Mae'r Cynllun Ymgysylltu wedi'i gynnwys fel **Atodiad 4** ac mae'n nodi gyda phwy y byddwn yn cysylltu, ynghyd â manylion sut, pryd, a pham. Mae hefyd yn rhoi manylion am yr hyn a wnaed gyda'r adborth a dderbyniwyd. Mae'r Cynllun Ymgysylltu yn ddogfen fyw a fydd yn cael ei diweddaru wrth i'r prosiect fynd yn ei flaen.
- 2.1.3 Yn ogystal â'r ymgysylltu a nodwyd yn y Cynllun Ymgysylltu, mae datblygiad Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Canolbarth Cymru hefyd wedi cael ei lywio gan ganlyniadau ymarferion ymgysylltu blaenorol a gynhaliwyd ar draws y rhanbarth, megis Asesiadau Llesiant Powys a Cheredigion a oedd yn cynnwys ymgysylltu â grwpiau â nodweddion gwarchodedig.
- 2.1.4 Mae **Tabl 2-1** yn rhoi crynodeb o'r gweithgareddau ymgysylltu sydd wedi'u cynnal hyd yma wrth ddatblygu CTRhCC a sut mae adborth gan randdeiliaid wedi cael ei ystyried. Mae **Tabl 2-1** yn dangos bod ystod o sefydliadau wedi'u cynrychioli mewn gweithdai rhanddeiliaid, sydd wedi golygu clywed ystod o safbwyntiau wrth ddatblygu CTRhCC. Mae hyn wedi sicrhau adborth gan gynrychiolwyr o'r sector trafndiaeth, ond hefyd y rhai sy'n cynrychioli'r sector iechedd, addysg, yr amgylchedd, busnes, cludo nwyddau, twristiaeth, y trydydd sector, awdurdodau lleol cyfagos a thrawsffiniol.
- 2.1.5 Bydd Adroddiad Ymgynghori yn cael ei lunio ar ôl cwblhau'r cyfnod o ymgysylltu â'r cyhoedd a drefnwyd ar gyfer Gwanwyn 2025, a fydd yn darparu cofnod manylach o'r holl weithgareddau ymgysylltu a gynhaliwyd a'r adborth a gafwyd yn ystod datblygiad CTRhCC.

Tabl 2-1 - Crynodeb o weithgareddau ymgysylltu â rhanddeiliaid CTRhCC

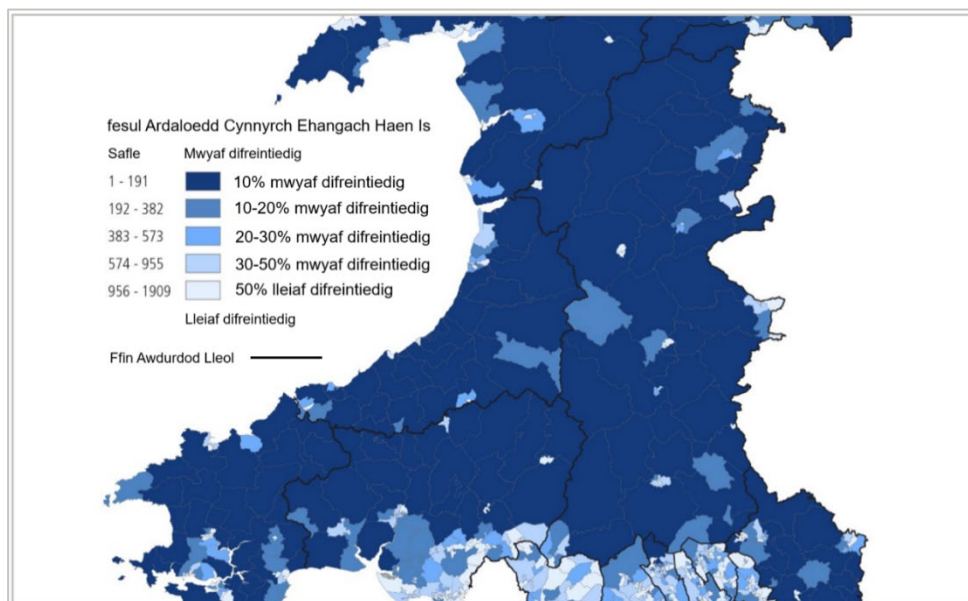
Gweithgareddau ymgysylltu	Sefydliadau a gynrychiolir	Sut mae'r adborth wedi hysbysu CTRhCC
Dau weithdy i randdeiliaid i lywio'r gwaith o ddatblygu amcanion ac Achos dros Newid CTRhCC (11.04.2024 a 25.04.2024). Gwasanaeth cyfieithu Cymraeg ar	CC Ceredigion a Phowys CC (Aelodau Etholedig a Swyddogion); Llywodraeth Cymru; TrC; Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog; Cymdeithas Mudiadau Gwirfoddol Ceredigion (CAVO); Heddlu Dyfed Powys; Lein Calon Cymru; Grŵp Gweithgynhyrchu Canolbarth Cymru (MWMG); Network Rail; Grŵp Colegau NPTC; Sustrans Cymru; Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant (PCYDDS).	• Rhoddodd rhanddeiliaid adborth ar y materion, y cyfleoedd a'r rhyngddibyniaethau sy'n ymwneud â thrafnidiaeth yn y rhanbarth; a drafftio amcanion CTRhCC. • Mae adborth wedi llywio datblygiad amcanion CTRhCC; yr Achos dros Newid; a'r materion, y cyfleoedd a'r

Gweithgareddau ymgysylltu	Sefydliadau a gynrychiolir	Sut mae'r adborth wedi hysbysu CTRhCC
gael yn y ddau weithdy.		rhyngddibyniaethau a nodwyd yn y CTRhCC.
Tri chyfarfod Gweithgor CTRhCC (07.05.2024, 07.06.2024 a 18.07.2024).	Swyddogion CC Ceredigion a Phowys CC (gan gynnwys cynrychiolwyr o Briffyrd, Trafnidiaeth a Chynllunio); Llywodraeth Cymru; mynychodd Aelodau Etholedig TrC gyfarfodydd 07.06.2024 a 18.07.24 i drafod amcanion a pholisïau drafft CTRhCC.	- Rhoddodd rhanddeiliaid adborth ar yr amcanion drafft; cynnwys CTRhCC; a phrosiectau CTRhCC. - Mae adborth wedi llywio datblygiad amcanion a chynnwys CTRhCC, e.e. yr angen i bwysleisio'r Argyfwng Hinsawdd a Natur.
Dau weithdy rhanddeiliaid i lywio'r gwaith o ddatblygu gweledigaeth, amcanion, polisïau a phrosiectau CTRhCC (09.07.2024 a 10.07.2024). Gwasanaeth cyfieithu Cymraeg ar gael yn y ddau weithdy.	CC Ceredigion a Phowys CC (Aelodau Etholedig a Swyddogion); Llywodraeth Cymru; TrC; Network Rail; Sustrans; Tyfu Canolbarth Cymru; Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog; Parc Cenedlaethol Eryri; Asiant Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru (NMWTRA); Cymdeithas Mudiadau Gwirfoddol Ceredigion (CAVO); Cymdeithas Mudiadau Gwirfoddol Powys (PAVO); Bwrdd Iechyd Hywel Dda; Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwylans Cymru; Croeso Cymru; Cyfoeth Naturiol Cymru a Chadeirydd Fforwm Trafnidiaeth Coed; Ffederasiwn y Busnesau Bach; Midlands Connect; Grŵp Cludo Nwyddau Rheilffyrdd; Lein Calon Cymru; Llwybr Llinell Cyfeillion Calon Cymru; GanBwyll; Cyngor Sir Penfro; Cyngor Abertawe; Cyngor Telford a Wrekin	- Rhoddodd rhanddeiliaid adborth ar weledigaeth ac amcanion drafft CTRhCC; a pholisïau a phrosiectau CTRhCC. - Mae adborth wedi llywio datblygiad gweledigaeth ac amcanion CTRhCC; polisïau CTRhCC; a bydd yn llywio'r prosiectau gyda'r CCTRh.
Dau weithdy i randdeiliaid i lywio'r gwaith o ddatblygu polisïau a chynlluniau CTRhCC yn y CCTRh (08.10.24 a 10.10.24)	CS Ceredigion a CS Powys; Llywodraeth Cymru; TrC	- Rhoddodd rhanddeiliaid adborth ar bolisïau a chynlluniau CTRhCC yn y CCTRh. - Mae'r adborth wedi llywio datblygiad polisïau a chynlluniau CTRhCC.

3 MATERION A CHYFLEOEDD

- 3.1.1 Y cam cyntaf wrth ddatblygu CTRhCC oedd nodi'r Achos dros Newid, sy'n darparu tystiolaeth ar gyfer 'pam mae angen gwneud rhywbeth'. Mae'r Achos dros Newid wedi defnyddio Llwybr Newydd a chynlluniau a strategaethau allweddol ar lefel genedlaethol, ranbarthol a lleol, yn ogystal â'r wybodaeth bresennol, i ddangos y sefyllfa bresennol o ran trafndiaeth a'r materion allweddol ar gyfer trafndiaeth a theithio yn rhanbarth Canolbarth Cymru.
- 3.1.2 Mae amrywiaeth o ffynonellau data cenedlaethol a lleol wedi hysbysu'r Achos dros Newid. Mae'r rhain yn cynnwys Cyfrifiad 2021, Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (WIMD 2019), setiau data a ddarperir gan Trafnidiaeth Cymru (TrC) a Mesurau Monitro Strategaeth Trafnidiaeth Cymru. Mae'r ymgysylltu â rhanddeiliaid hefyd wedi bod yn amhrisiadwy i ddatblygiad yr Achos dros Newid.
- 3.1.3 Mae'r Achos dros Newid wedi'i gynnwys fel Atodiad 1. Mae'r Achos dros Newid yn cydnabod bod gwledigrwydd yn gefndir i lawer o'r materion a'r heriau ar draws y rhanbarth, o ran teithio a thrafnidiaeth, ond hefyd o ran materion cymdeithasol ac economaidd ehangach, megis hygyrchedd, amddifadedd a chynhwysiant cymdeithasol. Mae Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (WIMD) 2019 yn rhestru pob ardal fach (h.y. Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is) yng Nghymru yn seiliedig ar wahanol fesurau amddifadedd, ac yn tynnu sylw at effaith gwledigrwydd ar fynediad at wasanaethau. Mae'r mesur 'mynediad at wasanaethau' yn seiliedig ar yr amseroedd teithio cyfartalog, trwy dtrafnidiaeth gyhoeddus a phreifat i ystod o wasanaethau gan gynnwys siopau bwyd, meddygfeydd, ysgolion cynradd ac uwchradd, a chyfleusterau chwaraeon. Mae hefyd yn ystyried cysylltedd digidol ardal.
- 3.1.4 Mae **Ffigur 3-1** yn dangos maint rhanbarth Canolbarth Cymru sy'n dod o fewn y categori 10% mwyaf difreintiedig wrth ystyried mynediad at wasanaethau. Mae'r data'n adlewyrchu natur wledig y rhanbarth, patrymau aneddiadau gwasgareddig, yr angen i deithio pellteroedd hirach i gael mynediad at wasanaethau allweddol, a'r opsiynau trafndiaeth gyhoeddus cyfyngedig sydd ar gael. Mae'n dangos bod gan her gwledigrwydd yng Nghanolbarth Cymru oblygiadau o ran cael mynediad at wasanaethau ac amwynderau allweddol, sy'n aml wedi'u crynhoi yn y trefi mwy, ac mae hyn yn arwain at fwy o ddibyniaeth ar deithio mewn car preifat.

Ffigur 3-1 - Mynediad at Wasanaethau (WIMD 2019)

Tabl 3-1 - Achos dros Newid: Crynodeb o heriau a materion rhanbarthol

Heriau Rhanbarthol	Materion a chyfleoedd allweddol	Tystiolaeth ranbarthol
Gwledigrwydd	- Mae Powys a Cheredigion yn siroedd gwledig gyda dwysedd poblogaeth isel, aneddiadau gwasgaredig ac maent yn dibynnu'n fawr ar gyflogaeth, gwasanaethau a chyfleusterau yn nhrefi mwy y rhanbarth. - Mae trefi allweddol Canolbarth Cymru wedi'u gwasgaru, gyda pellteroedd sylweddol yn gwahanu'r ardaloedd trefol mwyaf ym Mhowys a Cheredigion. - Mae prif drefi'r rhanbarth yn ganolfannau gwasanaeth pwysig i'r cymunedau cyfagos ac mae gallu cymunedau i gael mynediad at wasanaethau allweddol yn bwysig wrth ddiogelu a gwella lles cymdeithasol, economaidd a diwylliannol y rhai sy'n byw yng Nghanolbarth Cymru. - Mae newid moddol ar gyfer teithiau mewnol o fewn prif drefi'r rhanbarth yn bwysig er mwyn lleihau traffig ffyrdd a gwella mynediad o fewn y trefi. Mae cyfle i leihau perchnogaeth car drwy gyd-berchnogaeth, clybiau ceir cymunedol neu gerbydau trydan. - Gellir disgrifio rhai o'r cymunedau yn rhanbarth Canolbarth Cymru fel rhai 'gwledig dwfn'.	- Canolbarth Cymru yw'r lleiaf poblog o'r pedwar rhanbarth yng Nghymru, gyda thua 30 o bobl i bob cilomedr sgwâr. - Canolbarth Cymru oedd yr unig ranbarth i brofi gostyngiad yn nifer y boblogaeth rhwng 2008 a 2018, sef 1.2%.¹⁴ - Rhwng 2011 a 2021 gostyngodd poblogaeth Ceredigion 5.8%, sef y gostyngiad mwyaf o holl awdurdodau lleol Cymru. - Mae gan y Canolbarth gyfran uchel o breswylwyr 65 oed a hŷn, gyda Phowys â'r gyfran uchaf o holl awdurdodau lleol Cymru (27.9%).¹⁵ - Mae gan Powys a Cheredigion fwy o ostyngiad yng nghyfanswm y bobl 15 i 64 oed ac o dan 15 oed na Chymru gyfan - Rhagwelir y bydd poblogaeth Canolbarth Cymru yn gostwng ychydig i 202,673 erbyn 2039. - The English National Study of Flooding and Health: Summary of the evidence gathered to date (2020).

¹⁴ Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru – StatsCymru (2019)

¹⁵ [Oedran - Mapiau Cyfrifiad, ONS](#)

Heriau Rhanbarthol	Materion a chyfleoedd allweddol	Tystiolaeth ranbarthol
	- Mae'r rhanbarth yn cael ei nodweddu gan boblogaeth sy'n heneiddio, ynghyd â diboblogi gwledig a allfudo net o bobl ifanc a fydd yn creu heriau o ran darpariaeth trafnidiaeth yn y dyfodol. - Mae rhai cymunedau yn y rhanbarth yn mynd yn anghysbell yn ystod digwyddiadau tywydd eithafol, ac mae'n debygol o fod yn broblem gyffredin yn unol â newid hinsawdd.	
Cysylltedd Economaidd	- Canolbarth Cymru sydd â'r ffin hiraf â Lloegr o unrhyw ran o Gymru ac mae cysylltedd trawsffiniol yn bwysig, yn enwedig gyda Swydd Amwythig a Swydd Henffordd o ran cael mynediad at wasanaethau. - Mae gan y rhanbarth gysylltiadau economaidd a chymdeithasol cryf yn enwedig â'r De a'r Dwyrain i Loegr trwy nifer o goridorau strategol allweddol y mae pobl a chadwyni cyflenwi yn dibynnu arnynt, gan gynnwys cymudo sylweddol a chysylltiadau cludo nwyddau ar draws i Loegr a'r Gororau. - Mae pob symudiad cludo nwyddau yng Nghanolbarth Cymru (ar wahân i'r gwasanaeth trên cludo nwyddau o Aberystwyth i'r Waun) yn dibynnu ar drafnidiaeth cludo nwyddau ar y ffyrdd, sy'n cael ei effeithio gan y rhwydwaith ffyrdd un ffordd gerbyddau a heriau fel dibynadwyedd amser teithio gwael, llwybrau dargyfeiriol hir ac ychydig o gyfleoedd i basio.	- Mae data cymudo o'r Arolwg Blynnyddol o'r Boblogaeth yn dangos bod 12,400 o deithiau dyddiol allan o Ganolbarth Cymru a 16,800 o deithiau dyddiol i'r ardal yn 2023.¹⁶ - O'r cymudwyr hynny oedd yn teithio allan o'r ardal, roedd tua 3,200 i Sir Gaerfyrddin a 3,600 i Orllewin Canolbarth Lloegr. - O'r cymudwyr hynny oedd yn teithio i'r ardal, roedd tua 4,000 yn dod o Dde-ddwyrain Cymru, 2,400 o Sir Gaerfyrddin a 5,100 o Orllewin Canolbarth Lloegr.¹⁷ - Mae symudiadau tramwy (e.e. i ac o Dde Cymru a Gorllewin Cymru) yn cyfrif am 35% (930,000) o'r holl symudiadau HGV blynnyddol yng Nghanolbarth Cymru.¹⁸ - Mae 48% o symudiadau HGV yng Nghanolbarth Cymru dros bellteroedd o lai na 50km.

¹⁶ [Patrymau cymudo yn ôl awdurdod lleol a mesur Cymru \(llyw.cymru\)](#)

¹⁷ [Patrymau cymudo manwl yng Nghymru yn ôl awdurdod lleol Cymru \(llyw.cymru\)](#)

¹⁸ Strategaeth Nwyddau y Gororau a Chanolbarth Cymru (2018)

Heriau Rhanbarthol	Materion a chyfleoedd allweddol	Tystiolaeth ranbarthol
	Mae rhanddeiliaid wedi tynnu sylw at bwysigrwydd gwasanaethau negesydd y filltir olaf a chyfleoedd posibl ar gyfer datgarboneiddio, megis defnyddio beiciau e-gargo neu gerbydau allyriadau isel iawn.	
Dibyniaeth ar y Car	- Mae natur wledig y rhanbarth, ynghyd ag opsiynau trafnidiaeth gyhoeddus gyfyngedig neu nad ydynt yn bodoli wedi arwain at ddibyniaeth uchel ar y car preifat ar gyfer cludiant. - Mae lefelau perchnogaeth car yn uchel sy'n adlewyrchu natur wledig ardal Canolbarth Cymru, gyda perchnogaeth ceir yn cael ei gweld fel mwy o reidrwydd nag ardaloedd eraill o Gymru. Mae'r rhan fwyaf o gartrefi yn berchen ar ddau gerbyd sy'n ail law ac yn ddrud i'w rhedeg. - Gall diffyg opsiynau teithio cynaliadwy amgen arwain at broblemau o ran cael mynediad at wasanaethau allweddol, megis cyflogaeth a chyfleoedd addysg, i'r rhai nad oes ganddynt fynediad at gar. - Mae defnydd cynyddol a phoblogrwydd cerbydau trydan yn gyfle i leihau effeithiau negyddol teithio mewn ceir preifat mewn ardaloedd mwy gwledig. Fodd bynnag, lefelau presennol o amddifadedd, diffyg seilwaith cerbydau trydan presennol a	- Powys yw'r awdurdod lleol sydd â'r ganran uchaf o aelwydydd gyda 3 neu fwy o geir yng Nghymru (15%), o'i gymharu â 13.2% yng Ngheredigion a 10.7% ledled Cymru gyfan.¹⁹ - Mae Asesiad Llesiant Powys yn datgan bod '<i>cartrefi yn aml yn rhedeg dau gar oherwydd natur wledig a thrafnidiaeth gyhoeddus gyfyngedig</i>.'²⁰ - Mae canran yr aelwydydd heb geir neu faniau yn is ar draws Powys (13.1%) a Cheredigion (15.7%) na Chymru gyfan (19.4%)²¹. Mae'r ffigurau hyn yn dal i gynrychioli cyfran sylweddol o aelwydydd nad oes ganddynt fynediad at dtrafnidiaeth breifat. - Teithio mewn car yw'r dull amlycaf o deithio i'r gwaith, gyda 57.6% ym Mhowys a 54.4% yng Ngheredigion, yn teithio i'r gwaith naill ai fel gyrrwr car neu deithiwr. Mae hyn yn is na chyfartaledd Cymru o 61%²²

¹⁹ Data Cyfrifiad 2021

²⁰ Asesiad Llesiant – Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys, Mawrth 2022, td.13

²¹ Data Cyfrifiad 2021

²² Data Cyfrifiad 2021

Heriau Rhanbarthol	Materion a chyfleoedd allweddol	Tystiolaeth ranbarthol
	phryderon ynghylch terfyn amrediad pellter yn effeithio ar yr awydd i brynu cerbydau trydan. Cyfleoedd amgen i leihau perchnogaeth car drwy gynlluniau cydberchnogaeth neu glybiau ceir cymunedol.	
Trafnidiaeth Gyhoeddus	- Mae opsiynau trafndiaeth gyhoeddus yn gyfyngedig oherwydd natur wledig y rhanbarth, patrwm anheddu gwasgaredig, a chyrhaeddiad cyfyngedig y rhwydwaith rheilffyrdd a bysiau. Mae hyn yn arwain at lefelau isel o ddefnydd o drafnidiaeth gyhoeddus. - Mae Llywodraeth Cymru wedi buddsoddi yn rhwydwaith bysiau craidd TrawsCymru ar draws y rhanbarth yn ystod y 10 mlynedd diwethaf gyda gwelliannau i wasanaethau ar lwybrau allweddol. Fodd bynnag, yr her yw dylunio rhwydwaith bysiau lleol sy'n gynaliadwy yn ariannol ac yn gadarn sy'n cynnal cysylltiadau allweddol cyflym ac uniongyrchol rhwng prif ganolfannau ar draws y rhanbarth a gwasanaethau lleol i aneddiadau gwledig ynysig a gwasgaredig. - Ar draws Canolbarth Cymru mae trafndiaeth gyhoeddus gyfyngedig ac anaml ar gael i lawer o'r cymunedau llai, mwy gwledig. - Mae toriadau i gyllid cyhoeddus wedi lleihau argaeledd gwasanaethau bws mewn ardaloedd gwledig ymhellach. Nid yw	- Mae Asesiad Llesiant Ceredigion yn datgan, '<i>Mae gwasanaethau bws yn gyfyngedig iawn ar draws y sir yn enwedig ar gyfer yr ardaloedd mwy gwledig. Mae bysiau sy'n rhedeg drwy gydol y dydd yn gwasanaethu'r prif drefi, ond mae'r gwasanaethau hyn yn teithio'n bennaf i'r ardaloedd mwy trefol ac oddi yno.</i>'²³ - Yng Nghanolbarth Cymru, mae llai nag 1% o bobl o fewn pellter cerdded (10 munud o gerdded) i orsaf reilffordd.²⁴ - Yn 2023, roedd 14.5% o bobl o fewn pellter cerdded o 5 munud i wasanaeth bws, o'i gymharu â 27.4% yng nghefn gwlad Cymru gyfan. - Rhwng 2019 a 2023, gostyngodd y ganran o fewn pellter cerdded i wasanaethau bws yng Nghanolbarth Cymru ychydig 0.8%, a allai adlewyrchu gostyngiadau yn lefelau gwasanaethau. - Dim ond 9 o'r 20 gorsaf reilffordd yng Nghanolbarth Cymru sy'n cael eu gwasanaethu gan safle bws sydd o fewn pellter

²³ Asesiad o Lesiant Lleol Ceredigion, Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion, 2022

²⁴ [Mesur allweddol S3 | Trafnidiaeth Cymru \(tfw.wales\)](#)

Heriau Rhanbarthol	Materion a chyfleoedd allweddol	Tystiolaeth ranbarthol
	trafnidiaeth gyhoeddus yn ofyniad statudol ar gyfer Awdurdodau Lleol ac felly mae'n dioddef wrth i bwysau cyllidebol gynyddu. - Mae argaeledd gwasanaethau, hygyrchedd, amlder a fforddiadwyedd gwasanaethau yn effeithio ar y defnydd o'r rheilffyrdd yng Nghanolbarth Cymru. - Mae diffyg darpariaeth bws gyda'r nos a phenwythnos mewn sawl ardal yng Nghanolbarth Cymru, sy'n arwain at anawsterau wrth gael mynediad at wasanaethau, fel cyflogaeth, addysg a gweithgareddau diwylliannol, ac sy'n arwain at ddibyniaeth ar deithio mewn ceir. - Mae cyfran y bobl yng Nghanolbarth Cymru o fewn pellter cerdded (10 munud o gerdded) i wasanaethau bws a rheilffyrdd yn sylweddol is nag ardaloedd gwledig eraill Cymru. - Nid oes gan lawer o orsafoedd trenau y cyfleusterau i gyfnwid rhwng dulliau. Ar Lein Calon Cymru mae gorsafoedd trenau gwledig anghysbell sydd heb gyfleusterau i newid i ddulliau cynaliadwy eraill heblaw cerdded a beicio. - Mae amseroedd teithio trafndiaeth gyhoeddus yn aml yn hir o'i gymharu â theithio mewn car.	cerdded derbyniol. Nid oes gan 11 gorsaf gyfleusterau parcio beiciau ac nid oes gan 8 mae parcio ceir. Yn aml, mae gan y rhai sydd â meysydd parcio nifer cyfyngedig o leoedd.
Cerdded a Beicio	Mae'r rhwydwaith teithio llesol wedi'i ddatblygu'n gymharol mewn aneddiadau mwy, ac yn datblygu mewn trefi dynodedig eraill. Ar draws Canolbarth Cymru, mae'r rhwydwaith teithio llesol yn gymharol gyfyngedig, heb ddwysedd na chysylltedd, ac mae wedi'i ganoli yn y prif drefi ac o'u cwmpas, e.e. Aberystwyth, y Drenewydd, Llandrindod, Llanandras, Trefyclo a'r Trallwng. Mae hyn yn adlewyrchu natur wledig yr ardal a ffocws teithio llesol ar ardaloedd adeiledig.	Mae 43% o bobl yng Nghanolbarth Cymru yn cerdded neu'n beicio o leiaf unwaith yr wythnos fel modd o deithio, o'i

Heriau Rhanbarthol	Materion a chyfleoedd allweddol	Tystiolaeth ranbarthol
	- Dim ond 11 o'r 14 prif dref yn y rhanbarth sydd wedi'u cynnwys yn y rhestr o 'ardaloedd dynodedig' fel y'u diffinnir yng Nghanllawiau'r Ddeddf Teithio Llesol, sef canolbwynt cyllid teithio llesol.²⁵ Y tair ardal, i gyd wedi'u lleoli yng Ngheredigion, nad ydynt wedi'u cynnwys fel 'ardaloedd dynodedig' yw Aberaeron, Llandysul a Thregaron ond gallai'r Awdurdodau Lleol eu hychwanegu. - Codwyd y mater o gysylltu cymunedau trwy gerdded, beicio ac olwyno yn ystod yr ymgysylltu â rhanddeiliaid, a phwysleisiwyd yr angen nid yn unig i ganolbwyntio ar y prif drefi ond hefyd i ystyried cysylltiadau rhwng cymunedau. - Mae natur y rhwydwaith priffyrdd gwledig, sy'n aml â diffyg darpariaeth llwybrau troed a chyflymder traffig cymharol uchel, yn golygu bod opsiynau cyfyngedig ar gyfer cerdded, beicio ac olwyno rhwng cymunedau gwledig. - Roedd yr ymgysylltu â rhanddeiliaid wedi tynnu sylw at bwysigrwydd palmentydd fel 'darn hanfodol o seilwaith trafndiaeth' i alluogi pobl i gerdded o amgylch eu cymunedau.	gymharu â 54% yn Ne-orllewin Cymru a 57% yn Ne-ddwyrain Cymru.²⁶ - Yn 2019, cafodd 40% o'r teithiau i orsafoedd trenau yng Nghanolbarth Cymru eu gwneud trwy ddulliau cynaliadwy, h.y. cerdded neu ar fws, a cherdded oedd y modd teithio mwyaf cyffredin i orsaf (30.4%).²⁷ - Yng Nghanolbarth Cymru, roedd cynnydd yng nghanran y bobl o fewn pellter cerdded i lwybr teithio llesol rhwng 2019 a 2023, o 20.6% i 29.2%.²⁸

²⁵ [Canllawiau'r Ddeddf Teithio Llesol \(llyw.cymru\)](#). Nid yw 'ardaloedd dynodedig' yn cyfyngu ar allu awdurdod i ddatblygu mapiau rhwydwaith ar gyfer ardaloedd eraill, lle mae galw am lwybrau teithio llesol a photensial uchel i'w defnyddio.

²⁶ Arolwg Cenedlaethol Cymru 2022-23 – dadansoddiad rhanbarthol a ddarparwyd gan dîm yr Arolwg Cenedlaethol drwy TrC

²⁷ [Mesurau atodol S5 | Trafndiaeth Cymru \(tfw.wales\)](#)

²⁸ Mae'r data'n seiliedig ar y wybodaeth sydd wedi'i chynnwys ym Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol, awdurdodau lleol a gallai adlewyrchu'r wybodaeth ychwanegol am lwybrau teithio llesol sydd wedi'u cynnwys yn yr diweddaraf, yn hytrach na dim ond oherwydd cynnydd yn narpapiaeth seilwaith teithio llesol.

Heriau Rhanbarthol	Materion a chyfleoedd allweddol	Tystiolaeth ranbarthol
	Mae poblogrwydd, effeithiolrwydd a chostau cynyddol beiciau trydan yn cynnig cyfleoedd i gynyddu lefelau beicio mewn ardaloedd gwledig, e.e. o bosibl drwy gynlluniau llogi beiciau trydan.	
Mynediad at Wasanaethau	- Mae mynediad at wasanaethau yn amrywiol ledled Canolbarth Cymru oherwydd natur wledig y rhanbarth, patrymau aneddiadau gwasgaredig, yr angen i deithio'n bell i gael mynediad at wasanaethau allweddol ac opsiynau trafndiaeth gyhoeddus cyfyngedig. - Mae gan gymunedau gwledig lai o opsiynau teithio ar gyfer cyrchu gwasanaethau ac amwynderau, sydd yn aml wedi'u crynhoi yn y trefi mwy, ac mae hyn yn arwain at fwy o ddibyniaeth ar deithio mewn car preifat. - Yn aml, mae'n ofynnol i drigolion Canolbarth Cymru deithio allan o'r ardal i gael mynediad at gyfleusterau allweddol, fel ysbytai ac addysg, ac roedd anawsterau wrth gael mynediad i apwyntiadau ysbyty yn broblem a godwyd gan randdeiliaid. - Gall anghydraddoldeb mynediad effeithio'n anghymesur ar grwpiau penodol fel pobl iau a phobl hŷn sydd heb fynediad at drafndiaeth breifat.	- Powys (50.6%)²⁹ a Cheredigion (50.0%)³⁰ yw'r awdurdodau lleol sydd â'r gyfran uchaf o ardaloedd bach yn y 10% mwyaf difreintiedig yng Nghymru o ran mynediad at wasanaethau. - Mae Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is Bugeildy ym Mhowys yn yr ail fwyaf difreintiedig yng Nghymru o ran mynediad at wasanaethau, gan ddangos yr amddifadedd cymharol yng Nghanolbarth Cymru o'i gymharu â Chymru gyfan. - Tynnwyd sylw at broblemau o ran cael mynediad at ofal iechyd gan Asesiad Llesiant Powys sy'n nodi <i>'mae gwahaniaethau mawr mewn pellteroedd i ysbyty cyffredinol ardal ledled Powys. Trigolion Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is Bugeildy sydd â'r pellaf i deithio. Byddai'n cymryd tua 86 munud i gyrraedd eu hysbyty cyffredinol dosbarth agosaf.'</i>³¹ - Gall gymryd 50-60 munud i gael mynediad i dref allweddol ar drafndiaeth gyhoeddus o gymunedau mwy gwledig yng Nghanolbarth Cymru ar ddiwrnod o'r wythnos.³²

²⁹ [WIMD - Powys \(llyw.wales\)](#)

³⁰ [WIMD - Ceredigion \(llyw.wales\)](#)

³¹ Asesiad Llesiant – Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys, Mawrth 2022, td. 41

³² Data Trafndiaeth Cymru– Mynediad i ddata prif drefi / canol trefi allweddol yn ôl cludiant cyhoeddus (Dydd Mawrth 07:00 i 19:00)

Heriau Rhanbarthol	Materion a chyfleoedd allweddol	Tystiolaeth ranbarthol
	- Efallai y bydd pobl heb fynediad i gar yn cael eu heithrio rhag cael mynediad i rai cyfleoedd cyflogaeth, hamdden, twristiaeth a hamdden. - Tynnwyd sylw at effaith diffyg dewisiadau trafndiaeth ar unigedd cymdeithasol ac unigrwydd yn ystod yr ymgysylltu â rhanddeiliaid. - Mae rhai cymunedau yn y rhanbarth yn mynd yn anghysbell yn ystod digwyddiadau tywydd eithafol, sy'n debygol o fod yn amlach oherwydd newid hinsawdd. Gall ynysu a achosir gan dywydd eithafol gael effeithiau sylweddol ar weithrediad dyddiol y system drafndiaeth, gan waethygu teimladau o unigedd yn aml.	The English National Study of Flooding and Health: Summary of the evidence gathered to date (2020).
Twristiaeth	- Mae twristiaeth yn chwarae rhan hanfodol yn llesiant economaidd Canolbarth Cymru, ond mae'r rhanbarth yn dal swm bach anghymesur o dwristiaeth o'i gymharu â Chymru.³³ - Mae twristiaeth yn dibynnu ar gysylltedd da a hygyrchedd i ymwelwyr a gall materion sy'n gysylltiedig â chysylltiadau trafndiaeth i ac o fewn Canolbarth Cymru fod yn rhwystri i gynyddu twf twristiaeth.	- Dim ond 8% o nifer yr ymwelwyr sy'n cynrychioli Canolbarth Cymru ac 14% o'r effaith economaidd gan dwristiaeth yng Nghymru.³⁴ - Yn 2020, roedd 13.2% o gyflogaeth yng Nghanolbarth Cymru o fewn diwydiant sy'n gysylltiedig â thwristiaeth.³⁵ - Yn 2019, dim ond 16% o'r teithiau i atyniadau ymwelwyr yng Nghymru gafodd eu gwneud gan drafndiaeth gyhoeddus a 6% trwy gerdded. Gwnaed y mwyafrif o deithiau i atyniadau ymwelwyr mewn car (68%).³⁶ Cafodd y 10% sy'n weddill o'r

³³ Astudiaeth a Chynllun Gweithredu Twristiaeth Rhanbarthol Canolbarth Cymru (Hydref 2022)

³⁴ Astudiaeth a Chynllun Gweithredu Twristiaeth Rhanbarthol Canolbarth Cymru (Hydref 2022)

³⁵ Economi Ymwelwyr Cymru: 2021, Llywodraeth Cymru, 28 Ebrill 2022

³⁶ [Mesurau atodol S6 | Trafndiaeth Cymru \(tfw.wales\)](#)

Heriau Rhanbarthol	Materion a chyfleoedd allweddol	Tystiolaeth ranbarthol
	- Mae patrymau teithio o dwristiaeth yn dangos dibyniaeth ar deithio mewn ceir ac mae trafndiaeth gyhoeddus annigonol yn cyfyngu ar ei defnydd gan ar ymwelwyr â'r rhanbarth. - Mae twristiaeth yng Nghanolbarth Cymru yn dymhorol gyda'r rhan fwyaf o ymwelwyr yn teithio yn ystod misoedd yr haf, sy'n rhoi pwysau tymhorol ar y rhwydwaith trafndiaeth. - Mae cyfleoedd i wella trafndiaeth gyhoeddus yng Nghanolbarth Cymru er budd twristiaeth. Er enghraifft, gwasanaethau gwennol i dwristiaid y gellid eu hefelychu yn y rhanbarth, e.e. gwasanaeth Sherpa'r Wyddfa ym Mharc Cenedlaethol Eryri a Bws Gwennol Shropshire Hills.	teithiau eu gwneud gan dacsï, teithiau bws wedi'u trefnu a dulliau eraill o deithio.
Allyriadau Carbon	- Mae trafndiaeth yn cael effaith sylweddol ar yr amgylchedd, iechyd dynol, natur ac ecosystemau drwy allyriadau nwyon tŷ gwydr, colli cynefinoedd, aer, sŵn a llygredd golau. - Yng Nghanolbarth Cymru, bydd y defnydd o gerbydau allyriadau isel iawn yn bwysig wrth weithio tuag at sero net, a thynnwyd sylw at botensial cerbydau trydan, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig, gan randdeiliad. - Er gwaethaf y nifer gymharol uchel o wefrwyr cerbydau trydan o'i gymharu â rhanbarthau eraill Cymru, mae'r duedd yng Nghanolbarth Cymru i ddewis cerbydau trydan mwy fforddiadwy	- Daeth tua 16% o allyriadau nwyon tŷ gwydr yn 2021 ym Mhowys a Cheredigion o drafndiaeth.³⁸ - Dim ond 1% o gerbydau yn y rhanbarth sy'n drydanol yn unig. - Mae gan Geredigion 124 o ddyfeisiau gwefru sydd ar gael i'r cyhoedd ar gyfer cerbydau trydan, ac mae gan Bowys 114.³⁹ Ar draws Canolbarth Cymru mae 234 o bwyntiau gwefru cerbydau trydan sydd ar gael i'r cyhoedd. - O ran dyfeisiau gwefru fesul 100,000 o'r boblogaeth, mae Ceredigion â 175.5 ac mae gan Bowys 85.4. O'r holl

³⁸ Powys: Cynllun Ynni Ardal Leol a Cheredigion: Cynllun Ynni Ardal Leol, 2024 - % yn cynnwys ffyrdd A ac isffyrdd, ond nid cefnffyrdd, yr awdurdod lleol.

³⁹ [Mesur allweddol S10 | Trafndiaeth Cymru \(tfw.wales\)](#)

Heriau Rhanbarthol	Materion a chyfleoedd allweddol	Tystiolaeth ranbarthol
	(oherwydd incwm is) gyda chyrhaeddiad pellter llai yn golygu bod angen mwy o seilwaith gwefru i gefnogi hyn. - Bydd datblygu rhwydwaith cynhwysfawr o bwyntiau gwefru cerbydau trydan yn hanfodol i gynyddu'r nifer sy'n defnyddio cerbydau trydan. - Bydd targedau cenedlaethol ar gyfer lleihau carbon a newid moddol yn creu cyfleoedd a mwy o ysgogiad tuag at ddatgarboneiddio trafndiaeth. - Mae'r lefelau presennol o weithio gartref yng Nghanolbarth Cymru yn uwch na tharged Llywodraeth Cymru o 30%. - Mae lefelau cysylltedd digidol a signal ffonau symudol yng Nghanolbarth Cymru ar hyn o bryd ar ei hól hi o'i gymharu â rhannau eraill o Gymru a'r DU.³⁷ Mae cyfle i leihau'r angen i deithio serch hynny drwy ddatblygu hybiau/canolfannau gwasanaethau gwledig.	Awdurdodau Lleol yng Nghymru, Ceredigion sydd â'r nifer uchaf o wefrwyr fesul 100,000 o'r boblogaeth. - Mae 37.5% o'r gweithlu yng Nghanolbarth Cymru fel arfer yn gweithio o bell, sy'n uwch na ffigur Cymru o 33.9%.⁴⁰ - Dim ond 53.6% o adeiladau yng Nghanolbarth Cymru sydd â gwasanaethau 4G gan y pedwar gweithredwr o'i gymharu â 73% yng Nghymru.⁴¹
Cydnerthedd y Rhwydwaith Trafnidiaeth	- Mae mwy o risgiau i gydnerthedd y rhwydwaith trafndiaeth oherwydd effeithiau newid yn yr hinsawdd gan gynnwys llifogydd. - Gall eithafion tywydd gael effaith fawr ar seilwaith trafndiaeth y rhanbarth o ran gwasanaethau wedi'u canslo a difrod gan lifogydd	- Yng Nghanolbarth Cymru, mae gan Bowys gyfran uwch o'r rhwydwaith ffyrdd lleol sydd mewn perygl o lifogydd na Cheredigion. - Mae Asesiad Llesiant Ceredigion yn nodi, <i>'Mae rhwydweithiau ffyrdd o ansawdd uchel yn allweddol i alluogi cymunedau sydd</i>

³⁷ Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru – Cynllun Economaidd Strategol a Map Ffordd y Fargen Twf, Mai 2020, td.15

⁴⁰ [Mesur allweddol M5 | Trafnidiaeth Cymru \(tfw.wales\)](#)

⁴¹ Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru – Cynllun Economaidd Strategol a Map Ffordd y Fargen Twf, Mai 2020, td.15

Heriau Rhanbarthol	Materion a chyfleoedd allweddol	Tystiolaeth ranbarthol
	neu dirlithriadau, ac mae problemau oherwydd tywydd garw yn debygol o waethgu yn y dyfodol. - Gall cau ffyrdd, digwyddiadau neu waith ffordd gael effaith sylweddol oherwydd natur y rhwydwaith ffyrdd lleol (llwybrau cerbydau un lôn, cyfleoedd gwael ar gyfer mannau pasio, a gwyriadau hir iawn yn aml). - Y rhwydwaith priffyrdd lleol yn aml yw'r llwybr amgen ar gyfer llawer o'r gefnffyrdd yn y rhanbarth. Mae digwyddiadau neu gau ffyrdd ar y Rhwydwaith Ffyrdd Strategol yn aml yn arwain at ddargyfeirio traffig ar ffyrdd lleol. Mae hyn yn achosi oedi ar deithiau i drafnidiaeth gyhoeddus, cludo nwyddau a thwristiaeth, a all gael sgil-ffaith ar economi Canolbarth Cymru. - Codwyd pwysigrwydd cynnal a chadw'r ased priffyrdd yn barhaus, yn ogystal â gwella safon y rhwydwaith priffyrdd yn ystod yr ymgysylltu â rhanddeiliaid. Mae materion o'r fath hefyd yn cael eu nodi yng Nghynlluniau Rheoli Asedau Priffyrdd Awdurdodau Lleol.	<i>wedi'u cysylltu'n dda, maent yn darparu mynediad at wasanaethau, cyflogaeth, hyfforddiant a hamdden'.⁴²</i> - Mae Asesiad Llesiant Powys yn tynnu sylw at "<i>natur wledig Powys, yn enwedig y rhwydwaith ffyrdd gwael a'r boblogaeth wasgaredig, yn ei gwneud hi'n her denu buddsoddiad a busnesau ar raddfa fawr. Gall y cynnydd mewn busnes digidol fod o fudd i Bowys.</i>"⁴³ - Cymru a'r Gorllewin CP7 WRCCA a'r Adeiladu cydnerthedd yn erbyn llifogydd yng Nghymru erbyn 2050 (2024) gan Gomisiwn Seilwaith Cenedlaethol Cymru
Diogelwch ar y Ffyrdd	Powys oedd â'r nifer uchaf o wrthdrawiadau ffordd KSI (a laddwyd neu eu hanafu'n ddifrifol) yn 2022 allan o holl awdurdodau lleol Cymru.⁴⁴	- Roedd gwrthdrawiadau angheuol neu ddifrifol (addaswyd) yn 2022 ar gyfer Ceredigion yn 54 a 133 ym Mhowys.⁴⁵ - Mae canran y ffyrdd A sydd mewn cyflwr gwael yng Nghanolbarth Cymru wedi cynyddu rhwng 2016-17 a 2018-19.

⁴² Asesiad o Lesiant Lleol Ceredigion, Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion, 2022, td.120

⁴³ Asesiad Llesiant – Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys, Mawrth 2022, td.107

⁴⁴ [Damweiniau ffordd a gofnodwyd yn ôl difrifoldeb ac arwynebedd \(llyw.cymru\)](#)

⁴⁵ [ras0403.ods \(live.com\)](#)

Heriau Rhanbarthol	Materion a chyfleoedd allweddol	Tystiolaeth ranbarthol
	- Codwyd effaith digwyddiadau diogelwch ar y ffyrdd ar y rhwydwaith ffyrdd strategol yn ystod yr ymgysylltu â rhanddeiliaid, o ran cau ffyrdd, dargyfeirio traffig ar y rhwydwaith ffyrdd lleol, ffyrdd un lôn, cyfleoedd gwael ar gyfer mannau pasio a gwyradau hir. - Mae diogelwch gwirioneddol a chanfyddedig y rhwydwaith priffyrdd gwledig megis ffyrdd cul a diffyg llwybrau troed yn debygol o ddylanwadu ar ddewisiadau teithio mewn ardaloedd gwledig ac yn ffactor cyfyngol ar lefelau cerdded a beicio. - Gall cyflwr gwael y rhwydwaith priffyrdd gael effaith ar ddiogelwch. Codwyd pwysigrwydd rhwydwaith priffyrdd a gynhelir yn dda o safbwynt diogelwch ffyrdd a chydnerthedd yn ystod yr ymgysylltu â rhanddeiliaid. - Bydd y grant refeniw diogelwch ffyrdd yn helpu i wella diogelwch ar y ffyrdd i bob defnyddiwr trwy ddarparu mentrau addysg a hyfforddiant i grwpiau risg uchel a bregus.	Mae Powys wedi gweld cynnydd o 0.3% ac mae Ceredigion wedi gweld cynnydd ychydig yn fwy o 0.5%. O fewn Canolbarth Cymru, mae gan Geredigion gyfran uwch o ffyrdd A mewn cyflwr gwael. Rhwng 2018-19, roedd 4.7% o ffyrdd A awdurdod lleol yng Ngheredigion mewn cyflwr gwael.

4 GWELEDIGAETH AC AMCANION

4.1.1 Mae'r materion a'r cyfleoedd a nodwyd yn yr Achos dros Newid wedi llywio'n uniongyrchol ddatblygiad gweledigaeth ac amcanion CTRhCC. Mae'r rhain yn nodi'r hyn y mae CTRhCC yn ceisio ei gyflawni, er mwyn mynd i'r afael â'r materion a nodwyd, yn ogystal â blaenoriaethau ac uchelgeisiau Llwybr Newydd. Mae'r weledigaeth a'r amcanion hefyd wedi cael eu llywio gan adborth rhanddeiliaid a dderbyniwyd drwy weithgareddau ymgysylltu.

4.1.2 Y weledigaeth hirdymor ar gyfer CTRhCC⁴⁶ yw:

"System drafnidiaeth wledig, hygyrch, carbon isel, effeithlon a chysylltiedig sy'n cefnogi twf economaidd cynaliadwy, cymunedau llewyrchus a diwylliant bywiog o fewn rhanbarth unigryw Canolbarth Cymru."

4.1.3 Amcanion CTRhCC sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau yw:

- Gwella **mynediad i bawb** i gyflogaeth, addysg, gofal iechyd, a gwasanaethau allweddol eraill, gan gynnwys mynediad i feysydd hamdden (megis Parciau Cenedlaethol) a gwell cysylltiadau rhwng cymunedau, sy'n cydnabod pwysigrwydd hygyrchedd i gynhwysiant cymdeithasol a chysylltiad cymdeithasol.
- Galluogi, annog a'i wneud yn hawdd i bobl **ddewis opsiynau trafndiaeth a theithio mwy cynaliadwy**, trwy gynyddu gwybodaeth, hyder, dewis, argaeledd, atyniad ac ymgysylltu â'r cyhoedd.
- Gwella **cysylltedd trafndiaeth strategol** o fewn a thu hwnt i Ganolbarth Cymru i gefnogi twf economaidd cynaliadwy, cludo nwyddau a thwristiaeth.
- I gyflawni **newid moddol** i ddulliau trafndiaeth mwy cynaliadwy.
- Cynyddu **lefelau cerdded, beicio ac olwyno** yng Nghanolbarth Cymru.
- Lleihau **effeithiau amgylcheddol trafndiaeth**, megis drwy leihau defnydd o danwydd ffosil, cynnydd yn y defnydd o gerbydau allyriadau isel iawn a gwell cysylltedd digidol.
- Gwella **gwydnwch, diogelwch a gwneud gwell defnydd** o'r system drafnidiaeth bresennol.
- Gwella **cyfnewidfa ac integreiddio** rhwng dulliau cynaliadwy o deithio o fewn cymunedau.

4.1.4 Mae CTRhCC yn nodi sut y bydd Llwybr Newydd yn cael ei ddarparu ar lefel ranbarthol. Felly, mae'n bwysig bod gweledigaeth ac amcanion CTRhCC yn cyd-fynd yn agos â Llwybr Newydd i sicrhau

⁴⁶ Diffinnir y term 'hygyrch' yn Llwybr Newydd fel 'gwasanaethau trafndiaeth a seilwaith sy'n bodloni'r safonau polisi a rheoleiddio perthnasol ar gydraddoldeb, mynediad, hawliau dynol a'r Gymraeg, gan gydnabod y model cymdeithasol o anabledd'. Yng ngweledigaeth CTRhCC, mae'r term hygyrch yn ymgorffori hygyrchedd corfforol, cymdeithasol ac economaidd, e.e. fforddiadwyedd gwasanaethau trafndiaeth.

bod CTRhCC yn bodloni'r blaenoriaethau strategol ar gyfer trafndiaeth yng Nghymru. Mae hefyd yn bwysig bod cysylltiad agos rhwng gweledigaeth ac amcanion CTRhCC â gweledigaeth ehangach ac amcanion llesiant Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth, fel y nodir yng Nghynllun Corfforaethol Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth 2023-2028. Mae asesiad o'r cysylltiadau rhwng amcanion CTRhCC, blaenoriaethau ac uchelgeisiau Llwybr Newydd, ac amcanion llesiant y Corfforedig Canolbarth Cymru wedi'u cynnwys fel **Atodiad 5**.

5 RHYNGDDIBYNIAETHAU A CHWMPAS CTRhCC

- 5.1.1 Mae CTRhCC yn ffurfio rhan yn unig o'r darlun ar gyfer trafndiaeth yng Nghanolbarth Cymru ac nid oes modd ei gyflawni ar ei ben ei hun. Mae llwyddiant CTRhCC yn dibynnu nid yn unig ar gyflawni polisiau a phrosiectau CTRhCC, ond ar bolisiau a phrosiectau sy'n cael eu datblygu gan eraill, megis y rhai yn y CCCT a'r Cynlluniau Datblygu Rhanbarthol eraill yng Nghymru, datblygu Cynlluniau Datblygu Lleol a Chynlluniau Datblygu Strategol a chydweithio â sectorau eraill megis ceisiadau iechyd ac addysg a chyllid.
- 5.1.2 Bydd gweithredu ar y cyd ag eraill yn hanfodol i ddatblygu CTRhCC. Mae hyn yn cynnwys yr angen i weithio ar y cyd ac yn gyfannol i ddatblygu'r tri maes polisi sy'n gyfrifoldeb y Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth - trafndiaeth, cynllunio strategol a lles economaidd, i ddatblygu'r Cynllun Datblygu Strategol sydd ar ddod ac i nodi llwybrau cyllido ar gyfer y polisiau. Yn ehangach, mae'r polisiau CTRhCC yn nodi'r angen i gydweithio ag ystod o bartneriaid gan gynnwys:
- Llywodraeth Cymru a TrC.
 - Partneriaid sector cyhoeddus a phreifat gan gynnwys y rhai mewn addysg, iechyd, twristiaeth, hamdden, cyflogwyr allweddol, gweithredwyr trafndiaeth gyhoeddus a'r diwydiant nwyddau.
 - Cymunedau lleol a sefydliadau cymunedol.
 - Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth ac eraill yng Nghymru ac awdurdodau lleol cyfagos yng Nghymru ac yn Lloegr i ddatblygu blaenoriaethau trawsffiniol.
 - Defnyddio partneriaethau presennol, megis Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru i barhau â'r ymgysylltu trawsffiniol rhwng Cymru a Lloegr.
 - Partneriaid trydydd sector, e.e. Sustrans, darparwyr trafndiaeth gymunedol, partneriaethau rheilffyrdd cymunedol.
- 5.1.3 Yn unol â chanllawiau CTRh Llywodraeth Cymru, mae'r rhestr o brosiectau CCTRh ond yn cynnwys cynigion ar gyfer cynlluniau sydd o fewn cylch gwaith yr awdurdodau lleol ac nad yw'n cynnwys cynlluniau sy'n ymwneud â'r rhwydwaith rheilffyrdd neu'r Rhwydwaith Ffyrdd Strategol. Fodd bynnag, oherwydd pwysigrwydd cynlluniau o'r fath i gyflawni gweledigaeth ac amcanion CTRhCC, amlygwyd y cynigion ehangach hyn o fewn CTRhCC fel rhyngddibyniaethau ac fe'u hystyrir yn hanfodol i gyflawni Llwybr Newydd yn rhanbarth Canolbarth Cymru. Bydd angen darparu pecyn cyfannol o ymyriadau i gyflawni gweledigaeth ac amcanion CTRhCC, gan gynnwys y rhai ar rwydwaith Llywodraeth Cymru a fydd yn cynnwys gwelliannau i'r seilwaith a gwasanaethau trafndiaeth gyhoeddus.
- 5.1.4 Dim ond os caiff polisiau a phrosiectau CTRhCC eu cyflawni ochr yn ochr â pholisiau a phrosiectau trafndiaeth ehangach sy'n gyfrifoldeb Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU a TrC y bydd modd gweithredu Llwybr Newydd yn llwyddiannus yn y rhanbarth a gwneud cynnydd tuag at gyflawni amcanion CTRhCC. Felly, er nad ydynt yn rhaglen CTRhCC, mae Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth yn gweld y canlynol yn hanfodol er mwyn cyflawni amcanion CTRhCC:
- Datblygu a chyflawni gwelliannau rheilffyrdd yn rhanbarth Canolbarth Cymru.
 - Datblygu a chyflawni gwelliannau i wasanaethau bysiau rhanbarthol (gan gynnwys masnachfreinio bysiau yn y dyfodol).

- Datblygu a chyflawni gwelliannau teithio llesol ar y Rhwydwaith Ffyrdd Strategol.
- Datblygu a chyflawni gwelliannau ffyrdd strategol.

5.1.5 Felly, mae Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth yn cefnogi prosiectau o fewn Canolbarth Cymru i wella'r rhwydwaith rheilffyrdd a'r rhwydwaith ffyrdd strategol, gan gynnwys gwelliannau teithio llesol ar hyd y rhwydwaith. Mae hyn yn cynnwys cynlluniau a nodwyd yn rhaglen bum mlynedd y CCCT sy'n cael eu datblygu gan Lywodraeth Cymru a phartneriaid ar lefel genedlaethol. Mae 'rhaglenni, prosiectau ac ymyriadau' penodol sydd wedi'u cynnwys o fewn y CCCT sydd wedi'u lleoli yng Nghanolbarth Cymru wedi'u cynnwys yn **Tabl 5-1**. Mae hyn yn cynnwys y rhaglenni, y prosiectau a'r ymyriadau hynny sy'n cyfeirio'n benodol at leoliad yng Nghanolbarth Cymru. Nid yw **Tabl 5-1** yn cynnwys prosiectau y gwyddys eu bod wedi'u cwblhau yn y rhanbarth megis Pont Dyfi newydd yr A487.

Tabl 5-1 - Prosiectau o fewn y CCCT sydd wedi'u lleoli yng Nghanolbarth Cymru

Cyfeirnod CCCT	Disgrifiad CCCT ac amserlenni
Rheilffordd 1	Rhaglen Mynediad i Bawb o fynediad heb risiau, sy'n cynnwys y Drenewydd yng Nghanolbarth Cymru. DS: mae disgwyl i'r gwaith o adeiladu pont droed newydd gyda lifftiau i ddarparu llwybr hygyrch heb risiau rhwng platfformau gael eu cwblhau yn Haf 2024.
Rheilffordd 8	Cyflwyno gwasanaethau rheilffordd ychwanegol ar Lein Calon Cymru.⁴⁷ Mae hyn yn cynnwys 1 trên y dydd (tyd) a 2 tyd ar gyfer rhan o'r llwybr (mae angen i Network Rail wneud gwaith seilwaith); Aberystwyth i Amwythig 4 tyd; a Machynlleth i Dywyn 2 tyd ar y Sul. Lein Calon Cymru i gynnig 4 trên y dydd (tyd) ar gyfer y llwybr cyfan a dau weithrediad byr yn y bore. Bydd lein Aberystwyth i Amwythig yn cael un gwasanaeth ychwanegol rhwng 2026-2029, a bydd 3 tyd ychwanegol yn cael eu cyflwyno rhwng Mai a Medi. Yn y gaeaf, bydd un gwasanaeth ychwanegol hefyd rhwng 2026-2029. Y nifer cynyddol o gerbydau ar wasanaethau Lein Calon Cymru i ddarparu capasiti cludo ar gyfer beiciau i wella'r cyfleoedd ar gyfer mynediad i'r gwaith a hamdden.
Rheilffordd 10	Cyflwyno trenau Dosbarth 197 newydd ar draws Gogledd Cymru, Cambrian a'r Gororau erbyn 2025.
SBWW 7/ 8	Prosiect Bws Cell Tanwydd Hydrogen TrawsCymru T5 a T6 - Achos busnes amlinellol i'w weithredu.
SBWW 10	Cyswllt Trafnidiaeth Abertawe Aberystwyth - Datblygu'r Achos dros Newid a dewis opsiynau a dyluniad/pwerau amlinellol (yn rhedeg y tu hwnt i gyfnod cynllun 5 mlynedd). Datblygwyd hyn i Achos Busnes Llawn ar gyfer cyswllt bws strategol Gogledd i Orllewin Cymru rhwng Caerfyrddin a De Caerfyrddin-Aberystwyth-Bangor fel rhan annatod o'r gwasanaeth rheilffyrdd.

⁴⁷ Mae gostyngiadau arfaethedig i wasanaethau Lein Calon Cymru o fis Rhagfyr 2024 o bump i bedwar gwasanaeth y dydd a chael gwared ar y ddau wasanaeth hwyr fin nos i Lanymdyfri a Llandrindod.

Cyfeirnod CCCT	Disgrifiad CCCT ac amserlenni
SRN 5	Rhaglen Teithio Llesol Cefnffyrdd, gan gynnwys datblygu ymyriadau, yn amodol ar gyllid. Ymhlith y prosiectau yng Nghanolbarth Cymru mae'r A487 i'r gogledd o gynllun Teithio Llesol Aberystwyth (yn rhedeg y tu hwnt i gyfnod cynllun 5 mlynedd); A487 Aberteifi, cynllun Teithio Llesol Penparc; A483 Cynllun Teithio Llesol Llandrindod (yn rhedeg y tu hwnt i gyfnod cynllun 5 mlynedd).
SRN 6	Rhaglen Newid Moddol Cefnffyrdd, gan gynnwys datblygu ymyriadau cynaliadwy ac wedi'u halinio'n strategol, yn amodol ar gyllid. Ymhlith y prosiectau yng Nghanolbarth Cymru mae: A487 Abergwaun i Aberteifi. Parhau â phroses WelTAG sy'n alinio â'r profion a nodir yn ymateb Llywodraeth Cymru i'r Adolygiad Ffyrdd (yn rhedeg y tu hwnt i gyfnod cynllun 5 mlynedd).
SRN 7	Rhaglen Diogelwch a Gwydnwch Cefnffyrdd, gan gynnwys datblygu ymyriadau, yn amodol ar gyllid (ac yn unol ag argymhellion y panel adolygu ffyrdd lle bo hynny'n berthnasol). A487 Dorglwyd Comins Coch; A40 Fferm Millbrook, Aberhonddu; A470 Caersws; A44 Llangurig i Aberystwyth (yn rhedeg y tu hwnt i gyfnod cynllun 5 mlynedd).
SRN 8	Cynllun trawsffiniol, h.y. yr A483 Pant i Lanymynech - Gweithio gyda National Highways i weld a yw cynigion y cynllun yn alinio â'r profion a nodir yn ymateb Llywodraeth Cymru i'r Adolygiad Ffyrdd (yn rhedeg y tu hwnt i gyfnod cynllun 5 mlynedd, wedi'i ariannu gan eraill).

5.1.6 Mae Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth hefyd yn cefnogi prosiectau ledled Cymru a nodwyd ar lefel genedlaethol (e.e. gan Lywodraeth Cymru a TrC) y gellir eu darparu yng Nghanolbarth Cymru neu fod o fudd iddynt, megis gwybodaeth amser real sydd ar ddod ar draws rhwydwaith TrawsCymru. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Camau gweithredu a nodir yn Bws Cymru a'r CCCT megis datblygu rhwydwaith o hybiau gwledig/cymunedol i weithredu fel cyfnewidfeydd ar gyfer gwasanaethau trafndiaeth gwledig/seiliedig ar alw/cludiant yn y gymuned a gwasanaethau bysiau prif ffrwd, gwell amserlen bysiau a gwybodaeth am fysiau a datblygiad gwasanaeth TrawsCymru i gynnig gwasanaeth dim allyriadau sy'n darparu gwell integreiddio amlfoddol.
- Prosiectau CCCT i wella a symleiddio cynllunio a thocynnau teithio integredig trwy adolygu prisiau aml-foddol a chynnyrch tocynnau a datblygu atebion newydd sy'n cefnogi profiad teithio mwy di-dor, lansio Ap TrawsCymru newydd a datblygu Gwasanaeth Data Bysiau Cymru sy'n darparu gwybodaeth cychwyn taith bysiau amser real ledled Cymru.
- Cyflwyno prosiectau tocynnau integredig aml-weithredwr ac aml-foddol i ranbarth Canolbarth Cymru drwy adeiladu ar brosiectau peilot megis rheilffordd gyfun TrC a thocyn T1 TrawsCymru ar gyfer teithiau rhwng De Cymru ac Aberystwyth, a'r tocyn bws 1bws aml-weithredwr sydd ar gael ledled Gogledd Cymru.
- Datblygu cynlluniau gwella gorsafoedd ar gyfer y gorsafoedd trenau mwyaf yn y rhanbarth.
- Blaenoriaethau cynllun bach Llwybr Newydd ar gyfer teithio llesol megis annog pob ysgol i gael cynllun teithio llesol, cyflwyno cynlluniau peilot i wneud defnydd o e-feiciau a beiciau e-gargo yn opsiwn fforddiadwy i fwy o unigolion a busnesau.
- Cyflwyno rhaglenni newid ymddygiadol CCCT megis ymgrych newid ymddygiad ar gyfer teithio llesol a sefydlu rhaglen gymorth cynllun teithio.

- Cyflwyno ymyriadau gwefru cerbydau trydan CCCT megis gwefru twristiaeth a chyrchfan, cyflwyno pwyntiau gwefru cerbydau trydan mewn safleoedd sector cyhoeddus a darparu safleoedd gwefru cyflym ar rwydwaith ffyrdd strategol.
- Blaenoriaethau cynllun bach Llwybr Newydd sy'n ymwneud â cherbydau allyriadau isel iawn megis sicrhau bod y seilwaith gofynnol ar waith i gefnogi'r newid i dacsis di-allyriadau.
- Datblygu a chyflwyno model clwb ceir trydan graddadwy sydd i'w sefydlu yng Nghanolbarth Cymru.
- Blaenoriaethau cynllun bach Llwybr Newydd sy'n ymwneud â chynnal a chadw, diogelwch a gwytnwch y rhwydwaith ffyrdd a rheilffyrdd, gan gynnwys buddsoddi mewn cynlluniau i uwchraddio, gwella a diogelu'r rhwydwaith ffyrdd at y dyfodol, gweithio gyda Cyfoeth Naturiol Cymru i reoli effaith newid hinsawdd ar seilwaith ffyrdd trwy wella draenio dŵr wyneb a rheoli risgiau llifogydd a gwella gwytnwch seilwaith rheilffyrdd i lifogydd a thywydd eithafol.
- Ymchwilio i gyfleoedd ar gyfer cyfnewidfa well rhwng beicio a thrafnidiaeth gyhoeddus drwy weithredu cerbydau beiciau ar Lein Calon Cymru a chlodwyr beiciau ar fysiau.

5.1.7 Mae ymgysylltu â rhanddeiliaid wedi rhoi cipolwg ar y mathau o brosiectau y gellid eu cyflawni gan sectorau eraill a fyddai'n cael effaith gadarnhaol wrth weithio tuag at amcanion CTRh. Mae enghreifftiau o brosiectau o'r fath wedi'u cynnwys yn **Tabl 5-2**.

Tabl 5-2 - Enghreifftiau o ymyriadau a fydd yn ddibynnol ar gydweithio

Enghreifftiau o bartneriaid allweddol	Enghraifft o ymyrraeth/cydweithio
Cyflogwyr allweddol	Annog parhau i weithio gartref yn y rhanbarth i sicrhau bod targed Llywodraeth Cymru o 30% ar gyfer gweithio gartref yn parhau i gael ei ragori yn y Canolbarth.
Sector preifat	Gwella cysylltedd digidol ar draws y rhanbarth i wella mynediad digidol a gwasanaethau ar-lein, gan ganolbwyntio ar feysydd sydd â chysylltiadau symudol a band eang gwael.
Cymunedau lleol/ sefydliadau cymunedol	Ymchwilio i botensial hyfforddiant dan arweiniad y gymuned a chefnogi mentrau i gynyddu hyder a darparu 'hyfforddiant teithio' wrth ddefnyddio trafndiaeth gynaliadwy a chyhoeddus fel y prosiect 'cyfeillion bysiau' yn Sir Benfro. Mae Llawenydd y Daith yn Ne-orllewin Cymru hefyd yn magu hyder mewn teithio ar y rheilffyrdd.
Ysgolion	Annog a chefnogi teithio cynaliadwy i blant, rhieni a staff drwy ddatblygu cynlluniau teithio llesol ac ysgolion.
Twristiaeth a hamdden (gan gynnwys Partneriaethau Rheilffordd Cymunedol)	Hyrwyddo a chynyddu ymwybyddiaeth o opsiynau teithio cynaliadwy a manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i gysylltu teithio cynaliadwy â gweithgareddau a phrofiadau twristiaeth ac ymwelwyr trwy leoli gwefru cerbydau trydan mewn cyrchfannau, darparu cymhellion ar gyfer teithio cynaliadwy, manteisio ar boblogrwydd cynyddol beicio hamdden, gan ddefnyddio menter WindowSeater ar Lein y Cambrian i annog teithio cynaliadwy i gael mynediad at atyniadau i ymwelwyr, rhoi cyhoeddusrwydd i'r dynodiad Lonely Planet o Lein Calon Cymru fel un o'r teithiau rheilffordd gorau yn Ewrop.
Cludo nwyddau	Cynyddu cyfleoedd datgarboneiddio cludo ffyrdd, technoleg ac arloesi, fel y rhai a nodwyd yn Adroddiad Trosolwg Datgarboneiddio Cludo Ffyrdd (2022).

6 POLISIÂU CTRhCC

- 6.1.1 Mae'r adran hon yn nodi'r polisiâu CTRhCC a fydd yn galluogi rhanbarth Canolbarth Cymru i weithio tuag at gyflawni amcanion CTRhCC a'r weledigaeth hirdymor. Datblygwyd y polisiâu yn unol â chanllawiau Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Llywodraeth Cymru a'u nod yw:
- Cyflawni gweledigaeth ac amcanion CTRhCC.
 - Gosod y fframwaith ar gyfer y prosiectau a'r rhaglenni yn y CCTRh sydd ar ddod.
 - Cefnogi gweledigaeth ac uchelgeisiau Llwybr Newydd, gyda phwyslais ar y tair blaenoriaeth tymor byr.
 - Cefnogi'r cynlluniau bach a'r llwybrau trawsbynciol yn Llwybr Newydd.
- 6.1.2 Mae **Tabl 6-1** i **Tabl 6-9** yn nodi sut mae pob polisi CTRhCC yn cysylltu â materion a chyfleoedd allweddol a'r ymyriadau posibl sy'n gysylltiedig â phob polisi. Datblygwyd y polisiâu drwy adolygu cynlluniau a strategaethau presennol ar lefel genedlaethol, ranbarthol a lleol a thrwy adborth a gafwyd gan weithgareddau ymgysylltu â rhanddeiliaid wrth ddatblygu CTRhCC. Cynhaliwyd dau weithdy i rhanddeiliaid i drafod datblygiad polisiâu a phrosiectau yn benodol, ac roedd yr adborth a gafwyd yn amhrisiadwy i ddatblygiad CTRhCC.
- 6.1.3 Cynhaliwyd asesiad i nodi'r cysylltiadau rhwng polisiâu CTRhCC ac uchelgeisiau llesiant Llwybr Newydd - Strategaeth Drafnidiaeth Cymru (2021). Mae hyn wedi'i gynnwys yn yr Arfarniad Llesiant Integredig cysylltiedig.
- 6.1.4 Mae'r polisiâu'n canolbwyntio ar yr agweddau allweddol y mae CTRhCC am fwrw ymlaen â nhw er mwyn cyflawni ei amcanion a sicrhau bod Llwybr Newydd yn cael ei weithredu ar lefel ranbarthol. Dylid nodi bod pob polisi yn debygol o gyfrannu at fwy nag un amcan CTRhCC, ond mae'r tablau canlynol yn cysylltu'r polisiâu â'r amcan yr ystyrir ei fod yn cael yr effaith fwyaf.
- 6.1.5 Bydd angen bwrw ymlaen â rhai o bolisiâu CTRhCC drwy gydweithio ag eraill. Bydd Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth yn chwarae rhan bwysig wrth ddatblygu polisiâu cydweithredol o'r fath ac wrth sicrhau bod anghenion trafnidiaeth Canolbarth Cymru yn cael eu cydnabod yn llawn wrth ddatblygu polisiâu a phrosiectau ehangach.
- 6.1.6 Dylid nodi bod y polisiâu CTRhCC a nodir isod yn ddibynnol ar gyllid, a bydd cyflawni'r polisiâu o fewn oes y Cynllun yn dibynnu ar lefel y cyllid sydd ar gael. Er enghraifft, mae rhai polisiâu a phrosiectau yn ddibynnol ar gyllid cyfalaf (e.e. cynlluniau lle mae seilwaith newydd yn cael ei adeiladu) tra bod eraill yn ddibynnol ar fuddsoddiad refeniw (e.e. cynlluniau sy'n cynnwys cynnal a chadw'r rhwydwaith priffyrdd presennol neu'r rhai sy'n gofyn am staff i symud ymlaen).

6.2 POLISIÂU CYNLLUNIO DEFNYDD TIR

- 6.2.1 Mae cynlluniau a pholisiâu datblygu'r dyfodol yn bwysig i lwyddiant cyffredinol CTRhCC a'r CCTRh, megis drwy ddylanwadu ar ble mae datblygiad yn digwydd er mwyn sicrhau'r agosatrwydd mwyaf posibl at drafnidiaeth gyhoeddus a lleihau'r angen i deithio.
- 6.2.2 Mae cynrychiolwyr cynllunio ac adfywio economaidd defnydd tir wedi cymryd rhan lawn drwy gydol datblygiad CTRhCC trwy weithdai rhanddeiliaid a chyfarfodydd gweithgor. Mae'r ymgysylltiad hwn wedi sicrhau cydweithio agos cyson wrth ddatblygu polisiâu a phrosiectau ac mae'n sicrhau bod cysylltiadau rhwng CTRhCC a chynllunio datblygu wedi cael eu hystyried ar bob cam.

Tabl 6-1 - Polisi Cynllunio Defnydd Tir

Cyf	Polisi	Cysylltiadau â materion a chyfleoedd allweddol	Ymyriadau posibl
LUP1	Sicrhau bod polisïau a phrosiectau CTRh sydd â goblygiadau cynllunio yn cael eu cynnwys yn natblygiad Cynlluniau Datblygu Lleol a'r Cynllun Datblygu Strategol, e.e. cynigion ar gyfer hybiau symudedd mewn gorsafoedd bysiau a rheilffyrdd allweddol ochr yn ochr â chyfleoedd ehangach ar gyfer darparu gwasanaethau.	Darparu mynediad diogel i ddarpariaeth trafndiaeth gyhoeddus. Sicrhau bod ymyriadau cerdded, olwyno a beicio yn gyraeddadwy.	Y rhaglen CTRh lle bydd datblygiad yng ngorsaf drenau Machynlleth yn golygu bod bysiau yn gallu cyrraedd y safle ynghyd â chysylltiadau teithio llesol i'r dref. Lleoliadau Parcio a Theithio Aberystwyth ynghyd â gwelliannau canol y dref er mwyn gallu gwahanu cerddwyr a thrafnidiaeth gyhoeddus oddi wrth draffig ffyrdd.
LUP2	Sicrhau bod penderfyniadau a wneir mewn perthynas â chynllunio defnydd tir, y CDLlau presennol ac arfaethedig a'r Cynllun Datblygu Strategol sydd ar ddod yn adlewyrchu amcanion y CTRh, e.e. o ran newid moddol a theithio cynaliadwy, ond hefyd lleihau'r angen i deithio a sicrhau bod datblygiadau newydd yn hygyrch drwy drafndiaeth gynaliadwy.	Ailddatblygu canol trefi drwy gyfleoedd Trawsnewid y Stryd Fawr a Chynllunio Bro.	Cysylltiadau cerdded, beicio ac olwyno. Gwelliannau trafndiaeth gyhoeddus - cyflawni'r rhaglen CTRh - prosiectau tref Aberhonddu ac Aberystwyth.
LUP3	Sicrhau bod pob datblygiad newydd, gan gynnwys cyfleusterau ysgol ac iechyd newydd, yn cynllunio ar gyfer cerdded a beicio o'r cychwyn cyntaf a chyfrannu at ddarparu Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol.	Mae natur wledig y rhanbarth, ynghyd ag argaeledd cyfyngedig trafndiaeth gyhoeddus yn golygu bod mynediad at wasanaethau, gan gynnwys addysg ac iechyd, yn gyfyngedig ac yn effeithio'n anghymesur ar grwpiau penodol. Gallai cyflwyno seilwaith newydd niweidio'r amgylchedd naturiol o bosibl. Er mwyn atal hyn, mae proses gynllunio ag iddi ôl meddwl trwyadl yn hanfodol i ddiogelu bioamrywiaeth, priddoedd a dŵr.	Cysylltiadau cerdded, beicio ac olwyno
LUP4	Ceisio gwella ansawdd lle, gwarchod a gwella'r amgylchedd naturiol, adeiledig a hanesyddol, (e.e. trwy egwyddorion	Byddai datblygu rhaglenni Trawsnewid y Stryd Fawr yn darparu mynediad gwell at	Cyflawni'r rhaglen ymyriadau CTRh ar gyfer

	Siarter Creu Lleoedd Cymru) a chefnogi unrhyw gynlluniau adfywio ehangach yng nghanol y dref, wrth ddatblygu prosiectau trafndiaeth.	wasanaethau a gwelliannau teithio llesol. Cyfleoedd posibl ar gyfer seilwaith gwyrdd amlswyddogaethol. Mae'r seilwaith hwn yn cynnal rheoli dŵr (megis Systemau Draenio Trefol Cynaliadwy neu SuDS), rheoli risg llifogydd lleol, coridorau bywyd gwyllt gwyrdd, twristiaeth gynaliadwy, ac ymdrechion adfywio.	Aberhonddu, Aberystwyth, Machynlleth ac Aberteifi.
LUP5	Cefnogi polisïau cynllunio a datblygu economaidd defnydd tir ehangach sy'n cael effaith gadarnhaol ar leihau'r angen i deithio, e.e. sicrhau bod gwasanaethau newydd wedi'u lleoli'n agos at ble mae pobl yn byw; y posibilrwydd ar gyfer hybiau symudedd mynediad hawdd i ymgorffori gwasanaethau lleol, canolfannau busnes bach a lleoedd rhannu mannau gwaith.	Er mwyn sicrhau, lle darperir trafndiaeth gyhoeddus neu lwybrau cerdded, olwyno a beicio, eu bod yn cefnogi datblygiad.	Bydd rhaglen o brosiectau Bargen Twf yn cefnogi'r nod o dyfu'r economi a bydd prosiectau'n ystyried yr angen i gefnogi dewisiadau trafndiaeth gynaliadwy.

6.3 POLISÏAU HYGyrCHEDD

- 6.3.1 Amcan hygyrchedd CTRhCC yw '*Gwella **mynediad i bawb** i gyflogaeth, addysg, gofal iechyd, a gwasanaethau allweddol eraill, gan gynnwys mynediad i feysydd hamdden (megis Parciau Cenedlaethol) a gwell cysylltiadau rhwng cymunedau, sy'n cydnabod pwysigrwydd hygyrchedd i gynhwysiant cymdeithasol a cysylltiad cymdeithasol.*' Mae **Tabl 6-2** yn nodi'r polisïau CTRhCC sy'n cefnogi'r amcan hygyrchedd.
- 6.3.2 Mae'r rhan fwyaf o'r polisïau yn **Tabl 6-2** yn torri ar draws pob dull teithio oherwydd bydd y manteision mwyaf o ran hygyrchedd i bob defnyddiwr yn cael eu cyflawni drwy welliannau amlfoddol a rhyng-gysylltiedig i drafndiaeth. Nodwedd allweddol o'r polisïau hygyrchedd yw pwysigrwydd gweithredu ar y cyd â sectorau a darparwyr gwasanaethau eraill i sicrhau bod datblygu a darparu gwelliannau trafndiaeth yn addas i'r diben o ran y defnyddiwr terfynol.
- 6.3.3 Mae polisïau i wella trafndiaeth gymunedol a'r ddarpariaeth trafndiaeth sy'n seiliedig ar alw yn cael eu cynnwys yn **Tabl 6-2** gan fod gan y rhain rôl allweddol o ran gwella mynediad, yn enwedig mewn ardaloedd mwy gwledig na fydd gwasanaethau trafndiaeth gyhoeddus confensiynol yn eu gwasanaethu o bosib. Dylai trafndiaeth gymunedol barhau i gael ei hariannu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru.

Tabl 6-2 - Polisiâu Hygyrchedd*

Cyf polisi	Polisi	Cysylltiadau â materion a chyfleoedd allweddol	Ymyriadau posibl
Acc1	Gwella mynediad at wasanaethau allweddol a chyflogaeth drwy drafnidiaeth gynaliadwy a sicrhau bod hygyrchedd wedi'i gynllunio fel rhan o ddarparu gwasanaethau, e.e. ymchwilio i'r posibilrwydd o ddarpariaeth drafnidiaeth integredig 'gwasanaethau cyfun'; mwy o argaeledd gwasanaethau symudol i ardaloedd gwledig; cymhellion ar gyfer rhannu ceir yn y gweithle; benthyciadau e-feic.	Gall diffyg opsiynau teithio cynaliadwy arwain at broblemau wrth gael mynediad at wasanaethau allweddol, megis cyflogaeth a chyfleoedd addysg, i'r rhai nad oes ganddynt fynediad at gar. Mae angen cynllunio llwybrau sy'n hygyrch i bawb. Mae angen ystyried anghenion defnyddwyr agored i niwed er mwyn annog mwy o bobl i ddewis opsiynau teithio cynaliadwy.	Gwelliannau i'r gwasanaeth bysiau Cysylltiadau cerdded a beicio Cynllunio teithio Clybiau ceir
Acc2	Gwella hygyrchedd a chysylltedd rhwng cymunedau gwledig a gwasanaethau yn y dref/canolfan wasanaeth agosaf (gan gynnwys gwasanaethau allweddol y tu allan i'r rhanbarth) gan ganolbwyntio ar ddulliau trafnidiaeth gynaliadwy, h.y. dull canolog a chysylltiedig o ddarparu trafnidiaeth gynaliadwy.	Mae prif drefi'r rhanbarth yn ganolfannau gwasanaeth pwysig i'r cymunedau cyfagos ac mae gallu cymunedau i gael mynediad at wasanaethau allweddol yn bwysig wrth ddiogelu a gwella lles cymdeithasol, economaidd a diwylliannol y rhai sy'n byw yng Nghanolbarth Cymru.	Gwelliannau i'r gwasanaeth bysiau Cysylltiadau cerdded a beicio
Acc3	Gweithio gyda phartneriaid yn y sector iechyd i wella mynediad at wasanaethau allweddol drwy drafnidiaeth gynaliadwy (gan gynnwys gwasanaethau trawsffiniol) a sicrhau bod hygyrchedd wedi'i gynllunio fel rhan o ddarparu gwasanaethau, e.e. gwell cyfeirio/cyngor am opsiynau trafnidiaeth sydd ar gael i apwyntiadau iechyd; ymchwilio i'r opsiynau ar gyfer ehangu'r ddarpariaeth drafnidiaeth bresennol megis y Gwasanaeth Cludo Cleifion mewn Achosion Nad Ydynt yn Rhai Brys (NEPTS) a chynlluniau Ceir Cymunedol ym Mhowys sy'n darparu cludiant i apwyntiadau iechyd.	Yn aml, mae'n ofynnol i drigolion Canolbarth Cymru deithio allan o'r ardal i gael mynediad at gyfleusterau allweddol, fel ysbytai ac addysg, ac roedd anawsterau wrth gael mynediad i apwyntiadau ysbyty yn broblem a godwyd gan randdeiliaid.	NEPTS Cynlluniau Ceir Cymunedol
Acc4	Gwella mynediad i ardaloedd hamdden (gan gynnwys Parciau Cenedlaethol) drwy drafnidiaeth gynaliadwy, e.e. ymchwilio i'r potensial i ehangu gwasanaethau presennol, megis y gwasanaeth trafnidiaeth sy'n ymateb i'r galw sy'n rhedeg 3 diwrnod	Mae twristiaeth yn dibynnu ar gysylltedd da a hygyrchedd i ymwelwyr a gall materion sy'n gysylltiedig â chysylltiadau trafnidiaeth i ac o fewn Canolbarth Cymru fod yn rhwstr i gynyddu twf twristiaeth.	Gwasanaethau Trafnidiaeth Seiliedig ar Alw Gwelliannau i'r gwasanaeth bysiau Cysylltiadau cerdded a beicio

	yr wythnos rhwng Llandrindod a Chwm Elan.		
Acc5	Datblygu a gweithredu gwasanaethau trafndiaeth seiliedig ar alw digidol mewn cymunedau gwledig sy'n ateb anghenion lleol ac sy'n cael eu hintegreiddio a'u cydlynu gyda'r rhwydwaith bysiau ehangach, e.e. ehangu gwasanaeth Fflecsi TrC i Ganolbarth Cymru o bosib.	Mae opsiynau trafndiaeth gyhoeddus yn gyfyngedig neu ddim yn bodoli oherwydd natur wledig y rhanbarth, patrwm anheddu gwasgaredig, a chyrhaeddiad cyfyngedig y rhwydwaith rheilffyrdd a bysiau. Mae hyn yn arwain at lefelau isel o ddefnydd o drafndiaeth gyhoeddus.	Gwasanaethau Trafndiaeth Seiliedig ar Alw
Acc6	Cefnogi, datblygu ac ehangu gwasanaethau trafndiaeth gymunedol mewn ardaloedd gwledig sy'n ateb anghenion lleol, e.e. adeiladu ar wasanaethau cymunedol presennol megis Dolen Teifi yng Ngheredigion a chynlluniau Ceir Cymunedol a Galw a Theithio ym Mhowys; gweithio gyda'r Gymdeithas Cludiant Cymunedol a gweithredwyr i gynnal archwiliad i nodi blaenoriaethau ar gyfer buddsoddi a datblygu pellach.	Ar draws Canolbarth Cymru prin yw argaeledd trafndiaeth gyhoeddus i lawer o gymunedau llai, gydag anghysondeb rhwng cysylltiadau bysiau â'r prif drefi yng Nghanolbarth Cymru ac i drefi ac aneddiadau llai a llai poblog. Mae gwasanaethau cludiant cymunedol yn gweithredu yn y rhanbarth sy'n darparu cludiant hanfodol i'r rhai nad ydynt yn gallu cael mynediad at wasanaethau trafndiaeth gyhoeddus.	Gwasanaethau cludiant cymunedol

*Mae'r amcan hygyrchedd wedi'i gysylltu'n agos â polisïau eraill sy'n ymwneud â thrafndiaeth gyhoeddus (**Tabl 6-4** a **Tabl 6-9**) a hygyrchedd cerdded a beicio (**Tabl 6-6**).

6.4 POLISIÂU NEWID YMDDYGIAD

- 6.4.1 Amcan newid ymddygiad CTRhCC yw *'galluogi, annog a gwneud hi'n hawdd i bobl dewis opsiynau trafndiaeth a theithio mwy cynaliadwy, trwy gynyddu gwybodaeth, hyder, dewis, argaeledd, atyniad, ac ymgysylltu â'r cyhoedd'*. Mae **Tabl 6-3** yn nodi polisiâu CTRhCC sy'n cefnogi'r amcan newid ymddygiad.
- 6.4.2 Bydd polisiâu newid ymddygiad sy'n ceisio galluogi ac annog pobl i ddefnyddio trafndiaeth gynaliadwy carbon isel yn fwy aml yn bwysig er mwyn sicrhau bod gwelliannau ehangach i'r system drafndiaeth yn cael yr effaith a ddymunir o ran cynyddu'r defnydd o ddulliau cynaliadwy. Bydd gweithredu ar y cyd gydag ystod o bartneriaid yn allweddol i ddatblygu a chyflwyno mentrau sy'n targedu amrywiaeth o ddulliau teithio, teithiau a chynulleidfaoedd.
- 6.4.3 Nid yw un maint yn gweddu i bawb o ran annog newid ymddygiad a bydd cynnwys y gymuned a gwybodaeth leol wrth ddatblygu a chyflwyno mentrau yn arbennig o bwysig. Bydd yr angen i sicrhau bod mentrau yn cydnabod yr heriau arbennig sy'n wynebu cymunedau gwledig wrth newid i drafndiaeth gynaliadwy yn bwysig hefyd a bod effeithiau cadarnhaol newidiadau bach mewn dewisiadau teithio yn cael eu cydnabod a'u gwobrwyo. Bydd cyllid yn ffactor pwysig mewn mentrau o'r fath er mwyn sicrhau bod prosiectau'n gynaliadwy ac yn gallu cael eu cyflawni'n barhaus.

Tabl 6-3 - Polisiâu Newid Ymddygiad

Cyf polisi	Polisi	Cysylltiadau â materion a chyfleoedd allweddol	Ymyriadau posibl
Beh1	Parhau i gyflawni mentrau addysg diogelwch ar y ffyrdd, e.e. datblygu ymgyrchoedd addysgol ar wella diogelwch ar ffyrdd gwledig; cefnogaeth ar gyfer hyfforddiant beicio a hyfforddiant sgwteri; mentrau diogelwch ar y ffyrdd ysgolion.	Powys oedd â'r nifer uchaf o wrthdrawiadau ffordd lle mae pobl yn cael eu lladd neu eu hanafu'n ddifrifol yn 2022 allan o holl awdurdodau lleol Cymru. Mae digwyddiadau diogelwch ffyrdd yn achosi cau ffyrdd a gwyro traffig ar y rhwydwaith ffyrdd lleol.	Hyfforddiant beicio Ymgyrchoedd diogelwch ar y ffyrdd
Beh2	Sicrhau bod polisiâu CTRhCC a phrosiectau'r CCTRh sy'n gwella gwasanaethau a seilwaith trafndiaeth gynaliadwy yn cyd-fynd â mesurau cyhoeddusrwydd, hyrwyddo a newid ymddygiad meddalach sy'n benodol i nodweddion gwledig y rhanbarth, e.e. ymgyrchoedd hyrwyddo, codi ymwybyddiaeth, mentrau hyfforddi.	Mae darparu neges gyson i annog newid moddol yn her enfawr ac mae cyfle i LIC arwain ymgyrch Cymru gyfan i gyflawni hyn.	Cynllunio teithiau Ymgyrchoedd trafndiaeth gynaliadwy Hyfforddiant trafndiaeth gynaliadwy
Beh3	Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn ystriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafndiaeth newydd.	Mae negeseuon cyson yn bwysig i sicrhau newid - cyfle i ddysgu gan y trydydd sector sydd wedi bod yn cyflawni newid - gweithio gyda rhanddeiliaid allweddol.	Hyrwyddo dylunio da drwy weithio gyda chomisiwn dylunio Cymru a sefydliadau blaenllaw eraill

		Cydweithio'n effeithiol â rhanddeiliaid, gan gynnwys y cyhoedd a chymunedau. Gall cynnwys lleisiau cymunedol yn y broses o wneud penderfyniadau arwain at fwy o gefnogaeth i fentrau o'r cychwyn cyntaf.	
Beh4	Hyrwyddo cynlluniau teithio sefydliadol a datblygu mentrau newid ymddygiad sy'n cysylltu â chyflogwyr allweddol, e.e. annog 10 munud olaf taith i fod yn llesol; hyrwyddo rhannu ceir yn y gweithle; cynllunio teithio personol; cynlluniau aberthu cyflog ar gyfer cerbydau trydan a phrynu beiciau; lansio a hyrwyddo Siarter Teithio Iach Rhanbarthol Canolbarth a Gorllewin Cymru, sy'n ymrwymo sefydliadau i gefnogi mentrau teithio cynaliadwy.	Mae gan gymunedau gwledig lai o opsiynau teithio ar gyfer cyrraedd ardaloedd allweddol, megis cyflogaeth. Oherwydd natur wledig y rhanbarth, mae gan wasanaethau bysiau gyrhaeddiad cyfyngedig gyda'r mwyafrif o bobl yn byw ymhellach na phellter cerdded o safle bws. Yn aml, nid oes gan wasanaethau ddarpariaeth gyda'r nos ac ar y penwythnos. Mae'r seilwaith teithio llesol yn adlewyrchu natur wledig y rhanbarth gan fod y rhwydwaith teithio llesol wedi'i ganoli o amgylch y prif drefi. Y tu allan i'r ardaloedd hyn, mae diffyg seilwaith addas ar gyfer cerdded, olwyno neu feicio. Mae cyrff cyhoeddus yn cael cyfle i ddarparu enghreifftiau a rhannu eu profiadau ynghylch gweithredu fflydoedd cerbydau trydan a pholisïau teithio llesol.	Cynllunio teithiau Mentrau / ymgyrchoedd rhannu ceir
Beh5	Ymchwilio i'r potensial ar gyfer prosiect newid ymddygiad peilot yn y rhanbarth. Gallai enghraifft gynnwys y posibilrwydd o brosiect arddangos siop un stop ar gyfer cerdded a beicio, e.e. mae prosiect Momentwm yng Nghasnewydd yn dwyn ynghyd hyfforddiant beicio, sesiynau cynnal a chadw beiciau, ymgysylltu â chyflogwyr a storio beiciau.	Mae'r rhwydwaith teithio llesol yng Nghanolbarth Cymru yn gyfyngedig ac nid oes ganddo ddwysedd na chysylltedd. Mae natur wledig y rhwydwaith priffyrdd hefyd yn golygu bod diffyg darpariaeth llwybrau troed mewn sawl rhan a chyflymder traffig cymharol uchel.	Cerdded, beicio ac olwyno

6.5 POLISÏAU CYSYLLTEDD STRATEGOL

- 6.5.1 Amcan CTRhCC yw '*gwella cysylltedd trafndiaeth strategol o fewn a thu hwnt i Ganolbarth Cymru i gefnogi twf economaidd cynaliadwy, cludo nwyddau a thwristiaeth*'. Mae **Tabl 6-4** yn nodi polisïau CTRhCC sy'n cefnogi'r amcan cysylltedd strategol. Mae'r polisïau'n canolbwyntio ar yr angen am welliannau i'r rhwydwaith rheilffyrdd a'r rhwydwaith ffyrdd strategol i wella cysylltedd trafndiaeth strategol o fewn, i ac o Ganolbarth Cymru. Mae pwysigrwydd cysylltedd yng Nghymru a chysylltedd traws-ffiniol i Loegr hefyd yn cael ei amlygu.

- 6.5.2 Mae'r angen i CTRhCC ganolbwyntio ar nwyddau a symud nwyddau yn cael ei amlygu gan y polisïau cysylltedd strategol a phwysleisiwyd hyn yn ystod ymgysylltu â rhanddeiliaid. Roedd rhanddeiliaid wedi tynnu sylw at yr heriau a'r cyfleoedd a gynigir gan nwyddau mawr a nwyddau parseli bach mewn ymdrech tuag at ddatgarboneiddio a newid moddol.
- 6.5.3 Mae'r polisïau hefyd yn ystyried cysylltedd ag atyniadau twristaidd ac ymwelwyr yn y rhanbarth a chyfleoedd posibl ar gyfer cynyddu opsiynau teithio cynaliadwy i'r rhai sy'n ymweld â Chanolbarth Cymru. Byddai gwelliannau o'r fath nid yn unig o fudd i ymwelwyr, ond hefyd i gymunedau lleol drwy wella mynediad at hamdden ac adloniant, yn ogystal â chyfleoedd cyflogaeth posibl yn y sector twristiaeth.

Tabl 6-4 - Polisïau Cysylltedd Strategol

Cyf polisi	Polisi	Cysylltiadau â materion a chyfleoedd allweddol	Ymyriadau posibl
Conn1	Cefnogi TrC a phartneriaid i ddatblygu'r achos busnes dros fuddsoddi yn y rhwydwaith rheilffyrdd yn y rhanbarth, e.e. gwelliannau i'r gwasanaeth rheilffyrdd megis amllder, ansawdd, dibynadwyedd, cysur a fforddiadwyedd gwasanaethau rheilffyrdd.	Mae'r ddarpariaeth rheilffyrdd yng Nghanolbarth Cymru yn gyfyngedig o ran cyrhaeddiad y rhwydwaith ac amllder gwasanaethau. Ymhlith y ffactorau sy'n effeithio ar y defnydd o'r rheilffyrdd yng Nghanolbarth Cymru mae argaeledd gwasanaethau, hygyrchedd, cyrhaeddiad mewn ardal wledig, a fforddiadwyedd. Mae cau'r rheilffyrdd hefyd yn effeithio ar y ffaith bod y rheilffyrdd yn cau oherwydd gwaith peiranyddol, ynghyd â gwasanaethau nad ydynt yn ateb anghenion y cymunedau y maent yn eu gwasanaethu.	Gwelliannau rheilffordd (NWR a TrC)
Conn2	Gweithio gyda TrC i sicrhau cyllid buddsoddi a datblygu ar gyfer Prif Lein y Cambrian, fel y nodwyd ar lif cynlluniau Bwrdd Rheilffyrdd Cymru (Tranche 2), e.e. lleihau amseroedd teithio, cynyddu amllder, gwella dibynadwyedd.	Mae gan y rheilffyrdd yng Nghanolbarth Cymru amllder gwasanaeth isel, cyflymder lein araf, ac mae gwasanaethau uniongyrchol cyfyngedig i ddinasoedd mawr y DU a'r unig wasanaeth rheolaidd yw'r gwasanaeth dwy awr o Aberystwyth i Birmingham International ar hyd Lein y Cambrian, gyda gorsafoedd ychwanegol yn nhrefi allweddol Canolbarth Cymru, sef y Trallwng, y Drenwydd a Machynlleth.	Gwelliannau rheilffordd (NWR a TrC)
Conn3	Parhau i gefnogi cynigion ar gyfer gwelliannau coridor rheilffordd strategol sy'n gwella cysylltedd o fewn ac i Ganolbarth Cymru, e.e. gwelliannau cyflymder lein ar Lein y Cambrian;	Mae argaeledd, hygyrchedd ac amllder gwasanaethau yn effeithio ar y defnydd o'r	Gwelliannau rheilffordd (NWR a TrC)

	gwasanaeth llawn bob awr ar Lein y Cambrian i Birmingham International; pumed gwasanaeth dyddiol ar Lein Calon Cymru; ymestyn Lein Calon Cymru a dewis gwasanaethau Prif Lein y Cambrian i Crewe ar gyfer cysylltedd â Maes Awyr HS2/ Manceinion; a chefnogi Ymrwymiad Strategaeth Gorfforaethol Cyngor Sir Ceredigion 2022-27 i 'eirioli'n gryf dros gyswllt rheilffordd rhwng Aberystwyth a Chaerfyrddin'.	rheilffyrdd yng Nghanolbarth Cymru.	
Conn4	Gweithio gyda TrC i wella gwasanaethau strategol TrawsCymru ymhellach ar lwybrau strategol allweddol ledled Canolbarth Cymru i ategu gwelliannau i'r rhwydwaith rheilffyrdd.	Oherwydd natur wledig y rhanbarth, mae gan wasanaethau bysiau gyrhaeddiad cyfyngedig gyda'r mwyafrif o bobl yn byw ymhellach na phellter cerdded o safle bws. Yn aml, nid oes gan wasanaethau ddarpariaeth gyda'r nos ac ar benwythnosau. Nid oes gan lawer o orsafoedd trenau yng Nghanolbarth Cymru y cyfleusterau i gyfnwid rhwng dulliau teithio.	Gwelliannau i'r gwasanaeth bysiau
Conn5	Gwella rhwydwaith ffyrdd y sir er budd cysylltedd strategol trwy ddulliau cynaliadwy.	Yn aml mae gan y rhwydwaith priffyrdd gwledig ddiffyg darpariaeth troedffordd a chyflymder traffig cymharol uchel, sy'n golygu bod opsiynau cyfyngedig ar gyfer cerdded, beicio ac olwyno ar gyfer cysylltiadau strategol.	Gwelliannau seilwaith priffyrdd Cysylltiadau cerdded, beicio ac olwyno Gwelliannau seilwaith bysiau
Conn6	Cefnogi ymgysylltiad trawsffiniol parhaus â'r Cyd-bwyllgorau Corfforedig eraill ac Awdurdodau Lleol cyfagos yng Nghymru a Lloegr i hyrwyddo dulliau cydweithredol a sicrhau bod cynlluniau a fydd yn gwella cysylltedd strategol, trawsffiniol yn cael eu datblygu, e.e. Toll yr A458/A483, A5, a'r M54/M6; symud ymlaen â'r argymhellion o fewn Astudiaeth Trawsffiniol Canolbarth Cymru a Swydd Amwythig.	Mae pobl a chadwyni cyflenwi yn aml yn dibynnu ar gysylltiadau strategol â rhanbarthau eraill o Gymru ac i Loegr, yn enwedig Swydd Amwythig a Swydd Henffordd. Mae cyfle i hyrwyddo cydweithio trawsffiniol rhwng awdurdodau lleol Powys, Ceredigion, a Lloegr, gan greu mwy o gyfleoedd ar gyfer cynigion a phrosiectau ar y cyd. Drwy ymgorffori ffactorau amrywiol fel iechyd, bioamrywiaeth, rhwydweithiau ecolegol gwydn, a hinsawdd, gallwn sicrhau dull mwy integredig o gyflawni.	Mae angen gwelliannau i ffyrdd a rheilffyrdd cenedlaethol i sicrhau cysylltedd strategol.

Conn7	Gweithio gydag awdurdodau lleol y Gororau i fwrw ymlaen ag argymhellion Strategaeth Nwyddau y Gororau a Chanolbarth Cymru, e.e. ymyriadau sy'n ymwneud â chynnal a rheoli priffyrdd (e.e. datblygu Rhwydwaith Llwybrau Nwyddau, arwyddion, adolygiad o ddarpariaeth parcio cerbydau nwyddau trwm); gwelliannau priffyrdd; cynllunio a rheoleiddio; cludo nwyddau rheilffordd; lledaenu a chysylltu; ymgyrchoedd cyfathrebu ac arwyddion i yrwyr cerbydau sy'n symud yn araf.	Mae'r rhan fwyaf o symudiadau cludo nwyddau yng Nghanolbarth Cymru yn ddibynnol ar drafnidiaeth cludo nwyddau ar y ffyrdd, gan ddangos pwysigrwydd y rhwydwaith ffyrdd ar gyfer cludo nwyddau.	Gwelliannau cynnal a chadw priffyrdd
Conn8	Cefnogi TrC a NWR i ymchwilio i gyfleoedd cludo nwyddau ar y rheilffyrdd, fel y rhai a argymhellir yn Strategaeth Nwyddau y Gororau a'r Canolbarth, e.e. cynnal astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer 'trên archfarchnad'; nodi'r seilwaith sydd ei angen i alluogi newid moddol i gludo nwyddau ar y rheilffyrdd.	Mae cludo nwyddau yn dibynnu ar y rhwydwaith ffyrdd sy'n wynebu heriau megis dibynadwyedd amser teithio gwael, llwybrau dargyfeiriol hir ac ychydig o gyfleoedd i fannau pasio. Mae hyn yn dangos yr angen i ddod o hyd i gyfleoedd eraill i gludo nwyddau.	Gwelliannau seilwaith cludo nwyddau
Conn9	Cefnogi ymyriadau cludo nwyddau ar y rhwydwaith ffyrdd strategol, e.e. sicrhau bod datblygiadau seilwaith y dyfodol yn cynnwys darpariaeth ar gyfer cludo nwyddau a gofynion logisteg, megis cyfleusterau parcio, mynediad at gyfleusterau lles, gwefru cerbydau trydan. Bydd hyn yn cyd-fynd â Strategaeth Nwyddau y Gororau a Chanolbarth Cymru.	Mae'r rhan fwyaf o symudiadau cludo nwyddau yng Nghanolbarth Cymru yn ddibynnol ar drafnidiaeth cludo nwyddau ar y ffyrdd, gan ddangos pwysigrwydd y rhwydwaith ffyrdd ar gyfer cludo nwyddau.	Gwelliannau seilwaith cludo nwyddau
Conn10	Gweithio gyda phartneriaid i wella cynaliadwyedd a hyfywedd gwasanaethau cludo nwyddau parseli bach a gwasanaethau cyflenwi milltir olaf, ac ymchwilio i gyfleoedd ar gyfer datgarboneiddio a chydgrynhoi, e.e. y posibilrwydd o sefydlu terfynell fach ar gyfer derbyn nwyddau archfarchnadoedd; cyfleoedd a gynigir gan feiciau e-cargo neu gerbydau allyriadau isel iawn ar gyfer cludo nwyddau i ganol trefi. Bydd hyn yn cyd-fynd â Strategaeth Nwyddau y Gororau a Chanolbarth Cymru.	Mae llawer o ganolfannau manwerthu yng Nghanolbarth Cymru wedi'u lleoli'n rhy bell i ffwrdd. Felly, mae angen gwella hyfywedd gwasanaethau cludo nwyddau parseli bach a gwasanaethau cyflenwi milltir olaf.	Seilwaith beiciau trydan Gwelliannau seilwaith cludo nwyddau
Conn11	Ceisio gwella cysylltiadau trafndiaeth gynaliadwy ag asedau diwylliannol, hamdden a thwristiaeth allweddol yn y rhanbarth (gan gynnwys y Parciau Cenedlaethol) i wella cysylltedd a hygyrchedd i dwristiaid ac ymwelwyr ac	Mae twristiaeth yn dibynnu ar gysylltedd a hygyrchedd da, ond gall materion fel cysylltedd gwael ac argaeledd gyfyngu ar y buddion diwylliannol ac	Seilwaith cerdded, beicio ac olwyno

	annog mwy o ddefnydd o ddulliau teithio cynaliadwy.	economaidd a gynigir gan dwristiaeth.	Gwelliannau i'r gwasanaeth bysiau
Conn12	Datblygu'r achos busnes dros wasanaethau bws tymhorol a thwristiaeth i gyrchfannau allweddol i gefnogi'r economi ymwelwyr, e.e. parcio a theithio i fannau poblogaidd i dwristiaid fel Ceinewydd; adeiladu ar wasanaeth Sherpa'r Wyddfa ym Mharc Cenedlaethol Eryri, neu fws gwennol tymhorol Shropshire Hills (sydd â tharged ar gyfer nifer y teithwyr y dydd er mwyn wneud y gwasanaeth yn gynaliadwy), ac ymchwilio i weld a oes modd efelychu hyn ym Mharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog neu Fynyddoedd Cambria.	Mae teithio i gyrchfannau twristiaeth allweddol yng Nghanolbarth Cymru ar drafnidiaeth gyhoeddus yn gyfyngedig, gan orfodi dibyniaeth ar deithio yn y ceir.	Gwasanaethau bws dynodedig
Conn13	Gweithio mewn partneriaeth â'r Ymddiriedolaeth Camlesi ac Afonydd i ddatblygu camlesi yn y rhanbarth gan gynnwys Camlas Trefaldwyn a Chamlas Sir Fynwy ac Aberhonddu.	Bydd datblygiad prosiect Bargen Twf Canolbarth Cymru yn rhoi cyfle i ddarparu gwell mynediad i'r cyhoedd gerdded, olwyno a beicio. Mae llwybrau halio yn cynnig llwybrau llesol iachach i gerddwyr, beicwyr a defnyddwyr cadeiriau olwyn. Maent yn gyfle i gadw'r nodweddion treftadaeth arwyddocaol hyn ac ar yr un pryd cadw ac amddiffyn coridorau ecolegol sefydledig. Yn ogystal, gallant helpu i wella ansawdd aer ar hyd ffyrdd a darparu llwybrau llesol iachach i ddefnyddwyr.	Seilwaith cerdded, beicio, olwyno a chychod. Gwelliannau hygyrchedd llwybr camlas

6.6 POLISIÂU NEWID MODDOL

- 6.6.1 Amcan newid moddol CTRhCC yw '*cyflawni **newid moddol** i ddulliau trafnidiaeth mwy cynaliadwy, tra'n cydnabod heriau rhanbarth gwledig gyda dibyniaeth uchel ar geir*'. Mae'r amcan hwn yn torri ar draws pob rhan o CTRhCC gan y bydd llawer o amcanion a pholisïau eraill yn y pen draw yn anelu at gael effaith gadarnhaol ar newid moddol.
- 6.6.2 Mae **Tabl 6-5** yn nodi polisïau CTRhCC sy'n cefnogi'r amcan newid moddol. Mae'r polisïau yn **Tabl 6-5** yn cydnabod bod angen dull cyfannol, cydlynol a chydweithredol i annog newid moddol sylweddol i ddulliau teithio mwy cynaliadwy. Ni ellir cyflawni polisïau CTRhCC ar wahân a bydd sectorau eraill fel cynllunio defnydd tir yn chwarae rhan bwysig wrth lunio dyfodol trafnidiaeth a theithio yn y rhanbarth.
- 6.6.3 O ran polisïau moddol, mae **Tabl 6-5** yn canolbwyntio ar yr angen am well rhwydwaith bysiau. Mae'r polisïau'n pwysleisio'r angen i gynyddu atyniad trafnidiaeth gyhoeddus i ddefnyddwyr trwy gynyddu amlder, amseru gwasanaethau yn well a rhwyddineb defnydd, a oedd yn thema allweddol a godwyd yn ystod ymgysylltu â rhanddeiliaid. Fodd bynnag, dim ond rhan o'r darlun cyffredinol ar gyfer newid

moddol yw'r polisïau 'bws' a dylid eu hystyried yn gyfannol ochr yn ochr â pholisïau moddol eraill CTRhCC, yn ogystal â'r rhai sy'n annog newid mewn ymddygiad tuag at ddefnyddio dulliau mwy cynaliadwy.

Tabl 6-5 - Polisïau Newid Moddol**

Cyf polisi	Polisi	Cysylltiadau â materion a chyfleoedd allweddol	Ymyriadau posibl
Mod1	Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafndiaeth cydlynol a chynhwysfawr.	Nid oes gan lawer o orsafoedd trenau yng Nghanolbarth Cymru y cyfleusterau i gyfnwid rhwng dulliau teithio. Mae cyfleoedd i greu rhwydwaith trafndiaeth aml-foddol cydlynol trwy gydlyn gwasanaethau a seilwaith.	Cerdded, beicio ac olwyno Cludiant cyhoeddus Gwelliannau cyfnewidfa
Mod2	Gweithio mewn partneriaeth â TrC i ddatblygu rhwydwaith mwy cydlynol ac integredig o wasanaethau bysiau lleol, sy'n ateb anghenion newidiol cymunedau ar draws y rhanbarth yn well ac yn sicrhau bod effeithiau lleol newidiadau i'r rhwydwaith/amserlennu yn cael eu hystyried. Mae rhwydwaith bysiau diwygiedig yn cael ei ddatblygu ar y cyd gan yr awdurdodau lleol a TrC a fydd yn gweithredu fel y bont sy'n arwain at gyflwyno masnachfreinio bysiau arfaethedig pan fydd deddfwriaeth newydd yn cael ei phasio.	Oherwydd natur wledig y rhanbarth, mae gan wasanaethau bysiau gyrhaeddiad cyfyngedig gyda'r mwyafrif o bobl yn byw ymhellach na phellter cerdded o safle bws. Yn aml, nid oes gan wasanaethau ddarpariaeth gyda'r nos ac ar y penwythnos.	Gwelliannau i'r gwasanaeth bws
Mod3	Datblygu rhwydwaith bysiau sy'n cysylltu cymunedau â gwasanaethau a threfi allweddol; cyflwyno safonau cyson ar gyfer y rhwydwaith bysiau craidd; cyflwyno gwasanaethau mwy uniongyrchol, oriau gweithredu estynedig a gwasanaethau mwy aml; ystyried gwelliannau posibl i'r gwasanaeth a nodwyd yn Astudiaeth Trawsffiniol Canolbarth Cymru a Swydd Amwythig (2020) megis gwasanaeth 'gwennol' bysiau gwell rhwng y Trallwng a'r Drenewydd; sicrhau bod rhwydwaith bysiau a chynigion amserlennu yn y dyfodol yn arwain at well cydlynol a chyfnwid cyfleoedd rhwng gwasanaethau bysiau (gwasanaethau lleol a rhanbarthol), rhwng gwasanaethau bysiau a threnau, ac i leoedd ac amseroedd gwaith.	Oherwydd natur wledig y rhanbarth, mae gan wasanaethau bysiau gyrhaeddiad cyfyngedig gyda'r mwyafrif o bobl yn byw ymhellach na phellter cerdded o safle bws. Yn aml, nid oes gan wasanaethau ddarpariaeth gyda'r nos ac ar y penwythnos.	Gwelliannau i'r gwasanaeth bws
Mod4	Nodi a gweithredu cynigion ar gyfer gwelliannau seilwaith bysiau a mesurau	Oherwydd natur wledig y rhanbarth, mae gan wasanaethau	Gwelliannau seilwaith bysiau

	blaenoriaeth bysiau, yn unol â blaenraglen ariannu'r ALLau pan fydd ar gael.	bysiau gyrhaeddiad cyfyngedig gyda'r mwyafrif o bobl yn byw ymhellach na phellter cerdded o safle bws. Nid oes gan lawer o orsafoedd trenau yng Nghanolbarth Cymru y cyfleusterau i gyfnwid rhwng dulliau teithio, gan gynnwys seilwaith safleoedd bysiau	Gwelliannau i'r gwasanaeth bws
--	--	--	--------------------------------

****Mae'r amcan newid moddol yn gysylltiedig â nifer o bolisïau eraill CTRhCC, megis y rhai sy'n ymwneud â cherdded a beicio (Tabl 6-6), rheilffyrdd (Tabl 6-4) ac integreiddio (Tabl 6-9).**

6.7 POLISÏAU CERDDED, BEICIO AC OLWYNO

- 6.7.1 Amcan CTRhCC yw '*cynyddu **lefelau cerdded, beicio ac olwyno** o fewn Canolbarth Cymru*'. Mae **Tabl 6-6** yn nodi'r polisïau CTRhCC sy'n cefnogi'r nod cerdded, beicio ac olwyno. Mae'r polisïau'n cydnabod bod gwelliannau seilwaith teithio llesol yn bwysig yn nhrefi allweddol y rhanbarth ond hefyd bod llawer o welliannau posibl i gysylltedd cerdded a beicio y tu allan i'r ardaloedd adeiledig sydd ar hyn o bryd yn canolbwyntio ar gyllid teithio llesol. Mae'r polisïau'n tynnu sylw at bwysigrwydd datblygu'r cysylltiadau ehangach hyn i wella cysylltiadau rhwng cymunedau gwledig a'r trefi mwy yn y rhanbarth ac y bydd cyfleoedd a gynigir gan feiciau trydan yn cynyddu potensial cysylltiadau o'r fath.
- 6.7.2 Mae'r polisïau'n tynnu sylw at bwysigrwydd gweithio gydag eraill i ddatblygu blaenoriaethau cerdded a beicio, oherwydd manteision eang lefelau uwch o gerdded a beicio i feysydd polisi eraill megis iechyd, lles a lleihau carbon. Mae gan gydweithio o'r fath hefyd y potensial i nodi ffrydiau cyllido amgen ar gyfer gwelliannau a mentrau cerdded a beicio megis cyllid drwy'r Loteri Genedlaethol, twristiaeth, y sector preifat neu'r sector cyhoeddus.
- 6.7.3 Mae cysylltiadau agos gan y polisïau cerdded, beicio ac olwyno y manylir arnynt yn **Tabl 6-6** â'r polisïau newid ymddygiad yn **Tabl 6-3**.

Tabl 6-6 - Polisïau'r Cerdded, Beicio ac Olwyno***

Cyf polisi	Polisi	Cysylltiadau â materion a chyfleoedd allweddol	Ymyriadau posibl
WCW1	Darparu seilwaith teithio llesol, cysylltiadau a chyfleusterau ategol newydd a gwell (e.e. storio beiciau, canfod llwybr) o fewn ac i ardaloedd dynodedig yn y rhanbarth trwy Fapiau Rhwydwaith Teithio Llesol awdurdodau lleol y Cyd-bwyllgor Corfforedig.	Mae'r rhwydwaith teithio llesol wedi'i ganoli yn y prif drefi. Y tu allan i'r ardaloedd hyn, mae diffyg seilwaith addas ar gyfer cerdded, olwyno neu feicio. Ymgorffori mannau gwyrdd awyr agored ac ardaloedd naturiol yn y cynllunio strategol ar gyfer seilwaith.	Cysylltiadau a gwelliannau cerdded, beicio ac olwyno
WCW2	Nodi a datblygu cyfleoedd ar gyfer llwybrau cerdded a beicio gwell sy'n cysylltu cymunedau gwledig â gwasanaethau a chyfleusterau yn eu tref agosaf (a allai fod y tu allan i'r	Mae'r rhwydwaith teithio llesol wedi'i ganoli yn y prif drefi ac nid oes cysylltedd rhwng cymunedau.	Cysylltiadau cerdded, beicio ac olwyno

	diffiniad o lwybrau teithio llesol), e.e. anelu at greu coridorau canolog a chysylltiedig sy'n cysylltu trefi marchnad a chanolfannau lleol arwyddocaol eraill â'r pentrefi cyfagos; cyfleoedd i addasu lonydd gwledig; gwella darpariaeth llwybrau troed rhwng cymunedau; cyfleoedd i ddatblygu cysylltiadau strategol a chysylltiadau Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol.		
WCW3	Cyflawni gwelliannau sy'n cydnabod pwysigrwydd llwybrau troed i annog cerdded o fewn cymunedau, e.e. nodi cyfleoedd ar gyfer gwelliannau drwy gynlluniau cynnal a chadw priffyrdd; ehangu llwybrau troed ger ysgolion.	Nid yw'r rhwydwaith priffyrdd gwledig yn addas i'w ddefnyddio gan gerddwyr a beicwyr oherwydd diffyg ddarpariaeth llwybrau troed a chyflymder traffig uchel sy'n creu pryderon diogelwch. Gall symud llwybrau llesol i ffwrdd o ffyrdd a'u rheoli fel coridorau ecolegol helpu i wella ansawdd aer ar hyd ffyrdd a darparu llwybrau iachach i ddefnyddwyr yr un pryd. Yn ogystal, mae'r llwybrau amlswyddogaethol hyn yn cefnogi rheoli dŵr (megis Rheoli Llifogydd Naturiol a Systemau Draenio Trefol Cynaliadwy), rheoli risg llifogydd lleol, coridorau bywyd gwyllt gwyrdd, twristiaeth gynaliadwy, ac ymdrechion adfywio.	Gwelliannau cerdded, beicio ac olwyno
WCW4	Manteisio ar y cyfleoedd a gynigir gan feiciau trydan (o ran y pellter a'r mathau o deithiau y gellir eu gwneud ar feic) wrth ddatblygu cynigion ar gyfer gwell seilwaith a chysylltiadau rhwng cymunedau gwledig. Mae hyn yn cynnwys y posibilrwydd ar gyfer darparu gorsafoedd gwefru e-feiciau; cynlluniau e-feiciau cymunedol; prosiectau ar gyfer gwneud e-feiciau a beiciau e-cargo yn fwy hygyrch, e.e. cynllun llogi beiciau cymunedol; rhannu beiciau; cynlluniau benthyciadau i gael mynediad i addysg neu gyflogaeth; adeiladu ar brosiect peilot E-symud Llywodraeth Cymru a oedd yn gweithredu yn Aberystwyth a'r Drenwydd.	Mae beiciau trydan yn ddull cyfleus o deithio'n gynaliadwy yng Nghanolbarth Cymru oherwydd y gallu i deithio mwy o bellter a fyddai'n helpu i leihau rhwystrau i feicio megis pellteroedd hirach rhwng dechrau a diwedd y daith. Mae lleihau cost beiciau trydan hefyd yn eu gwneud yn fwy hygyrch i fwy o bobl.	Seilwaith beiciau trydan

*** Mae prosiectau newid ymddygiad sy'n gysylltiedig â cherdded a beicio wedi'u cynnwys o fewn **Tabl 6-6**.

6.8 POLISIÂU AMGYLCHEDDOL

Amcan amgylcheddol CTRhCC yw '*lleihau **effeithiau amgylcheddol trafndiaeth**, megis drwy leihau defnydd o danwydd ffosil, cynnydd yn y defnydd o gerbydau allyriadau isel iawn a gwell cysylltedd digidol.*'

- 6.8.1 Mae **Tabl 6-7** yn nodi'r polisiâu CTRhCC sy'n cefnogi'r amcan amgylcheddol.
- 6.8.2 Mae'r polisiâu'n cydnabod y cysylltiadau rhwng teithio a thrafnidiaeth a'r argyfwng hinsawdd a natur, megis rôl trafndiaeth wrth leihau allyriadau carbon a diogelu a gwella'r amgylchedd naturiol. Bydd datgarboneiddio trafndiaeth ar lefel ranbarthol yn chwarae rhan bwysig wrth weithio tuag at dargedau lleihau carbon ar lefel genedlaethol.
- 6.8.3 Mae'r polisiâu'n cydnabod rôl gynyddol cerbydau allyriadau sero ac allyriadau isel iawn wrth ddatgarboneiddio trafndiaeth a'r angen am seilwaith ac arloesedd i gefnogi'r twf hwn. Mae'r polisiâu hefyd yn cydnabod bod gan ddewisiadau amgen i berchnogaeth ceir preifat, fel clybiau ceir, y posibilrwydd o ddarparu cyfleoedd trafndiaeth mwy cynaliadwy. Mae opsiynau o'r fath yn arbennig o bwysig mewn cymunedau mwy gwledig lle gallai'r rhwystrau i symud i ffwrdd o deithio mewn car fod yn fwy. Mae'r polisiâu amgylcheddol hefyd yn tynnu sylw at bwysigrwydd lleihau'r angen i deithio sydd â buddion lleihau carbon oherwydd llai o deithiau a theithiau byrrach yn cael eu gwneud.
- 6.8.4 Bydd gweithredu cydweithredol yn allweddol i lwyddiant llawer o'r polisiâu amgylcheddol. Er enghraifft, bydd y ddarpariaeth eang o seilwaith gwefru cerbydau trydan yn gofyn am fewnbwn a chyflwyniad gan bartneriaid ar lefel genedlaethol, sefydliadau cymunedol ar lefel leol, a'r sector preifat. Ni ellir cyflawni polisiâu sy'n ceisio lleihau'r angen i deithio drwy drafndiaeth yn unig, ond bydd angen gweithredu ehangach gan y sector cyhoeddus (e.e. polisiâu cynllunio defnydd tir, cyflwyno band eang i ardaloedd gwledig) a chyflogwyr (e.e. polisiâu gweithio gartref).

Tabl 6-7 - Polisiâu amgylcheddol

Cyf polisi	Polisi	Cysylltiadau â materion a chyfleoedd allweddol	Ymyriadau posibl
Env1	Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y ranbarth.	Mae trafndiaeth yn gyfran sylweddol o'r holl allyriadau nwyon tŷ gwydr, gan gyfrannu at gynhesu byd-eang a newid yn yr hinsawdd. Mae allyriadau o drafndiaeth hefyd yn effeithio'n andwyol ar iechyd pobl ac ecosystemau. Gall llwybrau hwyluso atebion sy'n seiliedig ar natur a rheoli dŵr, megis Rheoli Llifogydd yn Naturiol a Systemau Draenio Trefol Cynaliadwy (SuDS), gan gynorthwyo i reoli risg llifogydd lleol. Maent hefyd yn cyfrannu at goridorau bywyd gwyllt gwyrdd, rhwydweithiau ecolegol gwydn, adferiad natur, gwelliannau	Cynlluniau datgarboneiddio

		bioamrywiaeth, a gwydnwch ac addasu i'r hinsawdd. Mae'r dull hwn yn cefnogi amrywiol fentrau a gall wneud defnydd o gyllidebau a rennir.	
Env2	Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafndiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.	Mae trafndiaeth yn cyfrif am gyfran sylweddol o'r holl allyriadau nwyon tŷ gwydr, gan gyfrannu at gynhesu byd-eang a newid hinsawdd. Mae allyriadau o drafndiaeth hefyd yn effeithio'n andwyol ar iechyd pobl ac ecosystemau. Ymgorffori mannau gwyrdd awyr agored ac ardaloedd naturiol yn y cynllunio strategol ar gyfer llwybrau teithio llesol. Ystyried ffactorau amrywiol megis iechyd, bioamrywiaeth a hinsawdd i sicrhau dull cynhwysfawr.	Cynlluniau datgarboneiddio
Env3	Cefnogi cymryd camau gweithredu trafndiaeth yng Nghynlluniau Ynni Ardal Leol Powys a Cheredigion, e.e. nodi lleoliadau pellach ar gyfer seilwaith gwefru cerbydau trydan sy'n fwyaf addas ar gyfer buddsoddiad cyhoeddus (e.e. lle mae rhwystrau i ddarpariaeth y sector preifat); gosod hybiau gwefru cyhoeddus a phreswyl ar gyfer cerbydau trydan (gyda'r A438 ym Mhowys ac Aberteifi yng Ngheredigion wedi'u nodi fel prosiectau â blaenoriaeth); archwilio prosiectau arddangos trafndiaeth gyhoeddus (e.e. bysiau trydan hydrogen a batri).	Er bod perchnogaeth a'r defnydd o gerbydau trydan yn cynyddu dros amser, mae'n cynrychioli cyfran fach o gerbydau yng Nghanolbarth Cymru.	Mentrau cerbydau trydan
Env4	Bod yn rhagweithiol ac yn arloesol o ran defnyddio ac addasu technolegau newydd, e.e. cefnogi a hyrwyddo ffyrdd arloesol o gynyddu mynediad at wefru cerbydau trydan, gan gynnwys mentrau gwefru rhwng cymheiriaid ac a rennir.	Er bod perchnogaeth a'r defnydd o gerbydau trydan yn cynyddu goramser, mae'n cynrychioli cyfran fach o gerbydau yng Nghanolbarth Cymru.	Mentrau cerbydau trydan Mentrau gwefru cerbydau cymunedol
Env5	Gweithio gyda phartneriaid i ymchwilio i botensial cerbydau tanwydd amgen, gan gynnwys darparu'r seilwaith tanwydd amgen angenrheidiol, e.e. cefnogi datblygu a gweithredu cerbydau dim allyriadau ar wasanaethau allweddol TrawsCymru ar draws y rhanbarth a gwasanaethau bysiau lleol lle bo hynny'n briodol.	Er bod perchnogaeth a'r defnydd o gerbydau trydan yn cynyddu goramser, mae'n cynrychioli cyfran fach o gerbydau yng Nghanolbarth Cymru.	Cynlluniau tanwydd amgen

Env6	Gweithio gyda chymunedau, partneriaid a darparwyr (e.e. TripTo sy'n rhedeg clybiau ceir yn Llanidloes, Machynlleth, Llandrindod a Phenrhyn-coch) i gynyddu nifer y clybiau ceir cymunedol yng Nghanolbarth Cymru fel dewis arall yn lle perchenogaeth ceir preifat.	Mae cynlluniau trafndiaeth gymunedol yn rhan annatod o ateb anghenion teithio poblogaeth wledig Canolbarth Cymru. Felly, mae cyfleoedd i'r rhain gyrraedd mwy o'r boblogaeth.	Cynlluniau ceir cymunedol
-------------	---	---	---------------------------

6.9 CYDNERTHEDD, DIOGELWCH A GWNEUD DEFNYDD GWELL O BOLISIÂU

- 6.9.1 Amcan CTRhCC yw 'gwella **cydnerthedd, diogelwch a gwneud defnydd gwell o'r system drafndiaeth bresennol**'. Mae **Tabl 6-8** yn nodi polisiâu CTRhCC sy'n cefnogi amcan cydnerthedd, diogelwch a gwneud defnydd gwell.
- 6.9.2 Mae'r polisiâu yn **Tabl 6-8** yn cwmpasu ystod eang o faterion a allai effeithio ar lwyddiant polisiâu moddol eraill CTRhCC. Er enghraifft, mae diogelwch ar y ffyrdd yn broblem fawr yn y rhanbarth lle mae natur wledig y rhwydwaith priffyrdd yn ffactor allweddol. Bydd diogelwch gwirioneddol a chanfyddedig y rhwydwaith priffyrdd yn dylanwadu ar sut mae pobl yn dewis teithio a gall, er enghraifft, fod yn rhwystr i lefelau cynyddol o gerdded a beicio. Yn ogystal, bydd cyflwr a chydnerthedd y rhwydwaith priffyrdd yn effeithio ar holl ddefnyddwyr y rhwydwaith. Er enghraifft, bydd cau ffyrdd neu ddargyfeiriadau nid yn unig yn effeithio ar gerbydau preifat ond bydd hefyd yn cael effaith niweidiol ar wasanaethau bysiau, cludo nwyddau a busnesau bach a microfusnesau sy'n hanfodol i economi Canolbarth Cymru ac yn darparu gwasanaethau hanfodol i gymunedau. Mae'r polisiâu felly'n cydnabod pwysigrwydd cynnal, paratoi at y dyfodol a gwneud gwell defnydd o asedau presennol er mwyn cyflawni llawer o amcanion CTRhCC.

Tabl 6-8 - Polisiâu cydnerthedd, diogelwch a gwneud defnydd gwell***

Cyf polisi	Polisi	Cysylltiadau â materion a chyfleoedd allweddol	Ymyriadau posibl
Res1	Parhau i ddarparu mesurau ac ymyriadau i leihau nifer a difrifoldeb gwrthdrawiadau traffig ffyrdd a gwella diogelwch ar y ffyrdd, gan gyd-fynd â'r dull a nodir yn y Cynllun Partneriaeth Diogelwch ar y Ffyrdd sy'n cael ei lunio.	O'r holl awdurdodau lleol yng Nghymru, Powys oedd â'r nifer uchaf o wrthdrawiadau ffordd lle cafodd pobl eu lladd neu anafu'n ddifrifol yn 2022. Mae natur wledig y rhwydwaith priffyrdd a chyflwr cymharol wael y seilwaith ffyrdd yn debygol o gyfrannu tuag at hyn. Mae diogelwch ar y ffyrdd hefyd yn cael ei effeithio gan gyflwr gwael y rhwydwaith priffyrdd.	Ymyriadau diogelwch ar y ffyrdd
Res2	Sicrhau bod diogelwch ar y ffyrdd (a diogelwch personol) yn cael ei ystyried yn gyfannol wrth ddatblygu a darparu prosiectau a mentrau trafndiaeth, e.e. cydnabod y gall canfyddiadau o ddiogelwch ar y ffyrdd a/neu	Mae natur y rhwydwaith priffyrdd gwledig yn lleihau'r diogelwch gwirioneddol a chanfyddedig i bob defnyddiwr ffordd.	Ymyriadau diogelwch ar y ffyrdd

	ddiogelwch personol fod yn rhwystyr i gerdded, beicio a defnyddio trafndiaeth gyhoeddus gan grwpiau mwy agored i niwed.		
Res3	Parhau i gynnal asedau priffyrdd yr ALLau i sicrhau bod llwybrau A a choridorau sy'n bwysig ar gyfer teithio cynaliadwy mewn cyflwr da.	Mae cynnydd wedi bod yng nghyfran y ffyrdd A yng Nghanolbarth Cymru sydd mewn cyflwr gwael.	Cynnal a chadw / gwelliannau priffyrdd
Res4	Nodi cyfleoedd i wella neu uwchraddio'r ddarpariaeth gerdded a beicio bresennol wrth ddatblygu cynigion gwella ehangach, cynllunio ar gyfer datblygiadau newydd ac fel rhan o raglenni cynnal a chadw parhaus.	Mae'r seilwaith teithio llesol yn adlewyrchu natur wledig y rhanbarth gan fod y rhwydwaith teithio llesol wedi'i ganoli yn y prif drefi. Y tu allan i'r ardaloedd hyn, mae diffyg seilwaith addas ar gyfer cerdded, olwyno neu feicio. Cysylltu â Datganiadau Ardal, Rhwydweithiau Amgylcheddol Rhanbarthol, Atebion Seiliedig ar Natur, a manteision lluosog er mwyn gwella cydnerthedd hinsawdd. Mae'r dull hwn yn cefnogi rheoli risg lifogydd lleol mewn ymateb i newid hinsawdd, yn hyrwyddo coridorau bywyd gwyllt gwyrdd, ac yn meithrin twristiaeth gynaliadwy a manteision adfywio.	Cysylltiadau cerdded, beicio ac olwyno
Res5	Darparu mesurau i sicrhau bod y system drafndiaeth a'r asedau presennol yn fwy gwydn ac yn llai agored i effeithiau newid yn yr hinsawdd (gan gynnwys seilwaith trafndiaeth gynaliadwy).	Mae'n debygol y bydd effeithiau'r newid yn yr hinsawdd yn effeithio'n andwyol ar y rhwydwaith trafndiaeth, megis drwy lifogydd mwy aml. Er enghraifft, yng Nghanolbarth Cymru, ystyrir bod 4.4% o'r rhwydwaith ffyrdd lleol mewn perygl o lifogydd. Bydd mwy o lifogydd yn cael effeithiau ar bontydd allweddol, gan achosi difrod ac effeithio ar weithdrefnau diogelwch ac atgyweirio.	Cynnal a chadw / gwelliannau priffyrdd Ymyriadau diogelwch ar y ffyrdd

***Mae polisïau newid ymddygiad sy'n gysylltiedig â diogelwch ar y ffyrdd wedi'u cynnwys yn **Tabl 6-3**.

6.10 POLISÏAU CYFNEWID AC INTEGREIDDIO

- 6.10.1 Amcan CTRhCC yw 'gwella **cyfnewid ac integreiddio** rhwng dulliau cynaliadwy o deithio o fewn cymunedau'. Mae **Tabl 6-9** yn nodi'r polisïau CTRhCC sy'n cefnogi'r amcan cyfnewid ac

integreiddio. Mae'r polisiau yn **Tabl 6-9** yn cydnabod pwysigrwydd cyfnewidfeydd o ansawdd uchel ac integreiddio da rhwng gwasanaethau trafndiaeth gyhoeddus.

- 6.10.2 Thema allweddol drwy gydol yr ymgysylltu â rhanddeiliaid oedd pwysigrwydd opsiynau trafndiaeth cynaliadwy sy'n 'hawdd eu defnyddio' os bydd mwy o ddefnydd a newid moddol yn cael ei annog. Roedd ffactorau megis amserlennu ac integreiddio da rhwng gwasanaethau, cyfleoedd i newid yn hawdd rhwng dulliau cludo a darparu tocynnau a gwybodaeth gwell sy'n ystyriol o'r defnyddiwr ac sy'n hawdd eu defnyddio i gyd wedi cael eu nodi gan rhanddeiliaid fel rhai sy'n cyfrannu at brofiad teithio mwy deniadol a mwy di-dor. Roedd yr angen am wybodaeth trafndiaeth gyhoeddus gyfredol o safon uchel a hawdd ei deall yn fater penodol a nodwyd, ac efallai na fydd yr angen i ystyried hygyrchedd wrth ddarparu gwybodaeth fel gwasanaethau ar-lein yn addas i bob defnyddiwr.

Tabl 6-9 - Polisiau Cyfnewid ac Integreiddio

Cyf polisi	Polisi	Cysylltiadau â materion a chyfleoedd allweddol	Ymyriadau posibl
Int1	Cefnogi datblygu a gweithredu gorsafoedd bysiau a threnau allweddol yn y rhanbarth fel hybiau symudedd, e.e. sy'n cael eu gwasanaethu gan lwybrau cerdded a beicio uniongyrchol, darparu gwybodaeth teithio o ansawdd uchel, canfod ffordd ac arwyddion, parcio beiciau diogel, gwefru cerbydau trydan, cysylltu gwasanaethau trên a bysiau rhanbarthol a galluogi mynediad a chysylltiadau â gwasanaethau trafndiaeth pellter hwy. Gweithio i sicrhau bod y prosiect CCCT i ddatblygu a darparu hybiau cyfnewidfa trafndiaeth gyhoeddus o fudd i Ganolbarth Cymru.	Mae opsiynau trenau a bysiau yng Nghanolbarth Cymru yn gyfyngedig iawn oherwydd natur wledig y rhanbarth a phatrwm aneddiadau gwasgaredig sy'n arwain at bellteroedd teithio hir i'r orsaf neu'r safle bws agosaf. Nid yw'r rhan fwyaf o orsafoedd trenau Canolbarth Cymru yn cael eu gwasanaethu gan safle bws sydd o fewn pellter cerdded derbyniol ac nid oes ganddynt gyfleusterau beicio neu barcio ceir.	Gwelliannau trafndiaeth gyhoeddus Cysylltiadau cerdded, beicio ac olwyno
Int2	Nodi'r lleoliad a ffefrir ar gyfer prosiect 'porth' yn y rhanbarth a fydd yn ceisio gwella profiad y defnyddiwr trwy gyfleusterau gwell a gwell cyfnewid rhwng teithio llesol a thrafnidiaeth gyhoeddus. Gallai prosiect cychwynnol ganolbwyntio ar un o'r gorsafoedd trenau prysuraf yng Nghanolbarth Cymru, h.y. Aberystwyth, Machynlleth, y Drenewydd neu'r Trallwng. Bydd datblygu prosiect yng Nghanolbarth Cymru yn adeiladu ar waith sy'n cael ei wneud gan TrC yng Ngogledd Cymru.	Nid yw'r rhan fwyaf o orsafoedd trenau Canolbarth Cymru yn cael eu gwasanaethu gan safle bws sydd o fewn pellter cerdded derbyniol ac nid oes ganddynt gyfleusterau beicio neu barcio ceir.	Gwelliannau i orsafoedd trenau Cysylltiadau cerdded, beicio ac olwyno Gwelliannau i'r gwasanaeth bws
Int3	Nodi cynigion ar gyfer cysylltiadau cerdded a beicio milltir gyntaf ac olaf â gwasanaethau a gorsafoedd trafndiaeth gyhoeddus sy'n cysylltu â rhaglen Cynllun Rhwydwaith Gorsafoedd TrC	Nid oes gan y rhan fwyaf o orsafoedd trenau Canolbarth Cymru gyfleusterau parcio beiciau. Fodd bynnag, yn 2019 cerdded oedd y dull teithio mwyaf poblogaidd i orsaf drenau yng	Cysylltiadau cerdded, beicio ac olwyno

		Nghanolbarth Cymru, gan ddangos awydd cryf am gysylltiadau cerdded â'r canolfannau trafndiaeth allweddol hyn.	
Int4	Gweithio gyda phartneriaid i ddarparu gwybodaeth trafndiaeth gyhoeddus o gyfredol, o safon uchel a hawdd ei deall mewn amrywiaeth o fformatau (e.e. map) i sicrhau bod gwybodaeth amserlenni ar gael yn hawdd i bob defnyddiwr.	Mae argaeledd a hygyrchedd gwybodaeth am drafndiaeth yng Nghanolbarth Cymru yn ddiffygiol wrth i gysylltedd digidol a signal ffonau symudol lusgo'n sylweddol y tu ôl i rannau eraill o Gymru. Diffyg seilwaith digonol, megis llochesi bysiau, sy'n golygu nad yw'r ddarpariaeth wybodaeth yn gynhwysfawr.	Gwelliannau seilwaith trafndiaeth gyhoeddus
Int5	Gwella mynediad at wybodaeth am drafndiaeth gyhoeddus amser real ar draws y rhanbarth, e.e. darpariaeth gwybodaeth amser real mewn cyfnewidfeydd trafndiaeth gyhoeddus; ymchwilio i gyfleoedd ar gyfer gwella cysylltedd digidol a symudol fel rhan o brosiectau trafndiaeth; darparu Wi-Fi cyhoeddus mewn gorsafoedd i wella mynediad at wybodaeth amser real, archebu tocynnau ar-lein, a gwasanaethau cynllunio teithiau.	Mae argaeledd a hygyrchedd gwybodaeth am drafndiaeth yng Nghanolbarth Cymru yn ddiffygiol wrth i gysylltedd digidol a signal ffonau symudol lusgo'n sylweddol y tu ôl i rannau eraill o Gymru.	Gwelliannau seilwaith trafndiaeth gyhoeddus
Int6	Nodi cyfleoedd ar gyfer cyfnewidfa well rhwng teithio yn y ceir a thrafndiaeth gynaliadwy, e.e. canolfannau parcio a theithio mewn lleoliadau strategol; gwneud y defnydd gorau o'r meysydd parcio presennol; cyfleoedd ar gyfer cyfleusterau parcio a rhannu ar lwybrau strategol; cyfleoedd i barcio ac olwyno neu gamu, e.e. galluogi parcio y tu allan i ganol trefi i annog 10 munud olaf taith i fod yn llesol a symud ceir o ganol trefi.	Nid yw'r rhan fwyaf o orsafoedd trenau Canolbarth Cymru yn cael eu gwasanaethu gan safle bws sydd o fewn pellter cerdded derbyniol ac nid oes ganddynt gyfleusterau beicio neu barcio ceir.	Cynlluniau parcio a theithio Gwelliannau i gyfleusterau parcio

7 GWIRIADAU STATUDOL

7.1 ARFARNIAD LLESIANT INTEGREDIG

7.1.1 Mae CTRhCC yn cael ei gefnogi gan Arfarniad Llesiant Integredig atodol. Paratowyd yr Arfarniad yn unol â Chanllawiau Arfarnu Trafnidiaeth Cymru (WelTAG) (2024) sy'n nodi bod yr Arfarniad yn *'ddull trylwyr, strwythuredig o ddeall effaith rhaglen neu brosiect ar lesiant, gan ddefnyddio gwybodaeth feintiol ac ansoddol.'* Mae'r Arfarniad yn rhoi sylw i bedwar cwestiwn allweddol gan gynnig modd asesu sut yr ymdriniwyd ag uchelgeisiau a thargedau Llwybr Newydd. Fel y nodwyd yn WelTAG, y pedwar cwestiwn yw:

- Sut bydd hyn o fudd i bobl a chymunedau?
- Sut bydd hyn o fudd i'r amgylchedd?
- Sut bydd hyn o fudd i leoedd a'r economi?
- Sut bydd hyn o fudd i ddiwylliant a'r Gymraeg?

7.1.2 Mae Arfarniad CTRhCC yn defnyddio'r Fframwaith Arfarniad Llesiant Integredig a ddangosir yn **Tabl 7-1**. Mae hyn yn ymgorffori'r pedwar uchelgais llesiant a'r nodau manylach yn Llwybr Newydd. Mae hefyd yn ymgorffori'r mesurau yn Fframwaith Monitro Llwybr Newydd, gan gynnwys targedau newid moddol a datgarboneiddio. Mae'r Arfarniad yn nodi sut mae CTRhCC wedi ystyried llesiant cymdeithasol, amgylcheddol, economaidd a diwylliannol, a sut y bydd CTRhCC yn cyfrannu at ganlyniadau eraill, megis uchelgeisiau sero net, cydraddoldebau ac effeithiau ar y Gymraeg.

Tabl 7-1 - Fframwaith Arfarniad Llesiant Integredig CTRhCC

Uchelgais Llwybr Newydd	Meini Prawf yr Arfarniad Llesiant Integredig	Is-feini Prawf yr Arfarniad Llesiant Integredig
Ydy'r prosiect yn dda ar gyfer pobl a chymunedau?	Cydraddoldeb	Deddf Cydraddoldeb 2010
		Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol
		Mynd i'r afael â rhwystrau cymdeithasol ac economaidd
	Iechyd	Lefelau gweithgaredd
		Ansawdd aer
		Lefelau sŵn
	Diogelwch a hyder	Diogelwch a hyder
Ydy'r prosiect yn dda ar gyfer yr amgylchedd?	Datgarboneiddio	Allryniadau carbon
		Newid moddol
	Bioamrywiaeth	Ecoleg a bioamrywiaeth

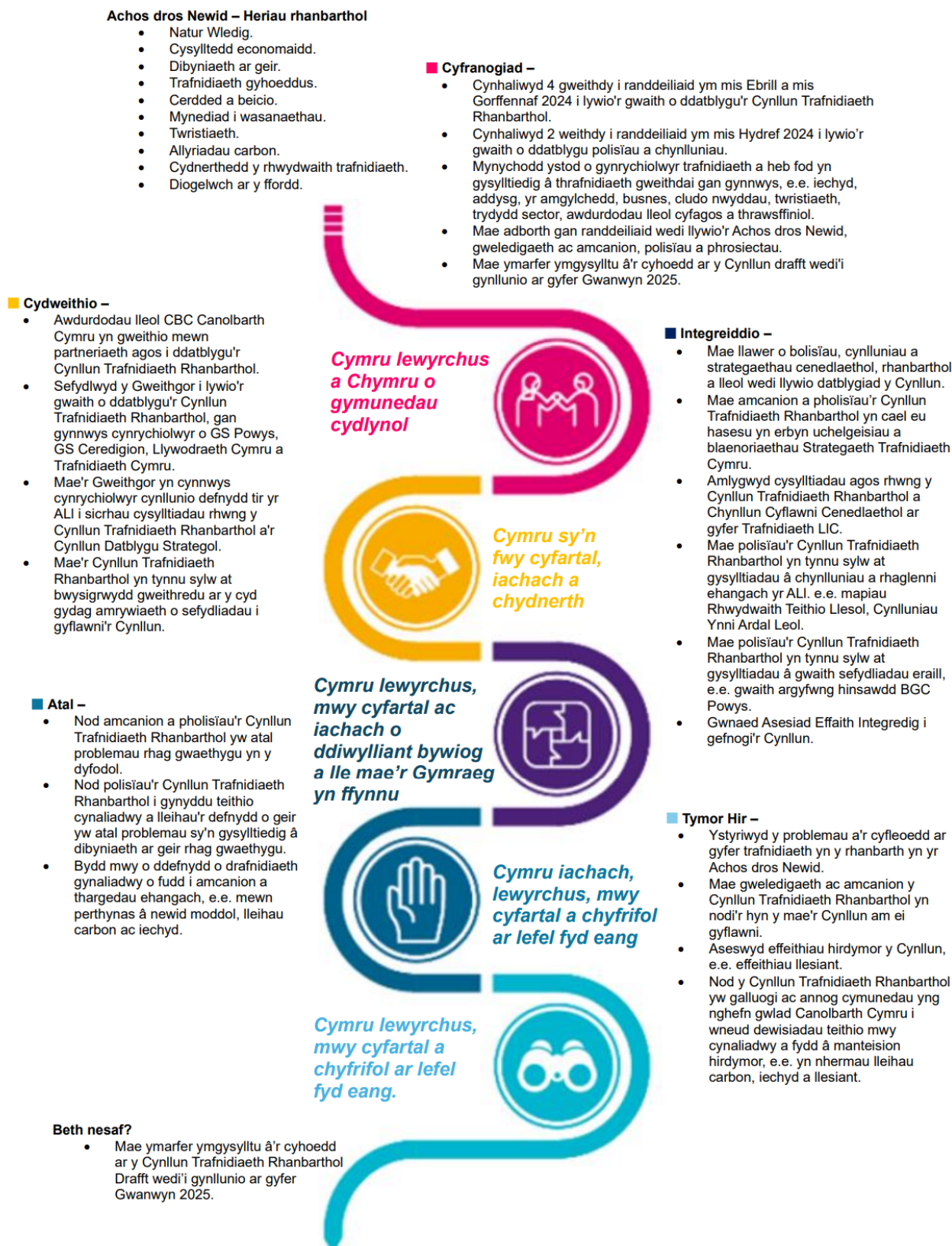
Uchelgais Llwybr Newydd	Meini Prawf yr Arfarniad Llesiant Integredig	Is-feini Prawf yr Arfarniad Llesiant Integredig
		Amgylchedd dŵr
	Gwastraff	Gwastraff
Ydy'r prosiect yn dda ar gyfer yr economi a lleoedd?	Creu lleoedd a'r economi leol	Creu lleoedd (gan gynnwys tirwedd a threflun)
		Economi leol
	Arloesi a Dosbarthu Nwyddau	Arloesi
		Dosbarthu nwyddau
	Anfantais economaidd-gymdeithasol	Anfantais economaidd-gymdeithasol
Ydy'r prosiect yn dda ar gyfer diwylliant a'r Gymraeg?	Y Gymraeg	Y Gymraeg
	Celfyddydau, Chwaraeon a Diwylliant	Celfyddydau, Chwaraeon a Diwylliant
	Amgylchedd Hanesyddol	Amgylchedd Hanesyddol

7.1.3 Mae asesiadau ychwanegol yn cael eu cynnal i gefnogi datblygiad CTRhCC ac mae canlyniadau'r asesiadau hyn (lle maent ar gael) wedi'u crynhoi yn adrannau perthnasol yr Arfarniad. Yr asesiadau yw:

- **Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS)** - Mae AAS yn broses ffurfiol ar gyfer asesu effaith cynllun neu raglen ar yr amgylchedd. Nod yr AAS yw hyrwyddo datblygu cynaliadwy ac integreiddio ystyriaethau amgylcheddol i baratoi a mabwysiadu cynllun neu raglen. Cynhaliwyd yr Adroddiad Cwmpasu yr AAS (Cam A o'r broses AAS), sy'n nodi'r amodau sylfaenol, y materion allweddol sy'n berthnasol i CTRhCC ac amcanion arfaethedig yr AAS a'r broses asesu AAS. Mae Adroddiad Cwmpasu'r AAS wedi'i gynnwys fel **Atodiad 6**. Cynhaliwyd ymgynghoriad ar Adroddiad Cwmpasu'r AAS gyda'r cyrff amgylcheddol statudol ac mae'r ymatebion a dderbyniwyd gan Cyfoeth Naturiol Cymru a Cadw wedi cael eu hystyried yn yr adroddiad.
- **Sgrinio Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC)** - Cynhelir Sgrinio ARhC i brofi a allai CTRhCC niweidio nodweddion dynodedig safle Ewropeaidd yn sylweddol fel y'u diogelir gan y Rheoliadau Cynefinoedd, megis Ardaloedd Cadwraeth Arbennig. Bydd y Sgrinio ARhC yn cael ei gynnal yn dilyn datblygu'r CCTRh a fydd yn nodi'r rhestr wedi'i threfnu yn ôl blaenoriaeth o gynlluniau a phrosiectau o fewn CTRhCC.
- **Asesiad Effaith Integredig (AEI)** - Asesiad o CTRhCC yw AEI er mwyn sicrhau ei fod yn cyd-fynd ag amcanion llesiant yr awdurdodau lleol, yn cydymffurfio â Deddf Cydraddoldeb 2010, gan gynnwys y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol, yn cydymffurfio â Mesur y Gymraeg 2011 a'r gofynion iaith Gymraeg cysylltiedig, yn cyfrannu at nodau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ac yn ymgorffori egwyddorion datblygu cynaliadwy. Mae'r IIA wedi'i gynnwys fel dogfen ategol. Mae'r AEI hefyd yn ystyried sut y dilynwyd y pum

ffordd o weithio, fel y nodir yn Neddff Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, wrth ddatblygu CTRhCC ac mae'r crynodeb hwn wedi'i gynnwys yn **Ffigur 7-1**.

Ffigur 7-1 - Datblygu CTRhCC a'r Pum Ffordd o Weithio

8 CYNLLUN CYFLAWNI TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL

8.1 TROSOLWG O'R CYNLLUN CYFLAWNI TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL

- 8.1.1 Mae'r Cynllun Datblygu Trafnidiaeth Rhanbarthol (CCTRh) yn rhestr o flaenoriaethau o'r cynlluniau a'r prosiectau penodol yn y rhanbarth y mae awdurdodau lleol Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth yn bwriadu eu datblygu i helpu i gyflawni amcanion CTRhCC a gweithredu Llwybr Newydd ar lefel ranbarthol. Mae hyn yn unol â Chanllawiau CTRh Llywodraeth Cymru, sy'n nodi, *'Dylai'r CCTRh fod yn rhestr o gynlluniau, wedi'u trefnu yn ôl blaenoriaeth o ran eu heffaith ar flaenoriaethau'r WTS (Llwybr Newydd). Y cynlluniau hyn fydd y rhai y bydd awdurdodau trafndiaeth lleol am fuddsoddi ynddynt i gyflawni'r CCTRh.'*
- 8.1.2 Mae'r CCTRh yn canolbwyntio ar y prosiectau a'r cynlluniau tymor byr hynny sy'n flaenoriaethau ar gyfer y pum mlynedd nesaf hyd at 2030. Fodd bynnag, mae rhai cynigion tymor canolig a hwy hefyd wedi'u cynnwys yn CTRhCC, i sicrhau bod cynlluniau o'r fath yn cael eu nodi ar gyfer cyllid datblygu lle bo angen ac i sicrhau bod rhaglen barhaus o gynlluniau CTRhCC yn cael ei datblygu. Mae'r rhestr wedi'i threfnu yn ôl blaenoriaeth o gynlluniau a ariennir gan Awdurdodau Lleol a'u rhaglen gyflawni gysylltiedig wedi'i chynnwys yn **Atodiad 7**.
- 8.1.3 Mae offeryn blaenoriaethu CCTRh TrC wedi cael ei ddefnyddio fel sail ar gyfer blaenoriaethu cynlluniau o fewn CTRh Canolbarth Cymru. Mae **Atodiad 8** yn nodi sut mae offeryn blaenoriaethu CCTRh wedi cael ei ddefnyddio i ddatblygu'r CCTRh a chanlyniadau'r offeryn blaenoriaethu.
- 8.1.4 Mae cynlluniau o fewn y CCTRh wedi'u categorio fel a ganlyn:
- Cysylltedd Strategol
 - Cerdded, Beicio ac Olwyno
 - Cludiant Cyhoeddus ac Integreiddio
 - Diogelwch ar y Ffyrdd
 - Cerbydau Gwyrddach
 - Cludiant Cymunedol
 - Newid Ymddygiad

8.2 CYNLLUN CYFLAWNI TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL

- 8.2.1 Mae'r CCTRh wedi'i gategoreiddio i'r themâu canlynol yn seiliedig ar berchnogaeth a llwybrau ariannu:
- Cynlluniau a Gyflawnir gan Awdurdodau Lleol (a nodir yn Atodiad 7 ochr yn ochr â'r rhaglen gyflawni)
 - Astudiaethau Awdurdodau Lleol (a nodir yn Atodiad 7 ochr yn ochr â'r rhaglen gyflawni)
 - Cynlluniau a Gyflawnir gan Lywodraeth Cymru gan gynnwys Trafnidiaeth Cymru (Tabl 8-1 isod)
 - Cyllidwyr eraill (Tabl 8-2 isod)

Cynlluniau a Gyflawnir gan Lywodraeth Cymru gan gynnwys Trafnidiaeth Cymru

Mae Tabl 8-1 yn cyflwyno'r rhestr wedi'i threfnu yn ôl blaenoriaeth o Gynlluniau a Gyflawnir gan Lywodraeth Cymru sy'n rhoi manylion am yr achos dros newid, aliniad polisi ac asesiad o'r gallu i'w gyflawni.

Tabl 8-1- CCTRh: Cynlluniau a Gyflawnir gan Lywodraeth Cymru gan gynnwys Trafnidiaeth Cymru

Rhif blaenoriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
1	WCW-1 Gwelliannau seilwaith cerdded, beicio ac olwyno (prosiectau Teithio Llesol)	Llandrindod / Howey	Ar draws y ddau awdurdod lleol	O fewn Adran 5 o'r <i>Achos dros Newid</i> dangosir bod y Rhwydwaith Teithio Llesol yng Nghanolbarth Cymru yn is-safonol ar hyn o bryd, gan arwain at ddiffyg cyfle i gerdded, beicio ac olwyno yn ddiogel yng Nghanolbarth Cymru.	WCW1 - Darparu seilwaith teithio llesol, cysylltiadau a chyfleusterau ategol newydd a gwell (e.e. storio beiciau, canfod llwybr) o fewn ac i ardaloedd dynodedig yn y rhanbarth trwy Fapiau Rhwydwaith Teithio Llesol awdurdodau lleol y Cyd-bwyllgor Corfforedig. WCW2 - Nodi a datblygu cyfleoedd ar gyfer llwybrau cerdded a beicio gwell sy'n cysylltu cymunedau gwledig â gwasanaethau a	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid modol a	Bydd awdurdodau lleol yn blaenoriaethu llwybrau yn seiliedig ar yr angen i ddarparu seilwaith cerdded, beicio ac olwyno. Pan fydd y llwybrau â blaenoriaeth wedi'u nodi, bydd yr awdurdodau lleol yn gwneud cais am gyllid, megis y	Ydy - bydd modd cyflawni rhai cynlluniau o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun.

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					chyfleusterau yn eu tref agosaf (a allai fod y tu allan i'r diffiniad o lwybrau teithio llesol), e.e. anelu at greu coridorau canolog a chysylltiedig sy'n cysylltu trefi marchnad a chanolfannau lleol arwyddocaol eraill â'r pentrefi cyfagos; cyfleoedd i addasu lonydd gwledig; gwella darpariaeth llwybrau troed rhwng cymunedau; cyfleoedd i ddatblygu cysylltiadau strategol a chysylltiadau Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol. WCW4 - Manteisio ar y cyfleoedd a gynigir gan feiciau trydan (o ran y pellter a'r mathau o deithiau y gellir eu gwneud ar feic)	diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol Yn dda ar gyfer diwylliant a'r Gymraeg Hyrwyddo'r celfyddydau, chwaraeon a diwylliant a diogelu'r amgylchedd hanesyddol	<i>Gronfa Teithio Llesol.</i> Pan fydd cyllid wedi'i sicrhau, bydd awdurdodau lleol yn dechrau'r cam cynllunio a chyflawni.	

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					wrth ddatblygu cynigion ar gyfer gwell seilwaith a chysylltiadau rhwng cymunedau gwledig. Mae hyn yn cynnwys y posibilrwydd ar gyfer darparu gorsafoedd gwefru e-feiciau; cynlluniau e-feiciau cymunedol; prosiectau ar gyfer gwneud e-feiciau a beiciau e-cargo yn fwy hygyrch, e.e. cynllun llogi beiciau cymunedol; rhannu beiciau; cynlluniau benthyciadau i gael mynediad i addysg neu gyflogaeth; adeiladu ar brosiect peilot E-symud Llywodraeth Cymru a oedd yn gweithredu yn Aberystwyth a'r Drenewydd. Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafndiaeth newydd. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafndiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafndiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.			
1	WCW-1 Gwelliannau seilwaith cerdded, beicio ac olwyno (prosiectau Teithio Llesol)	Prosiect Cyfunol y Trallwng, Ffordd Hafren a'r Gefnffordd	Ar draws y ddau awdurdod lleol	O fewn Adran 5 o'r <i>Achos dros Newid</i> dangosir bod y Rhwydwaith Teithio Llesol yng Nghanolbarth Cymru yn is-safonol	WCW1 - Darparu seilwaith teithio llesol, cysylltiadau a chyfleusterau ategol newydd a gwell (e.e. storio beiciau, canfod	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i	Bydd awdurdodau lleol yn blaenoriaethu llwybrau yn seiliedig ar yr angen i	Ydy - bydd modd cyflawni rhai cynlluniau o fewn cyfnod

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
				ar hyn o bryd, gan arwain at ddiffyg cyfle i gerdded, beicio ac olwyno yn ddiogel yng Nghanolbarth Cymru.	llwybr) o fewn ac i ardaloedd dynodedig yn y rhanbarth trwy Fapiau Rhwydwaith Teithio Llesol awdurdodau lleol y Cyd-bwyllgor Corfforedig. WCW2 - Nodi a datblygu cyfleoedd ar gyfer llwybrau cerdded a beicio gwell sy'n cysylltu cymunedau gwledig â gwasanaethau a chyfleusterau yn eu tref agosaf (a allai fod y tu allan i'r diffiniad o lwybrau teithio llesol), e.e. anelu at greu coridorau canolog a chysylltiedig sy'n cysylltu trefi marchnad a chanolfannau lleol arwyddocaol eraill â'r pentrefi cyfagos; cyfleoedd i addasu lonydd gwledig;	gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid moddol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol	ddarparu seilwaith cerdded, beicio ac olwyno. Pan fydd y llwybrau â blaenoriaeth wedi'u nodi, bydd yr awdurdodau lleol yn gwneud cais am gyllid, megis y <i>Gronfa Teithio Llesol</i> . Pan fydd cyllid wedi'i sicrhau, bydd awdurdodau lleol yn dechrau'r cam cynllunio a chyflawni.	5 mlynedd y cynllun.

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					gwella darpariaeth llwybrau troed rhwng cymunedau; cyfleoedd i ddatblygu cysylltiadau strategol a chysylltiadau Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol. WCW4 - Manteisio ar y cyfleoedd a gynigir gan feiciau trydan (o ran y pellter a'r mathau o deithiau y gellir eu gwneud ar feic) wrth ddatblygu cynigion ar gyfer gwell seilwaith a chysylltiadau rhwng cymunedau gwledig. Mae hyn yn cynnwys y posibilrwydd ar gyfer darparu gorsafoedd gwefru e-feiciau; cynlluniau e-feiciau cymunedol; prosiectau ar gyfer gwneud e-feiciau a	Yn dda ar gyfer diwylliant a'r Gymraeg Hyrwyddo'r celfyddydau, chwaraeon a diwylliant a diogelu'r amgylchedd hanesyddol		

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					beiciau e-cargo yn fwy hygyrch, e.e. cynllun llogi beiciau cymunedol; rhannu beiciau; cynlluniau benthyciadau i gael mynediad i addysg neu gyflogaeth; adeiladu ar brosiect peilot E-symud Llywodraeth Cymru a oedd yn gweithredu yn Aberystwyth a'r Drenewydd. Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafnidiaeth newydd. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafnidiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.			
1	WCW-1 Gwelliannau seilwaith cerdded, beicio ac olwyno (prosiectau Teithio Llesol)	Canol tref Machynlleth i'r orsaf drenau	Ar draws y ddau awdurdod lleol	O fewn Adran 5 o'r <i>Achos dros Newid</i> dangosir bod y Rhwydwaith Teithio Llesol yng Nghanolbarth Cymru yn is-safonol ar hyn o bryd, gan arwain at ddiffyg cyfle i gerdded, beicio ac olwyno yn ddiogel yng Nghanolbarth Cymru.	WCW1 - Darparu seilwaith teithio llesol, cysylltiadau a chyfleusterau ategol newydd a gwell (e.e. storio beiciau, canfod llwybr) o fewn ac i ardaloedd dynodedig yn y rhanbarth trwy Fapiau Rhwydwaith Teithio Llesol awdurdodau lleol y Cyd-bwyllgor Corfforedig. WCW2 - Nodi a datblygu cyfleoedd ar gyfer llwybrau cerdded a beicio	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd	Bydd awdurdodau lleol yn blaenoriaethu llwybrau yn seiliedig ar yr angen i ddarparu seilwaith cerdded, beicio ac olwyno. Pan fydd y llwybrau â blaenoriaeth wedi'u nodi, bydd yr awdurdodau	Ydy - bydd modd cyflawni rhai cynlluniau o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun.

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					gwell sy'n cysylltu cymunedau gwledig â gwasanaethau a chyfleusterau yn eu tref agosaf (a allai fod y tu allan i'r diffiniad o lwybrau teithio llesol), e.e. anelu at greu coridorau canolog a chysylltiedig sy'n cysylltu trefi marchnad a chanolfannau lleol arwyddocaol eraill â'r pentrefi cyfagos; cyfleoedd i addasu lonydd gwledig; gwella darpariaeth llwybrau troed rhwng cymunedau; cyfleoedd i ddatblygu cysylltiadau strategol a chysylltiadau Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol. WCW4 - Manteisio ar y cyfleoedd a gynigir gan feiciau	Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid moddol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol Yn dda ar gyfer diwylliant a'r Gymraeg Hyrwyddo'r celfyddydau, chwaraeon a diwylliant a diogelu'r amgylchedd hanesyddol	lleol yn gwneud cais am gyllid, megis y <i>Gronfa Teithio Llesol</i>. Pan fydd cyllid wedi'i sicrhau, bydd awdurdodau lleol yn dechrau'r cam cynllunio a chyflawni.	

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					trydan (o ran y pellter a'r mathau o deithiau y gellir eu gwneud ar feic) wrth ddatblygu cynigion ar gyfer gwell seilwaith a chysylltiadau rhwng cymunedau gwledig. Mae hyn yn cynnwys y posibilrwydd ar gyfer darparu gorsafoedd gwefru e-feiciau; cynlluniau e-feiciau cymunedol; prosiectau ar gyfer gwneud e-feiciau a beiciau e-cargo yn fwy hygyrch, e.e. cynllun llogi beiciau cymunedol; rhannu beiciau; cynlluniau benthykiadau i gael mynediad i addysg neu gyflogaeth; adeiladu ar brosiect peilot E-symud Llywodraeth Cymru a oedd yn gweithredu yn			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					Aberystwyth a'r Drenwydd. Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafnidiaeth newydd. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafndiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
1	BC-1 Gweithredu cynlluniau teithio gorsafoedd trenau	Gweithio gyda TrC i ddatblygu cynlluniau teithio gorsafoedd trenau ar gyfer 4 o'r gorsafoedd prysuraf yn y rhanbarth.	Ar draws y ddau Awdurdod Lleol	Mae Adran 6 o'r Achos dros Newid yn dangos bod cynnig a chyrhaeddiad gwasanaethau trafnidiaeth gyhoeddus yn gyfyngedig ledled y rhanbarth, yn enwedig yn yr aneddiadau gwledig, gan arwain at ddefnydd isel. Mae pris tocynnau trên wedi codi ledled Cymru a Lloegr er gwaethaf enillion isel cyffredinol yng Nghanolbarth Cymru (gweler Adran 6 o'r Achos dros Newid). Mae Adran 5 o'r Achos dros Newid yn dangos bod y Rhwydwaith Teithio Llesol yng Nghanolbarth Cymru yn is-safonol	Int3 - Nodi cynigion ar gyfer cysylltiadau cerdded a beicio milltir gyntaf ac olaf â gwasanaethau a gorsafoedd trafnidiaeth gyhoeddus sy'n cysylltu â rhaglen Cynllun Rhwydwaith Gorsafoedd TrC Int5 - Gwella mynediad at wybodaeth am drafnidiaeth gyhoeddus amser real ar draws y rhanbarth, e.e. darpariaeth gwybodaeth amser real mewn cyfnewidfeydd trafnidiaeth gyhoeddus; ymchwilio i gyfleoedd ar gyfer gwella cysylltedd digidol a symudol fel rhan o	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid moddol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi	Gweithio gyda TrC i nodi'r orsaf brysuraf a thargedu ymyriadau i wella mynediad.	Bydd modd cyflawni rhai cynlluniau o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun.

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
				ar hyn o bryd, gan arwain at lefelau is o gerdded a beicio.	brosiectau trafnidiaeth; darparu Wi-Fi cyhoeddus mewn gorsafoedd i wella mynediad at wybodaeth amser real, archebu tocynnau ar-lein, a gwasanaethau cynllunio teithiau. Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafnidiaeth newydd. Acc1 - Gwellu mynediad at wasanaethau allweddol a chyflogaeth drwy drafnidiaeth gynaliadwy a sicrhau bod	Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol Yn dda ar gyfer diwylliant a'r Gymraeg Hyrwyddo'r celfyddydau, chwaraeon a diwylliant a diogelu'r amgylchedd hanesyddol		

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					hygyrchedd wedi'i gynllunio fel rhan o ddarparu gwasanaethau, e.e. ymchwilio i'r posibilrwydd o ddarpariaeth trafnidiaeth integredig 'gwasanaethau cyfun'; mwy o argaeledd gwasanaethau symudol i ardaloedd gwledig; cymhellion ar gyfer rhannu ceir yn y gweithle; benthyciadau e-feic. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafndiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.			
1	BC-2 Cyflwyno Cynllunio Teithio ar draws sawl sector megis addysg, iechyd a chyfleusterau gwaith	Gweithio gyda Llywodraeth Cymru ar gyflwyno cynlluniau teithio a mentrau newid ymddygiad yn genedlaethol.	Ar draws y ddau Awdurdod Lleol	Mae Adran 6 o'r Achos dros Newid yn dangos bod cynnig a chyrhaeddiad gwasanaethau trafndiaeth gyhoeddus yn gyfyngedig ledled y rhanbarth, yn enwedig yn yr aneddiadau gwledig, gan arwain at ddefnydd isel. Mae pris tocynnau trên wedi codi ledled Cymru a Lloegr er gwaethaf enillion isel cyffredinol yng Nghanolbarth Cymru (gweler Adran 6 o'r Achos dros Newid). Mae Adran 5 o'r Achos dros Newid yn dangos bod y	Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafndiaeth newydd. Beh4 - Hyrwyddo cynlluniau teithio sefydliadol a datblygu mentrau newid ymddygiad sy'n cysylltu â chyflogwyr allweddol, e.e. annog 10 munud olaf taith i fod yn llesol; hyrwyddo rhannu ceir yn y gweithle; cynllunio teithio personol; cynlluniau aberthu cyflog ar gyfer cerbydau trydan a	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid moddol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth.	Nodi sefydliad(au) a allai elwa o Gynllun Teithio. Yna bydd yr Awdurdod Lleol yn cefnogi'r sefydliad i ddatblygu'r Cynllun Teithio. Bydd hyn yn cynnwys monitro a gwerthuso.	Gellir cyflawni rhai o'r Cynlluniau Teithio o fewn cyfnod y cynllun

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
				Rhwydwaith Teithio Llesol yng Nghanolbarth Cymru yn is-safonol ar hyn o bryd, gan arwain at lefelau is o gerdded a beicio.	phrynu beiciau; lansio a hyrwyddo Siarter Teithio Iach Rhanbarthol Canolbarth a Gorllewin Cymru, sy'n ymrwymo sefydliadau i gefnogi mentrau teithio cynaliadwy. LUP3 - Sicrhau bod pob datblygiad newydd, gan gynnwys cyfleusterau ysgol ac iechyd newydd, yn cynllunio ar gyfer cerdded a beicio o'r cychwyn cyntaf a chyfrannu at ddarparu Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol. Acc1 - Gwella mynediad at wasanaethau allweddol a chyflogaeth drwy drafnidiaeth gynaliadwy a sicrhau bod	Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol Yn dda ar gyfer diwylliant a'r Gymraeg Hyrwyddo'r celfyddydau, chwaraeon a diwylliant a diogelu'r amgylchedd hanesyddol		

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					hygyrchedd wedi'i gynllunio fel rhan o ddarparu gwasanaethau, e.e. ymchwilio i'r posibilrwydd o ddarpariaeth trafnidiaeth integredig 'gwasanaethau cyfun'; mwy o argaeledd gwasanaethau symudol i ardaloedd gwledig; cymhellion ar gyfer rhannu ceir yn y gweithle; benthyciadau e-feic. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafndiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.			
2	BC-3 Gweithredu prosiect newid ymddygiad	Gweithio gyda LIC a TrC i ddatblygu a chyflwyno prosiect newid ymddygiad peilot (trwy weithredu ar y cyd) sy'n targedu trafniadaeth gynaliadwy.	Ar draws y ddau Awdurdod Lleol	Mae Adran 6 o'r Achos dros Newid yn dangos bod cynnig a chyrhaeddiad gwasanaethau trafniadaeth gyhoeddus yn gyfyngedig ledled y rhanbarth, yn enwedig yn yr aneddiadau gwledig, gan arwain at ddefnydd isel. Dim ond cyfran fach o'r boblogaeth yng Nghanolbarth Cymru sy'n byw o fewn pellter cerdded o safle bws gorsaf drenau gydag o leiaf un trê/bws yr awr. Mae llawer o orsafoedd trenau hefyd yn brin o gyfleusterau cyfnewid a lleoedd	Beh2 - Sicrhau bod polisiau CTRhCC a phrosiectau'r CCTRh sy'n gwella gwasanaethau a seilwaith trafniadaeth gynaliadwy yn cyd-fynd â mesurau cyhoeddusrwydd, hyrwyddo a newid ymddygiad meddalach sy'n benodol i nodweddion gwledig y rhanbarth, e.e. ymgyrchoedd hyrwyddo, codi ymwybyddiaeth, mentrau hyfforddi. Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau,	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid moddol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth.	Nodi aneddiadau lle mae dibyniaeth uchel ar geir a cheisio gweithredu prosiect newid ymddygiad i annog cerdded a beicio. Cysylltu â chaffaelwyr y prosiect i'w galluogi i'w weithredu ar ran yr Awdurdod Lleol. Ar ôl ei weithredu, monitro newid ymddygiad ar gyfer adrodd yn y dyfodol.	Gellir ei gyflawni o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
				heb risiau (gweler Adran 6 o'r Achos dros Newid). Mae Adran 5 o'r Achos dros Newid yn dangos bod y Rhwydwaith Teithio Llesol yng Nghanolbarth Cymru yn is-safonol ar hyn o bryd, gan arwain at lefelau is o gerdded a beicio.	mentrau a chynlluniau trafndiaeth newydd. Beh5 - Ymchwilio i'r potensial ar gyfer prosiect newid ymddygiad peilot yn y rhanbarth. Gallai enghraifft gynnwys y posibilrwydd o brosiect arddangos siop un stop ar gyfer cerdded a beicio, e.e. mae prosiect Momentwm yng Nghasnewydd yn dwyn ynghyd hyfforddiant beicio, sesiynau cynnal a chadw beiciau, ymgysylltu â chyflogwyr a storio beiciau. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau	Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol		

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafnidiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.			
3	GV 1 Gweithredu Clybiau Ceir	Cynorthwyo Gweithgor i nodi ble mae angen clybiau ceir a ble byddent fwyaf effeithiol.	Ar draws y ddau Awdurdod Lleol	Mae natur wledig y rhanbarth a'r ddarpariaeth trafnidiaeth gyhoeddus wael yn golygu bod mynediad at wasanaethau pwysig yn amrywiol ledled Canolbarth Cymru, a all effeithio ar lesiant economaidd, cymdeithasol a meddyliol, a gall effeithio'n anghymesur ar rai grwpiau (gweler Adran 7 o'r Achos dros Newid).	Env6 - Gweithio gyda chymunedau, partneriaid a darparwyr (e.e. TripTo sy'n rhedeg clybiau ceir yn Llanidloes, Machynlleth, Llandrindod a Phenrhyn-coch) i gynyddu nifer y clybiau ceir cymunedol yng Nghanolbarth Cymru fel dewis arall yn lle perchenogaeth ceir preifat. Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd	Nodi ardaloedd lle mae angen a galw am glwb ceir. Ymgysylltu â darparwyr clybiau ceir i ddeall hyfywedd a chost. Pan fydd y gost wedi'i sefydlu, gweithredu clwb ceir.	Gellir ei gyflawni o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun.

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafndiaeth newydd. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafndiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â	Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid moddol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol		

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					trafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafndiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.			
4	PTI 6 Masnachfreinio gwasanaethau bws	Gweithio gyda WG/TfW ar Ddylunio Rhwydwaith Bysiau ar gyfer	Ar draws y ddau Awdurdod Lleol	Argaeledd trafndiaeth gyhoeddus (cyfeiriwch at Adran 6.1 o'r Achos dros Newid) - Mae cynnig a chyrhaeddiad	Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio	Wrth weithio gyda TrC, gwneud yn siŵr bod y broses fasnachfreinio yn ystyried cwmnïau	Gellir ei gyflawni o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun.

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
		masnachfreinio		gwasanaethau trafnidiaeth gyhoeddus yn gyfyngedig ledled y rhanbarth, yn enwedig yn yr aneddiadau gwledig, gan arwain at ddefnydd isel. Hygyrchedd trafnidiaeth gyhoeddus (cyfeiriwch at Adran 6.4 o'r Achos dros Newid) - Dim ond cyfran fach o'r boblogaeth yng Nghanolbarth Cymru sy'n byw o fewn pellter cerdded o safle bws gorsaf drenau gydag o leiaf un trê/bws yr awr. Mae llawer o orsafoedd trenau hefyd yn brin o gyfleusterau cyfnewid a lleoedd heb risiau	gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Mod2 - Gweithio mewn partneriaeth â TrC i ddatblygu rhwydwaith mwy cydlynol ac integredig o wasanaethau bysiau lleol, sy'n ateb anghenion newidiol cymunedau ar draws y rhanbarth yn well ac yn sicrhau bod effeithiau lleol newidiadau i'r rhwydwaith/amserlennu yn cael eu hystyried. Mae rhwydwaith bysiau diwygiedig yn cael ei ddatblygu ar y cyd gan yr awdurdodau lleol a TrC a fydd yn gweithredu fel y	ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid modol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol	bysiau bach lleol.	

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					bont sy'n arwain at gyflwyno masnachfreinio bysiau arfaethedig pan fydd deddfwriaeth newydd yn cael ei phasio. Mod3 - Datblygu rhwydwaith bysiau sy'n cysylltu cymunedau â gwasanaethau a threfi allweddol; cyflwyno safonau cyson ar gyfer y rhwydwaith bysiau craidd; cyflwyno gwasanaethau mwy uniongyrchol, oriau gweithredu estynedig a gwasanaethau mwy aml; ystyried gwelliannau posibl i'r gwasanaeth a nodwyd yn Astudiaeth Trawsffiniol Canolbarth Cymru a Swydd Amwythig (2020) megis			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					gwasanaeth 'gwennol' bysiau gwell rhwng y Trallwng a'r Drenewydd; sicrhau bod rhwydwaith bysiau a chynigion amserlennu yn y dyfodol yn arwain at well cydlynau a chyfnewid cyfleoedd rhwng gwasanaethau bysiau (gwasanaethau lleol a rhanbarthol), rhwng gwasanaethau bysiau a threnau, ac i leodd ac amseroedd gwaith. Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					trafnidiaeth newydd.			
5	CT-2 Datblygu a darparu'n barhaus gwasanaethau trafndiaeth sy'n ymateb i alw digidol	Parhau i weithio gyda phartneriaid a chymunedau i ddarparu gwasanaethau trafndiaeth digidol sy'n ymateb i'r galw mewn cymunedau gwledig sy'n diwallu anghenion lleol ac sydd wedi'u hintegreiddio a'u cydlynu â'r rhwydwaith bysiau ehangach, e.e. ehangu gwasanaeth Fflecsi TrC o bosibl i	Ar draws y ddau ranbarth	Mae Adran 6 o'r Achos dros Newid yn dangos bod cynnig a chyrhaeddiad gwasanaethau trafndiaeth gyhoeddus yn gyfyngedig ledled y rhanbarth, yn enwedig yn yr aneddiadau gwledig, gan arwain at ddefnydd isel. Dim ond cyfran fach o'r boblogaeth yng Nghanolbarth Cymru sy'n byw o fewn pellter cerdded o safle bws gorsaf drenau gydag o leiaf un trê/bws yr awr. Mae llawer o orsafoedd trenau hefyd yn brin o gyfleusterau	Acc4 - Gwella mynediad i ardaloedd hamdden (gan gynnwys Parciau Cenedlaethol) drwy drafndiaeth gynaliadwy, e.e. ymchwilio i'r potensial i ehangu gwasanaethau presennol, megis y gwasanaeth trafndiaeth sy'n ymateb i'r galw sy'n rhedeg 3 diwrnod yr wythnos rhwng Llandrindod a Chwm Elan. Acc5 - Datblygu a gweithredu gwasanaethau trafndiaeth seiliedig ar alw digidol mewn cymunedau gwledig sy'n ateb	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid modol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth.	Ymgysylltu â TrC i sicrhau bod darpariaeth Fflecsi o fewn y rhwydwaith bysiau presennol yn parhau.	Gellir ei gyflawni o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun.

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
		Ganolbarth Cymru.		cyfnewid a lleoedd heb risiau (gweler Adran 6 o'r Achos dros Newid).	anghenion lleol ac sy'n cael eu hintegreiddio a'u cydlynu gyda'r rhwydwaith bysiau ehangach, e.e. ehangu gwasanaeth Fflecsi TrC i Ganolbarth Cymru o bosib. Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafnidiaeth newydd. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu	Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol		

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					rhwydwaith trafnidiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafnidiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.			
5	CT-3 Gweithrediad estynedig gwasanaethau trafnidiaeth sy'n ymateb i alw digidol	Ehangu gwasanaethau u trafnidiaeth digidol sy'n ymateb i alw i rannau eraill o'r rhanbarth	Ar draws y ddau ranbarth	Mae Adran 6 o'r Achos dros Newid yn dangos bod cynnig a chyrhaeddiad gwasanaethau trafnidiaeth gyhoeddus yn gyfyngedig ledled y rhanbarth, yn enwedig yn yr aneddiadau gwledig, gan arwain at ddefnydd isel. Mae Adran 6 o'r Achos dros Newid yn dangos mai dim ond cyfran fach o'r boblogaeth yng Nghanolbarth Cymru sy'n byw o fewn pellter cerdded o safle bws gorsaf drenau gydag o leiaf un trê/bws yr awr.	Acc4 - Gwella mynediad i ardaloedd hamdden (gan gynnwys Parciau Cenedlaethol) drwy drafnidiaeth gynaliadwy, e.e. ymchwilio i'r potensial i ehangu gwasanaethau presennol, megis y gwasanaeth trafnidiaeth sy'n ymateb i'r galw sy'n rhedeg 3 diwrnod yr wythnos rhwng Llandrindod a Chwm Elan. Acc5 - Datblygu a gweithredu gwasanaethau trafnidiaeth seiliedig ar alw digidol mewn cymunedau	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid moddol a	Ymgysylltu â TrC i archwilio hygyrchedd a nodi ardaloedd lle mae angen Trafnidiaeth Seiliedig ar Alw. Pan fydd ardaloedd wedi'u nodi, gweithio gyda TrC i ddarparu gwasanaethau .	Gellir ei gyflawni o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun.

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
				Mae llawer o orsafoedd trenau hefyd yn brin o gyfleusterau cyfnewid a lleoedd heb risiau.	gwledig sy'n ateb anghenion lleol ac sy'n cael eu hintegreiddio a'u cydlynu gyda'r rhwydwaith bysiau ehangach, e.e. ehangu gwasanaeth Fflecsi TrC i Ganolbarth Cymru o bosib. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau	diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol		

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafndiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.			
6	SC 4 Gwelliannau Rhwydwaith Ffyrdd Strategol	Gweithio gyda LIC i nodi a datblygu rhaglen	Ar draws y ddau Awdurdod Lleol	Mae'r Achos dros Newid yn tynnu sylw at y ffaith bod ffyrdd yng Nghanolbarth	Res1 - Parhau i ddarparu mesurau ac ymyriadau i leihau nifer a difrifoldeb	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau	Yn seiliedig ar ddata CTRh/PIC, gweithio gyda Llywodraeth	Wedi'i gyflawni o fewn cyfnod

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
		ariannu cyfalaf ar y cyd ar gyfer cynnal gwelliannau i fynd i'r afael â 'phwyntiau cyfyngiad'/cyf yngiadau hirhoedlog ar Rwydwaith Ffyrdd Strategol y Sir a LIC yng Ngheredigion a Phowys.		Cymru yn ffyrdd unffrwd yn bennaf, gan achosi cyflymderau cyfartalog gwael ac amseroedd teithio hir. Mae darpariaeth a chyflwr y rhwydwaith y priffyrdd yn effeithio'n negyddol ar ddiogelwch ffyrdd, megis llwybrau troed cul a ffyrdd sydd wedi'u cynnal a'u cadw'n wael. Mae hyn yn achosi oedi wrth deithio ar draws y rhwydwaith, a all gael effeithiau economaidd andwyol (gweler adran 9 o'r Achos dros Newid). Mae Rhwydwaith Teithio Llesol Canolbarth Cymru yn is-safonol ar hyn o bryd, gan arwain	gwrthdrawiadau traffig ffyrdd a gwella diogelwch ar y ffyrdd, gan gyd-fynd â'r dull a nodir yn y Cynllun Partneriaeth Diogelwch ar y Ffyrdd sy'n cael ei lunio. Res3 - Parhau i gynnal asedau priffyrdd yr ALLau i sicrhau bod llwybrau A a choridorau sy'n bwysig ar gyfer teithio cynaliadwy mewn cyflwr da. Res4 - Nodi cyfleoedd i wella neu uwchraddio'r ddarpariaeth gerdded a beicio bresennol wrth ddatblygu cynigion gwella ehangach, cynllunio ar gyfer datblygiadau newydd ac fel rhan	Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid moddol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais	Cymru i nodi pwyntiau ar y rhwydwaith ffyrdd strategol sydd angen gwelliannau.	5 mlynedd y cynllun

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
				at lai o gyfleoedd i gerdded, beicio ac olwyno. Mae Adran 6 o'r Achos dros Newid yn dangos bod cynnig a chyrhaeddiad gwasanaethau trafndiaeth gyhoeddus yn gyfyngedig ledled y rhanbarth, yn enwedig yn yr aneddiadau gwledig, gan arwain at ddefnydd isel.	o raglenni cynnal a chadw parhaus. Res5 - Darparu mesurau i sicrhau bod y system drafndiaeth a'r asedau presennol yn fwy gwydn ac yn llai agored i effeithiau newid yn yr hinsawdd (gan gynnwys seilwaith trafndiaeth gynaliadwy). Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafndiaeth newydd. Conn5 - Gwella rhwydwaith ffyrdd y sir er budd cysylltedd strategol	economaidd-gymdeithasol Yn dda ar gyfer diwylliant a'r Gymraeg Hyrwyddo'r celfyddydau, chwaraeon a diwylliant a diogelu'r amgylchedd hanesyddol		

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					trwy ddulliau cynaliadwy.			
7	PTI-4 Gwelliannau i hybiau a chyfnewidfeydd rheilffyrdd	Parcio Ceir Ychwanegol Gorsaf Reilffordd y Trallwng	Ar draws y ddau Awdurdod Lleol	Mae Adran 6 o'r Achos dros Newid yn tynnu sylw at y ffaith bod cyfran fach o'r boblogaeth yng Nghanolbarth Cymru yn byw o fewn pellter cerdded o safle bws gorsaf reilffordd gydag o leiaf un trê/bws yr awr. Mae llawer o orsafoedd trenau hefyd yn brin o gyfleusterau cyfnewid a lleoedd heb risiau.	LUP1 - Sicrhau bod polisïau a phrosiectau CTRh sydd â goblygiadau cynllunio yn cael eu cynnwys yn natblygiad Cynlluniau Datblygu Lleol a'r Cynllun Datblygu Strategol, e.e. cynigion ar gyfer hybiau symudedd mewn gorsafoedd bysiau a threnau allweddol ochr yn ochr â chyfleoedd ehangach ar gyfer darparu gwasanaethau. Conn1 - Cefnogi TrC a phartneriaid i ddatblygu'r achos busnes dros fuddsoddi yn y rhwydwaith rheilffyrdd yn y rhanbarth, e.e. gwelliannau i'r	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid moddol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth.	Mae'r prosiect ar y cam cysyniad ar hyn o bryd. Mae angen astudiaeth WeITAG i nodi cyfleoedd a chynlluniau posibl. Bydd cynlluniau a nodwyd trwy broses WeITAG yn cael eu harfarnu, eu blaenoriaethu a'u symud ymlaen i'r cam dichonoldeb a chyflawni. Yn ddibynnol ar gyllid LIC i symud ymlaen, e.e. Cronfa	Efallai y bydd modd cyflawni rhai gwelliannau o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun.

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					gwasanaeth rheilffyrdd megis amllder, ansawdd, dibynadwyedd, cysur a fforddiadwyedd gwasanaethau rheilffyrdd. Conn2 - Gweithio gyda TrC i sicrhau cyllid buddsoddi a datblygu ar gyfer Prif Lein y Cambrian, fel y nodwyd ar lif cynlluniau Bwrdd Rheilffyrdd Cymru (Tranche 2), e.e. lleihau amseroedd teithio, cynyddu amllder, gwella dibynadwyedd. Conn3 - Parhau i gefnogi cynigion ar gyfer gwelliannau coridor rheilffordd strategol sy'n gwella cysylltedd o fewn ac i Ganolbarth Cymru, e.e. gwelliannau	Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol Yn dda ar gyfer diwylliant a'r Gymraeg Hyrwyddo'r celfyddydau, chwaraeon a diwylliant a diogelu'r amgylchedd hanesyddol	Trafnidiaeth Leol.	

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					cyflymder lein ar Lein y Cambrian; gwasanaeth llawn bob awr ar Lein y Cambrian i Birmingham International; pumed gwasanaeth dyddiol ar Lein Calon Cymru; ymestyn Lein Calon Cymru a dewis gwasanaethau Prif Lein y Cambrian i Crewe ar gyfer cysylltedd â Maes Awyr HS2/ Manceinion; a chefnogi Ymrwymiad Strategaeth Gorfforaethol Cyngor Sir Ceredigion 2022-27 i 'eirioli'n gryf dros gyswllt rheilffordd rhwng Aberystwyth a Chaerfyrddin'.			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					Int1 - Cefnogi datblygu a gweithredu gorsafoedd bysiau a threnau allweddol yn y rhanbarth fel hybiau symudedd, e.e. sy'n cael eu gwasanaethu gan lwybrau cerdded a beicio uniongyrchol, darparu gwybodaeth teithio o ansawdd uchel, canfod ffordd ac arwyddion, parcio beiciau diogel, gwefru cerbydau trydan, cysylltu gwasanaethau trên a bysiau rhanbarthol a galluogi mynediad a chysylltiadau â gwasanaethau trafnidiaeth pellter hwy. Gweithio i sicrhau bod y prosiect CCCT i ddatblygu a darparu hybiau			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					cyfnewidfa trafnidiaeth gyhoeddus o fudd i Ganolbarth Cymru. Int2 - Nodi'r lleoliad a ffefrir ar gyfer prosiect 'porth' yn y rhanbarth a fydd yn ceisio gwella profiad y defnyddiwr trwy gyfleusterau gwell a gwell cyfnewid rhwng teithio llesol a thrafnidiaeth gyhoeddus. Gallai prosiect cychwynnol ganolbwyntio ar un o'r gorsafoedd trenau prysuraf yng Nghanolbarth Cymru, h.y. Aberystwyth, Machynlleth, y Drenewydd neu'r Trallwng. Bydd datblygu prosiect yng Nghanolbarth Cymru yn adeiladu ar waith sy'n cael ei wneud gan TrC			

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					yng Ngogledd Cymru. Int3 - Nodi cynigion ar gyfer cysylltiadau cerdded a beicio milltir gyntaf ac olaf â gwasanaethau a gorsafoedd trafnidiaeth gyhoeddus sy'n cysylltu â rhaglen Cynllun Rhwydwaith Gorsafoedd TrC Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafnidiaeth newydd. Acc1 - Gwella mynediad at wasanaethau allweddol a chyflogaeth drwy			

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					drafnidiaeth gynaliadwy a sicrhau bod hygyrchedd wedi'i gynllunio fel rhan o ddarparu gwasanaethau, e.e. ymchwilio i'r posibilrwydd o ddarpariaeth drafnidiaeth integredig 'gwasanaethau cyfun'; mwy o argaeledd gwasanaethau symudol i ardaloedd gwledig; cymhellion ar gyfer rhannu ceir yn y gweithle; benthychiadau e-feic. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafnidiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.			
7	PTI-4 Gwelliannau i hybiau a chyfnewidfeydd rheilffyrdd	Cyfnewidfa Gorsaf Drenau Caersws: Cyfnewidfa rheilffordd / bws a maes parcio	Ar draws y ddau Awdurdod Lleol	Mae Adran 6 o'r Achos dros Newid yn tynnu sylw at y ffaith bod cyfran fach o'r boblogaeth yng Nghanolbarth Cymru yn byw o fewn pellter cerdded o safle bws gorsaf reilffordd gydag o leiaf un trê/bws yr awr. Mae llawer o orsafoedd trenau hefyd yn brin o gyfleusterau cyfnewid a lleoedd heb risiau.	LUP1 - Sicrhau bod polisïau a phrosiectau CTRh sydd â goblygiadau cynllunio yn cael eu cynnwys yn natblygiad Cynlluniau Datblygu Lleol a'r Cynllun Datblygu Strategol, e.e. cynigion ar gyfer hybiau symudedd mewn gorsafoedd bysiau a threnau allweddol ochr yn ochr â chyfleoedd ehangach ar gyfer darparu gwasanaethau. Conn1 - Cefnogi TrC a phartneriaid i ddatblygu'r achos busnes dros fuddsoddi yn y	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid modol a	Mae'r prosiect ar y cam cysyniad ar hyn o bryd. Mae angen astudiaeth WeITAG i nodi cyfleoedd a chynlluniau posibl. Bydd cynlluniau a nodwyd trwy broses WeITAG yn cael eu harfarnu, eu blaenoriaethu a'u symud ymlaen i'r cam dichonoldeb a chyflawni. Yn ddibynol ar gyllid LIC i	Efallai y bydd modd cyflawni rhai gwelliannau o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun.

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					rhwydwaith rheilffyrdd yn y rhanbarth, e.e. gwelliannau i'r gwasanaeth rheilffyrdd megis amllder, ansawdd, dibynadwyedd, cysur a fforddiadwyedd gwasanaethau rheilffyrdd. Conn2 - Gweithio gyda TrC i sicrhau cyllid buddsoddi a datblygu ar gyfer Prif Lein y Cambrian, fel y nodwyd ar lif cynlluniau Bwrdd Rheilffyrdd Cymru (Tranche 2), e.e. lleihau amseroedd teithio, cynyddu amllder, gwella dibynadwyedd. Conn3 - Parhau i gefnogi cynigion ar gyfer gwelliannau coridor rheilffordd strategol sy'n	diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol Yn dda ar gyfer diwylliant a'r Gymraeg Hyrwyddo'r celfyddydau, chwaraeon a diwylliant a diogelu'r amgylchedd hanesyddol	symud ymlaen, e.e. Cronfa Trafnidiaeth Leol.	

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					gwella cysylltedd o fewn ac i Ganolbarth Cymru, e.e. gwelliannau cyflymder lein ar Lein y Cambrian; gwasanaeth llawn bob awr ar Lein y Cambrian i Birmingham International; pumed gwasanaeth dyddiol ar Lein Calon Cymru; ymestyn Lein Calon Cymru a dewis gwasanaethau Prif Lein y Cambrian i Crewe ar gyfer cysylltedd â Maes Awyr HS2/ Manceinion; a chefnogi Ymrwymiad Strategaeth Gorfforaethol Cyngor Sir Ceredigion 2022-27 i 'eirioli'n gryf dros gyswllt			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					rheilffordd rhwng Aberystwyth a Chaerfyrddin'. Int1 - Cefnogi datblygu a gweithredu gorsafoedd bysiau a threnau allweddol yn y rhanbarth fel hybiau symudedd, e.e. sy'n cael eu gwasanaethu gan lwybrau cerdded a beicio uniongyrchol, darparu gwybodaeth teithio o ansawdd uchel, canfod ffordd ac arwyddion, parcio beiciau diogel, gwefru cerbydau trydan, cysylltu gwasanaethau trên a bysiau rhanbarthol a galluogi mynediad a chysylltiadau â gwasanaethau trafnidiaeth pellter hwy. Gweithio i sicrhau bod y			

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					prosiect CCCT i ddatblygu a darparu hybiau cyfnewidfa trafndiaeth gyhoeddus o fudd i Ganolbarth Cymru. Int2 - Nodi'r lleoliad a ffefrir ar gyfer prosiect 'porth' yn y rhanbarth a fydd yn ceisio gwella profiad y defnyddiwr trwy gyfleusterau gwell a gwell cyfnewid rhwng teithio llesol a thrafnidiaeth gyhoeddus. Gallai prosiect cychwynnol ganolbwyntio ar un o'r gorsafoedd trenau prysuraf yng Nghanolbarth Cymru, h.y. Aberystwyth, Machynlleth, y Drenewydd neu'r Trallwng. Bydd datblygu prosiect yng Nghanolbarth			

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					Cymru yn adeiladu ar waith sy'n cael ei wneud gan TrC yng Ngogledd Cymru. Int3 - Nodi cynigion ar gyfer cysylltiadau cerdded a beicio milltir gyntaf ac olaf â gwasanaethau a gorsafoedd trafnidiaeth gyhoeddus sy'n cysylltu â rhaglen Cynllun Rhwydwaith Gorsafoedd TrC Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafnidiaeth newydd. Acc1 - Gwella mynediad at			

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					wasanaethau allweddol a chyflogaeth drwy drafnidiaeth gynaliadwy a sicrhau bod hygyrchedd wedi'i gynllunio fel rhan o ddarparu gwasanaethau, e.e. ymchwilio i'r posibilrwydd o ddarpariaeth drafnidiaeth integredig 'gwasanaethau cyfun'; mwy o argaeledd gwasanaethau symudol i ardaloedd gwledig; cymhellion ar gyfer rhannu ceir yn y gweithle; benthyciadau e-feic. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafnidiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.			
7	PTI-7 Gwelliannau i orsafoedd bysiau a threnau 'Porth'	h.y. Aberystwyth, y Drenewydd neu'r Trallwng (i gefnogi cysylltedd Gogledd-De)	Ar draws y ddau Awdurdod Lleol	Mae Adran 6 o'r Achos dros Newid yn dangos bod cynnig a chyrhaeddiad gwasanaethau trafnidiaeth gyhoeddus yn gyfyngedig ledled y rhanbarth, yn enwedig yn yr aneddiadau gwledig, gan arwain at ddefnydd isel. Mae Adran 6 o'r Achos dros Newid yn dangos mai dim ond cyfran fach o'r boblogaeth yng Nghanolbarth Cymru sy'n byw o fewn pellter	Int2 - Nodi'r lleoliad a ffefrir ar gyfer prosiect 'porth' yn y rhanbarth a fydd yn ceisio gwella profiad y defnyddiwr trwy gyfleusterau gwell a gwell cyfnewid rhwng teithio llesol a thrafnidiaeth gyhoeddus. Gallai prosiect cychwynnol ganolbwyntio ar un o'r gorsafoedd trenau prysuraf yng Nghanolbarth Cymru, h.y. Aberystwyth, Machynlleth, y Drenewydd neu'r	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau	Mae'r prosiect ar y cam cysyniad ar hyn o bryd. Mae angen astudiaeth WeITAG i nodi cyfleoedd a chynlluniau posibl. Bydd cynlluniau a nodwyd trwy broses WeITAG yn cael eu harfarnu, eu blaenoriaethu a'u symud ymlaen i'r cam	Wedi'i gyflawni o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun.

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
				cerdded o safle bws gorsaf drenau gydag o leiaf un trê/bws yr awr. Mae llawer o orsafoedd trenau hefyd yn brin o gyfleusterau cyfnewid a lleoedd heb risiau. Mae llai na hanner yr holl orsafoedd trenau yng Nghanolbarth Cymru yn cael eu gwasanaethu gan safle bws sydd o fewn pellter cerdded derbyniol; nid oes ganddynt gyfleusterau parcio beiciau; neu nid oes ganddynt gyfleusterau parcio ceir (gweler adran 6 o'r Achos dros Newid).	Trallwng. Bydd datblygu prosiect yng Nghanolbarth Cymru yn adeiladu ar waith sy'n cael ei wneud gan TrC yng Ngogledd Cymru. Int3 - Nodi cynigion ar gyfer cysylltiadau cerdded a beicio milltir gyntaf ac olaf â gwasanaethau a gorsafoedd trafndiaeth gyhoeddus sy'n cysylltu â rhaglen Cynllun Rhwydwaith Gorsafoedd TrC Int4 - Gweithio gyda phartneriaid i ddarparu gwybodaeth trafndiaeth gyhoeddus o gyfredol, o safon uchel a hawdd ei deall mewn amrywiaeth o	carbon, annog newid moddol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol Yn dda ar gyfer diwylliant a'r Gymraeg Hyrwyddo'r celfyddydau, chwaraeon a diwylliant a diogelu'r amgylchedd hanesyddol	dichonoldeb a chyflawni. Yn ddibynnol ar gyllid LIC i symud ymlaen, e.e. Cronfa Trafnidiaeth Lleol.	

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					fformatau (e.e. map) i sicrhau bod gwybodaeth amserlenni ar gael yn hawdd i bob defnyddiwr. Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafnidiaeth newydd. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth cydlynol a chynhwysfawr.			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafndiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					rhwydwaith ffyrdd strategol.			
7	SC 5 Cefnogi Prosiectau Cludo Nwyddau ar y Rheilffordd	Annog cludo nwyddau ar y rheilffordd fel ffordd o leihau symudiadau cerbydau nwyddau trwm ar y rhwydwaith ffyrdd rhanbarthol.	Ar draws y ddau Awdurdod Lleol	Mae cludo nwyddau yn chwarae rhan allweddol wrth gefnogi twf economaidd ledled Cymru. Mae'r rhan fwyaf o symudiadau cludo nwyddau yn canolbwyntio ar y rhwydwaith ffyrdd, sy'n cynnwys ffyrdd unffrwd ac yn creu nifer o heriau (gweler Adran 5 o'r Achos dros Newid).	Conn7 - Gweithio gydag awdurdodau lleol y Gororau i fwrw ymlaen ag argymhellion Strategaeth Nwyddau y Gororau a Chanolbarth Cymru, e.e. ymyriadau sy'n ymwneud â chynnal a rheoli priffyrdd (e.e. datblygu Rhwydwaith Llwybrau Nwyddau, arwyddion, adolygiad o ddarpariaeth parcio cerbydau nwyddau trwm); gwelliannau priffyrdd; cynllunio a rheoleiddio; cludo nwyddau rheilffordd; lledaenu a chysylltu;	Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid moddol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol	Parhau i gael sylw mewn dogfennau strategaeth ledled y rhanbarth.	Uchelgais barhaus i gefnogi prosiectau cludo nwyddau ar y rheilffordd, gan chwilio am gyfle i gynyddu cludo nwyddau ar y rheilffordd ar draws y rhanbarth

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					ymgyrchoedd cyfathrebu ac arwyddion i yrwyr cerbydau sy'n symud yn araf. Conn8 - Cefnogi TrC a NWR i ymchwilio i gyfleoedd cludo nwyddau ar y rheilffyrdd, fel y rhai a argymhellir yn Strategaeth Nwyddau y Gororau a'r Canolbarth, e.e. cynnal astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer 'trên archfarchnad'; nodi'r seilwaith sydd ei angen i alluogi newid moddol i gludo nwyddau ar y rheilffyrdd. Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a			

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafndiaeth newydd. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafndiaeth cydlynol a chynhwysfawr.			
8	PTI 5 Gwelliannau i wybodaeth am drafndiaeth gyhoeddus trwy gysylltedd digidol gwell	Darparu safon ofynnol o gysylltedd digidol ar draws y rhanbarth (ar ffurf 4G) i wella mynediad trigolion at wybodaeth	Ar draws y ddau Awdurdod Lleol	Mae lefelau cysylltedd digidol a signal ffôn symudol yng Nghanolbarth Cymru ar ei hôl hi ar hyn o bryd o'i gymharu â rhannau eraill o Gymru a'r DU (gweler Adran 6	Int4 - Gweithio gyda phartneriaid i ddarparu gwybodaeth trafndiaeth gyhoeddus o gyfredol, o safon uchel a hawdd ei deall mewn amrywiaeth o fformatau (e.e.	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch	Nodi mannau heb ddarpariaeth 4G yn y rhanbarth. Gweithio gyda LIC i nodi dulliau o ymestyn darpariaeth 4G	Gellir cyflawni darpariaeth 4G mewn rhai aneddiadau o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun.

CYNLLUN TRAFNDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
		am drafnidiaeth gyhoeddus.		o'r Achos dros Newid).	map) i sicrhau bod gwybodaeth amserlenni ar gael yn hawdd i bob defnyddiwr. Int5 - Gwella mynediad at wybodaeth am drafnidiaeth gyhoeddus amser real ar draws y rhanbarth, e.e. darpariaeth gwybodaeth amser real mewn cyfnewidfeydd trafnidiaeth gyhoeddus; ymchwilio i gyfleoedd ar gyfer gwella cysylltedd digidol a symudol fel rhan o brosiectau trafnidiaeth; darparu Wi-Fi cyhoeddus mewn gorsafoedd i wella mynediad at wybodaeth amser real, archebu tocynnau ar-lein, a	corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid moddol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol Yn dda ar gyfer diwylliant a'r Gymraeg	yn y rhanbarth er mwyn cynyddu cysylltedd digidol yn y rhanbarth.	

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					gwasanaethau cynllunio teithiau. Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafnidiaeth newydd. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau	Hyrwyddo'r celfyddydau, chwaraeon a diwylliant a diogelu'r amgylchedd hanesyddol		

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaen-oriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafndiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.			

Arianwyr Eraill

Mae Tabl 8-2 yn cyflwyno'r rhestr wedi'i threfnu yn ôl blaenoriaeth o gynlluniau a fydd yn cael eu cyflawni gan gyllidwyr eraill ac yn manylu ar yr achos dros newid, aliniad polisi ac asesiad o'r gallu i'w gyflawni.

Tabl 8-2 - CCTRh: Cyllidwyr Eraill

Rhif blaenoriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad Polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
1	WCW-4 Llwybrau Halio Camlesi - Llwybr Glas Camlas Trefaldwyn (Llwybr Aml-ddefnyddiwr)	Llwybr Glas Camlas Montgomery (Llwybr aml-ddefnyddiwr) Gweithredu llwybr cerdded, beicio, olwyno a chychod ar hyd Camlas Trefaldwyn (y Trallwng i Lanymynech). Bydd y llwybr hwn yn golygu y bydd angen codi 4 pont ffordd.	Cyngor Sir Powys	Mae Adran 5 o'r Achos dros Newid yn dangos bod y Rhwydwaith Teithio Llesol yng Nghanolbarth Cymru yn is-safonol ar hyn o bryd, gan arwain at ddiffyg cyfle i gerdded, beicio ac olwyno yn ddiogel yng Nghanolbarth Cymru.	Conn13 - Gweithio mewn partneriaeth â'r Ymddiriedolaeth Camlesi ac Afonydd i ddatblygu camlesi yn y rhanbarth Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafnidiaeth newydd. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd	Mae'r prosiect ar y cam cysyniad ar hyn o bryd. Mae angen astudiaeth WeITAG i nodi cyfleoedd a chynlluniau posibl. Bydd cynlluniau a nodwyd trwy broses WeITAG yn cael eu harfarnu, eu blaenoriaethu a'u symud ymlaen i'r cam	Gellir ei gyflawni o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun

Rhif blaenoriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad Polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
				ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafnidiaeth ranbarthol yn ymateb yn	ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafnidiaeth ranbarthol yn ymateb yn	Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid moddol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol Yn dda ar gyfer diwylliant a'r Gymraeg Hyrwyddo'r celfyddydau, chwaraeon a diwylliant a diogelu'r amgylchedd hanesyddol	dichonoldeb a chyflawni. Yn ddibynnol ar gyllid LIC i symud ymlaen, e.e. Cronfa Trafnidiaeth Leol.	

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaenoriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad Polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
					effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.			
1	WCW-4 - Llwybrau Halio Camlesi - Llwybr Halio Camlas Aberhonddu a Mynwy (Llwybr Taf)	Llwybr Halio Camlas Aberhonddu a Mynwy (Llwybr Taf) Gweithredu llwybr cerdded, beicio ac olwyno ar hyd Camlas Sir Fynwy ac Aberhonddu	Cyngor Sir Powys	Mae Adran 5 o'r Achos dros Newid yn dangos bod y Rhwydwaith Teithio Llesol yng Nghanolbarth Cymru yn is-safonol ar hyn o bryd, gan arwain at ddiffyg cyfle i gerdded, beicio ac olwyno yn	Conn13 - Gweithio mewn partneriaeth â'r Ymddiriedolaeth Camlesi ac Afonydd i ddatblygu camlesi yn y rhanbarth Beh3 - Sicrhau bod ymgysylltu â'r gymuned yn cael ystyriaeth flaenllaw wrth	Yn dda ar gyfer pobl a chymunedau Mynd i'r afael â rhwystrau corfforol i gerdded, beicio ac olwyno, cynyddu gweithgarwch corfforol, gwella ansawdd aer a	Mae'r prosiect ar y cam cysyniad ar hyn o bryd. Mae angen astudiaeth WelTAG i nodi cyfleoedd a chynlluniau posibl. Bydd cynlluniau a	Gellir ei gyflawni o fewn cyfnod 5 mlynedd y cynllun

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

Rhif blaenoriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad Polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
				ddiogel yng Nghanolbarth Cymru.	ddatblygu a dylunio gwasanaethau, mentrau a chynlluniau trafnidiaeth newydd. Mod1 - Gweithio i sicrhau newid moddol yn y rhanbarth trwy ystod o opsiynau teithio cynaliadwy ac atebion aml-foddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth cydlynol a chynhwysfawr. Env1 - Sicrhau bod yr effeithiau ar yr hinsawdd a natur yn ystyriaethau blaenllaw yn yr holl benderfyniadau	lefelau sŵn a chynyddu teimladau o ddiogelwch a hyder. Yn dda ar gyfer yr amgylchedd Er mwyn lleihau allyriadau carbon, annog newid moddol a diogelu ecoleg a bioamrywiaeth. Yn dda ar gyfer lleoedd a'r economi Er mwyn helpu i gymhwyso egwyddorion creu lleoedd a lleihau anfantais economaidd-gymdeithasol Yn dda ar gyfer	nodwyd trwy broses WeITAG yn cael eu harfarnu, eu blaenoriaethu a'u symud ymlaen i'r cam dichonoldeb a chyflawni. Yn ddibynol ar gyllid LIC i symud ymlaen, e.e. Cronfa Trafnidiaeth Leol.	

Rhif blaenoriaeth	Cyfeirnod ac Enw'r Cynllun	Disgrifiad o'r Cynllun	Awdurdod Lleol	Beth yw'r dystiolaeth, y mater neu'r cyfle?	Aliniad Polisi	Beth ydym ni am ei gyflawni?	Sut byddem ni'n cyflawni hyn yn y cyfnod o 5 mlynedd?	Oes modd ei gyflawni o fewn y cyfnod o 5 mlynedd?
				sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â thrafnidiaeth yn y rhanbarth. Env2 - Cefnogi a chael ein llywio gan waith partneriaid i sicrhau bod trafndiaeth ranbarthol yn ymateb yn effeithiol i'r argyfwng hinsawdd a natur, e.e. gwaith argyfwng hinsawdd parhaus Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Powys; prosiect CCCT i ddatblygu a chyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd strategol.		diwylliant a'r Gymraeg Hyrwyddo'r celfyddydau, chwaraeon a diwylliant a diogelu'r amgylchedd hanesyddol		

CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL CANOLBARTH CYMRU (CTRhCC)

8.3 ARIANNU'R CYNLLUN CYFLAWNI TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL

- 8.3.1 Bydd datblygu a chyflawni'r cynlluniau a nodwyd yn y CCTRh yn dibynnu ar lefel y cyllid sydd ar gael ar gyfer cynlluniau trafndiaeth yn y dyfodol. Bydd cyllid grant Llywodraeth Cymru yn parhau i fod yn ffynhonnell allweddol o fuddsoddiad ar gyfer cynlluniau a nodwyd o fewn y CCTRh.
- 8.3.2 Mae'n bwysig cydnabod lefel yr arian sydd wedi bod ar gael i'r rhanbarth ar gyfer cynlluniau trafndiaeth yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Mae **Tabl 8-3** yn dangos lefel y cyllid cyfalaf Llywodraeth Cymru ar gyfer trafndiaeth sydd wedi'i ddyrannu i ranbarth Canolbarth Cymru (drwy'r awdurdodau lleol perthnasol) dros y pum mlynedd diwethaf. Mae'r tabl yn cynnwys cyllid cyfalaf a ddyrannwyd i Ganolbarth Cymru drwy grantiau cyfalaf Llywodraeth Cymru fel y Gronfa Trafnidiaeth Leol, Cronfa Ffyrdd Gwydn, Cronfa Trawsnewid Cerbydau Allyriadau Isel lawn, Cronfa Teithio Llesol, Llwybrau Diogel mewn Cymunedau a Grant Cyfalaf Diogelwch ar y Ffyrdd. Mae'r rhan fwyaf o'r grantiau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol gyflwyno ceisiadau am gyllid i Lywodraeth Cymru yn flynyddol. Mae rhai eithriadau i hyn, gan gynnwys dyraniad Ariannu Craidd Teithio Llesol i awdurdodau lleol sy'n seiliedig ar fformiwla sy'n ymwneud â maint y boblogaeth a'r ardal a gwmpesir gan aneddiadau dynodedig.
- 8.3.3 Mae **Tabl 8-3** yn dangos bod awdurdodau lleol Canolbarth Cymru wedi derbyn tua 5.25% o gyfanswm y cyllid cyfalaf ar gyfer trafndiaeth a ddyrannwyd i awdurdodau lleol yng Nghymru dros y cyfnod hwn. Mae hyn yn sylweddol llai o arian ar gyfer trafndiaeth na'r rhanbarthau eraill yng Nghymru dros y 5 mlynedd diwethaf.

Tabl 8-3 - Cyfanswm dyraniad cyllid Canolbarth Cymru fesul blwyddyn ariannol (Grantiau Cyfalaf Trafnidiaeth Leol Llywodraeth Cymru)⁴⁸

	2024/25	2023/24	2022/23	2021/22	2020/21
Cyfanswm dyraniad cyllid Canolbarth Cymru	£4,600,000	£6,651,352	£3,977,355	£5,234,092	£4,231,000
% o gyfanswm cyllid Cymru a ddyrannwyd i Ganolbarth Cymru	4%	6.89%	5.72%	4.32%	4.93%

⁴⁸ Ffigurau wedi'u darparu gan Gyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth

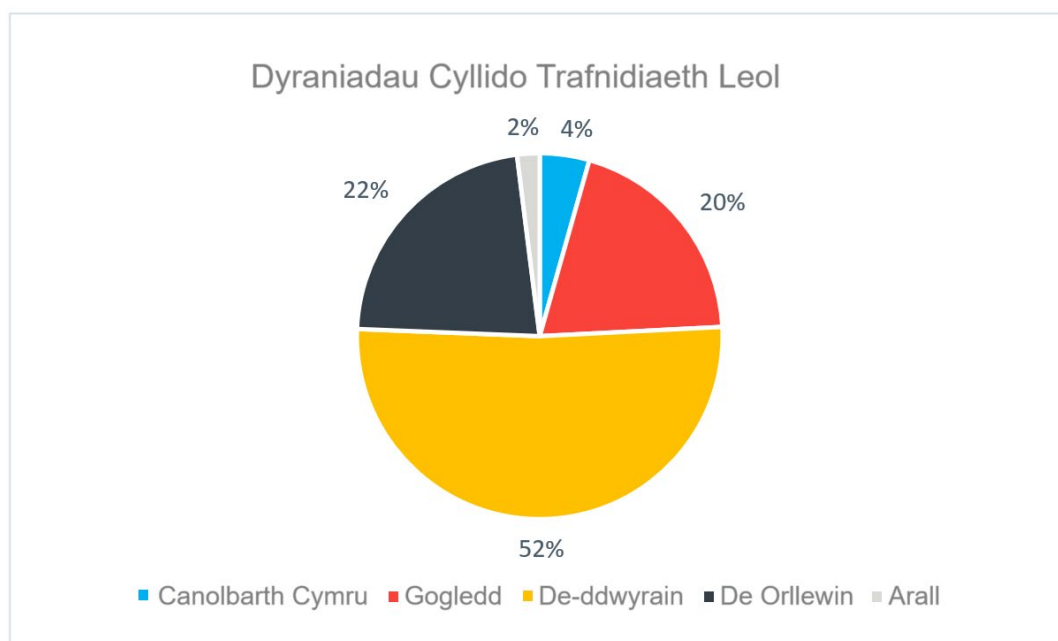
8.3.4 Mae **Tabl 8-4** yn nodi'n fanylach y Grantiau Trafnidiaeth Leol (ac eithrio grantiau refeniw bysiau) a ddyfarnwyd gan Lywodraeth Cymru i Awdurdodau Lleol rhwng 2023 a 2024. Dyfarnwyd cyfanswm o £104.5 miliwn gan Lywodraeth Cymru a derbyniodd Canolbarth Cymru £4.6 miliwn ohono ar draws y cronfeydd cyllido.

Tabl 8-4 - Grantiau Trafnidiaeth Leol 2023-2024 (Grantiau Trafnidiaeth Leol Llywodraeth Cymru)

Grantiau Trafnidiaeth Leol	Cyfanswm Cyllid Canolbarth Cymru
20mya	£350,000
Cronfa Teithio Llesol	£1,570,000
Llwybrau Diogel mewn Cymunedau	£694,000
Cronfa Trafnidiaeth Leol	£1,360,000
Cronfa Trawsnewid Cerbydau Allyriadau Isel lawn	£504,000
Refeniw Diogelwch ar y Ffyrdd	£155,000
Cyfanswm	£4,600,000

8.3.5 Mae **Ffigur 8-1** yn dangos cyfran cyllid Grant Trafnidiaeth Leol 2023-2024 a ddyrannwyd i Ganolbarth Cymru o'i gymharu â'r rhanbarthau eraill. Dim ond 4% o'r cyllid a ddyrannwyd i Ganolbarth Cymru, sy'n isel o'i gymharu â'r dyraniad cyllid ar gyfer Gogledd Cymru (20%), De-ddwyrain Cymru (52%) a De-orllewin Cymru (22%). Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i adolygu'r broses dyrannu Grant Trafnidiaeth i rannu'r cyllid.

Ffigur 8-1 - 2023-2024 Dyraniadau Cyllido Trafnidiaeth Leol

- 8.3.6 Mae uchelgais sylweddol yng Nghanolbarth Cymru i gyflawni'r cynlluniau a'r dyheadau a nodir yn y CCTRh a gwireddu gweledigaeth ac amcanion CTRhCC. Er mwyn cyflawni'r newid sylweddol hwn mewn trafndiaeth, bydd angen cynnydd yn y dyraniad cyllid ar gyfer Canolbarth Cymru gan Lywodraeth Cymru sy'n gymesur â phoblogaeth y rhanbarth. Bydd angen i'r CCTRh helpu i arwain y gwaith o flaenoriaethu cyllid yng Nghanolbarth Cymru a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru dros y pum mlynedd nesaf.
- 8.3.7 Mae Canllawiau CCTRh Llywodraeth Cymru yn nodi bod Cyd-bwyllgorau Corfforedig ac awdurdodau lleol yn cael eu hannog i fod yn greadigol wrth geisio cyllid ychwanegol ar gyfer buddsoddiad trafndiaeth trwy archwilio cyllid sector preifat neu ffynonellau cyllid amgen eraill. Bydd yr holl gyfleoedd am gyllid trafndiaeth yn cael eu ceisio i gefnogi'r gwaith o gyflawni cynlluniau o fewn y CCTRh. Bydd hyn yn cynnwys cyfleoedd ar gyfer cydweithredu yn y sector cyhoeddus a'r sector preifat ac ymchwilio i'r cwmpas ar gyfer trosoli buddsoddiad y sector preifat mewn cynlluniau. Rhannwyd enghreifftiau o gydweithio o'r fath yn ystod ymgysylltu â rhanddeiliaid lle mae buddsoddiad twristiaeth y sector preifat mewn maes coedwigaeth sector cyhoeddus wedi arwain at welliannau i Lwybr Taf yn Sir Gaerfyrddin yn cael eu sicrhau drwy enillion cynllunio.
- 8.3.8 Bydd cyfleoedd am gyllid drwy gydweithio â sectorau eraill hefyd yn cael eu hymchwilio. Er enghraifft, mae cysylltiadau rhwng ymyriadau arfaethedig ar gyfer twristiaeth yng Nghanolbarth Cymru⁴⁹ a'r rhai ar gyfer trafndiaeth (e.e. gwell cysylltiadau cerdded a beicio, mwy o ddarpariaeth o bwyntiau gwefru cerbydau trydan), a allai o bosibl agor cyfleoedd cyllido amgen ar gyfer blaenoriaethau trafndiaeth megis Bargen Twf Canolbarth Cymru, Cronfa Ffyniant Gyffredin neu Croeso Cymru.
- 8.3.9 Bydd yr holl gynlluniau cyfalaf o fewn y CCTRh yn gofyn am ymrwymiad refeniw parhaus gan yr awdurdodau lleol trwy gostau cynnal a chadw. Bydd angen i'r CCTRh nodi sut y bydd awdurdodau lleol yn cyflawni canlyniadau refeniw y buddsoddiad cyfalaf.
- 8.3.10 Mae'r CCTRh hefyd yn cynnwys cynlluniau sydd angen cymorth cyllid refeniw fel prosiectau newid ymddygiad. Gall prosiectau sy'n seiliedig ar refeniw o'r fath fod yn ddwys o ran adnoddau ac yn gostus i'w cyflawni ac mae angen eu symud ymlaen yn genedlaethol i sicrhau'r effaith fwyaf, yn hytrach na dibynnu ar gyllid ar lefel fwy lleol. Bydd cynaliadwyedd prosiectau o'r fath yn fater allweddol er mwyn osgoi dibyniaeth ar gyllid grant tymor byr, ac i sicrhau parhad prosiect neu wasanaeth trafndiaeth y tu hwnt i amserlenni cyllid grant. Bydd cydweithio ag ystod o bartneriaid yn bwysig i nodi cyfleoedd cyllido ehangach a allai fod o fudd i brosiectau trafndiaeth o fewn y CCTRh.

⁴⁹ Astudiaeth/Cynllun Gweithredu Twristiaeth Canolbarth Cymru (2002)

9 MONITRO A GWERTHUSO

- 9.1.1 Cefnogir CTRhCC gan Gynllun Monitro a Gwerthuso (CMG), sydd wedi'i gynnwys fel **Atodiad 9**. Mae'r CMG yn defnyddio amcanion CTRhCC fel sail ar gyfer monitro effeithiau CTRhCC.
- 9.1.2 Mae CTRhCC wedi dangos y cysylltiadau rhwng amcanion CTRhCC a'r blaenoriaethau a'r uchelgeisiau cenedlaethol yn Llwybr Newydd (cyfeiriwch at **Atodiad 3**) ac felly, drwy fonitro cynnydd yn erbyn amcanion CTRhCC, bydd cynnydd rhanbarthol hefyd wrth gyflawni'r blaenoriaethau a'r uchelgeisiau cenedlaethol yn cael ei fonitro. Mae'r CMG hefyd yn tynnu sylw at gysylltiadau rhwng amcanion CTRhCC a thargedau cenedlaethol perthnasol fel y rhai ar gyfer datgarboneiddio a newid moddol.
- 9.1.3 Mae'r CMG yn rhoi trosolwg o'r allbynnau a fydd yn cael eu cyflawni gan y prosiectau CTRhCC, y canlyniadau a'r effeithiau a ddisgwylir a sut y bydd y buddion disgwyliedig hyn yn cael eu mesur a'u monitro. Mae'r CMG yn nodi sut y bydd canlyniadau tymor byr a chanolig ac effeithiau tymor hwy CTRhCC yn cael eu monitro a'u gwerthuso i sicrhau bod amcanion yn cael eu cyflawni a'r buddion yn cael eu gwireddu.
- 9.1.4 Mae'r CMG yn cynnwys cyfres o fesurau monitro CTRhCC ac mae'n cynnwys gwybodaeth sylfaenol lle mae hyn ar gael. Mae'r mesurau monitro yn cysylltu â fframwaith meini prawf llesiant a ddefnyddir yn yr Arfarniad Llesiant Integredig lle bo hynny'n berthnasol. Mae'r CMG hefyd yn cynnwys dangosyddion a data sylfaenol o Fframwaith Monitro Llwybr Newydd lle bo hynny'n berthnasol, a fydd yn cael ei ddiweddarau'n barhaus gan TrC. Mae'r CMG yn darparu asesiad cychwynnol o ofynion casglu data a dulliau arfaethedig o gasglu data.
- 9.1.5 Bydd angen i amlder casglu data at ddibenion monitro adlewyrchu gofynion monitro CTRh. Mae Canllawiau CTRh Llywodraeth Cymru yn nodi y bydd yn ofynnol i Gyd-bwyllgorau Corfforedig gyflwyno adroddiadau perfformiad blynyddol ar CTRh i Lywodraeth Cymru bob blwyddyn. Felly, mae'r CMG yn cynnwys mesurau realistig a phriodol i'w hadolygu a'u monitro'n flynyddol gan y Cyd-bwyllgorau Corfforedig. Yn ogystal, dylid paratoi gwerthusiad cynhwysfawr ar ôl tair blynedd i asesu a yw CTRhCC yn cyflawni ei ganlyniadau, gan ddarparu gwerth am arian ac a oes unrhyw ganlyniadau anfwriadol. Bydd canlyniadau'r gwerthusiad hwn yn bwydo i mewn i'r CTRh dilynol ar gyfer pob Cyd-bwyllgor Corfforedig a'r CCCT dilynol. Bydd Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth yn gyfrifol am yr holl weithgareddau monitro ac adrodd i Lywodraeth Cymru.

Llawr 1af, Quest House
Parc Busnes Llaneirwg, Heol Fortran
Llaneirwg, Caerdydd
CF3 0EY

wsp.com